

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Enchiridion Sev Manuale Episcoporum Pro Decretis in
Visitatione, & Synodo, de quacumque re condendis.**

Gavanti, Bartolommeo

Venetiis, 1650

Praxis Exactissima Dioecesanæ Synodi Cum Theoria Celebrandæ, In
Qvatvor Distribvta Partes.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9534

PRAXIS EXACTISSIMA DIOECESANÆ SYNODI

Cum Theoria Celebrandæ,

IN QUATVOR DISTRIBVTA PARTES.

*In quibus, quid ante Synodum, in Synodo, post Synodum proprijs cum formulis;
& Doctorum Annotationibus, agendum sit, explicatur.*

AD LECTOREM.

Obiliorem, vtiliorem, iucundiolem haud scio, an habeat
Episcopus actionem, si ea ritè fit, quam Dicecesanam Syno-
dalem nobilior enim ea est, in qua Hierarchia tota, vnà si-
mul, effulget Ecclesiastica. Vtilior est, tum Decretorum
Sanctione; tum Scrutinio Synodali. Iucundior item ob va-
rios ritus, Apparatum, Sacrificiorum, Processionum, Pre-
cum, Concionum, Professionis fidei, electionis officialium Cleri, suffragio-
rum pro Defunctis, Acclamationum, & eiusmodi, quæ omnia quasi sigillo
claudit osculum pacis suavissimum. ea igitur Actio negligenda non est,
imò exactissimè peragenda. De qua scriplere pauci, & ij vel indicarunt
potius, quàm pertractarunt; si tractarunt, minus practicè; si practicè, non
sine præiudicio sacrorum Rituum. Multa sanè nos dedicimus, experientia
comite, in Synodis Spoletana Card. Vicecomitis, in Perusina Comitoli,
Derthonensi Dossenæ, Nouariensi Bilcapetrij, Laudensi Seghitij, Imolensi
Millini, Interamneni Geræ, altera Spoletana Castrucij, altera Perusina al-
tra Comitoli; Neapolitana Card. Boncompagni, Perusina tertia Card. de
Torres, & Eugubina Card. Carpinei, præclarissimorum Antistitum; quibus
affuimus administri minimi, vt disceremur; vnde collegimus hanc Praxim
Breuem, nobis ipsis vsui futuram, vt seruiamus aliquando alijs Episcopis,
sed efflagitantibus amicis, ad communem vtilitatem non potuimus non
eam dare publico prælio. Aequo tu animo, benignè Lector, accipe, &
Vale.

DE

DE NOMINE ORIGINE,

Et Definitione Synodi Diocesanae.

P A R S P R I M A.

Cap. I.

- V**M partes nostrae sunt precipuae, ut Praxim Diocesanae Synodi celebrandae describamus in ijs, quae ad Theoriam potius atinent, non immoramur.
- 2 Est enim Synodus, Graece, Concilium latine, seu coetus, vel Congregatio. cap. 1. §. Synodus 1. c. dist.
 - 3 Et licet originem habere videatur ab Apostolis Act. 15. quia tamen ibi conuenerunt Apostoli, qui erant Episcopi, & seniores: deducimus originem Diocesanae Synodi libentius ab Act. 21. ver. 18. Ann. D. 58. vbi sub Iacobo Episcopo Hierosolymitano omnes seniores, Graece praesbyteri, fuerunt collecti, in causa S. Pauli. & Nora, quod de primo Apostolorum Concilio loquuti sunt hoc modo: Visum est Spiritui Sancto, & nobis, qui ritus adhuc perseverat apud nos, ut Concilia Provincialia, & Generalia dicantur congregata in Spiritu Sancto: quod prohibetur dici de Synodo Diocesana. qua de re monitus fuit quidam Episcopus à S. R. E. Cardinalibus, qui ante Decreta Synodalia eo modo loquendi fuerat usus, & praelo cum iisdem verbis dedit.
 - 4 Diocesana vero Synodus est Congregatio legitima, quam facit Episcopus cum Clericis sibi subditis in sua Diocesi, de ijsque in ea tractat, quae curiae suae pastoralis incumbunt, quae definitio satis aperte patet.

DE INDICATIONE SYNODI
Diocesanae. Cap. II.

- S**olet iudici tribus modis, primo solemniter in die Epiphaniae, ex caeremon. Episc. lib. 1. cap. 31. nimirum intra Missarum solemniam, dum festiuitates anni solemniores denunciantur populo, post Euangelium ab Archidiacono, seu Canonico, vel Beneficiato, aut alio, iuxta consuetudinem loci, pluviali induto, in pulpito, vel vbi solet cantari Euangelium, iuxta formulam, & cantum, quae habentur in Pontificali par. 3. tit. De

publicatione Festorum mobilium. quidam Episcopi pleniorum formulam dederunt cantandam; sed à Pontificali nullo modo est recedendum.

Deinde in Calendario non pauci edici iubent diem ipsam Diocesanae Synodi, ea die, quae occurrit in Calendario; his, & similibus verbis. Fer. ij. Dom. iij. post Pascha Officium fit &c. Hac die conueniant omnes de Clero ad Synodum &c.

3 Per Edictum, duos ante menses, vel vnum saltem, ex caerem. Episc. loco cit. proposita schedula, manu Notarij, seu Cancellarij subscripta, Ecclesiae Cathedralis affixa valuis ad praef. scriptam formam in dicto caeremoniali, quam dabimus infra vnà cum alijs Synodalibus formulis in 4. par. cap. 2. p. 3.

4 Pleniori forma videntur, omnes, quam vide infra, ex Actis praesertim Ecclesiae Mediolanensis, & Nouariensis. par. 4. cap. 1. num. 4.

5 Addunt alij in calce Edicti Praemonitiones aliquas, ut Clerus accedat instructior ad actiones Synodales: quod arbitrio Episcoporum relinquuntur. Dabimus infra exemplum à Perusina Synodo desumptum, par. 4. cap. 2.

6 Quod si ob aliquod impedimentum sit proroganda Synodus, opportuno tempore id fiat, ut moneatur Clerus ad formulam infra praescribendam. par. 4. c. 1. num. 5.

ANNOTATIONES.

§. I.

- 1 IN Edicto quatuor contineri solent: Episcopus indicens; Clerus, cui indicitur, tempus, & locus Actionis Synod.
- 2 Episcopus intellige consecratum quod omnes fatentur: item electum, & confirmatum, ex Henrico Botro de Synodo par. 1. qu. 6. ver. secundo accessorie qui sequitur Innoc. in cap. transmissum de elect. quia conuocatio Synodi est meri imperij: item prouisum à Papa, nondum consecratum, dummodo suas bullas expedierit: ut probat Io. Ant. Massobrius trac. de Synodo Diocesc. 2. dub. 1. nu. 9. item eum, qui liberam sit adeptus possessionem Episcopatus: ex eodem Massobrio ibidem dub. 3.

- 3 An vero Capitulum, sedo vacante, possit convocare Synodum concedit: idem Massobr. dub. 4. hoc est per Vicarium Capitularem, ex Declar. Congregationis citata ibidem, & à Garzia de benef. par. 9. cap. 2. nu. 8. Vicarius autem Episcopi non potest, citra speciale mandatum, ibid. cum Azor. instit. mor. 7. 2. lib. 3. cap. 45. quæst. 4.
- 4 Nomine Cleri, qui tenetur ad Synodum venire, intellige subditos Episcopi, de quibus fusiè Massobr. cap. 3. dub. 2. breviter dico: tenentur accedere primo Abbates habentes Capellas, vel populum subiectum Episcopo, siue sint exempti, siue non citra privilegium speciale. 2. Regulares assumpti ad Ecclesias Parochiales. 3. Prælati saculares: quia appellatone præbyterorum comprehenduntur. 4. Parochi, & alij Sacerdotes exercentes animarum curam, etiamsi sint presentati per exemptos. 5. Qui obtinent beneficia simplicia. 6. Qui de consuetudine per decennium introducta accedere solent. 7. Vel per se, vel per procuratores. Hac ex Massob. dub. 6. ubi ille fusiè.
- 5 Dubitant D. D. extra ius consuetudinis de Canonicis Eccl. Cathedralis, & inferioris Collegiata, tum de alijs Sacerdotibus non beneficiatis. conveniunt autem, hosce omnes teneri, si de reformatione morum agatur, aut de publicandis Decretis proximi Concilij Provincialis, vel de re concernente uniuersum Clerum, seu Canonicos, multo ergo minus Diaconi, & inferiores Clerici tenentur accedere, nisi de consuetudine, si adsit, vel de speciali iure. Nam Mediolani tenentur omnes Sacris ordinibus initiati adesse Synodo.
- 6 Quod attinet ad tempus, singulis annis admonet Concil. Trid. sess. 24. cap. 2. de reform. celebrandam esse Synodum quod (heu) negligitur à multis, & tamen omittens celebrare Synodum venit suspendendus ab executione Officij. ca. sicut in fin. de accus. & ex Declar. S. Congregat. Conc. 7. Martij 1590. nimirum per Archiepiscopum cui subest, ex Massob. ca. 2. dub. 3. à nu. 3. & Illustrissimi Patres Conc. Trid. Congregationis aiunt, esse de præcepto, ut quotannis fiat, nisi causa excuset, qua solet, & debet afferri, in Visitatione liminum Apostolicorum.
- 7 Porro tempus magis congruum videtur esse Paschale tempus, quod probat Bott. p. 1. q. 8. cuius etiam rationes valde mihi placent, ea excepta, qua ille vult extra tempora ieiunio destinato celebrari Synodum, ne fiat cum ieiunio: ac in Synodo Mediol. 6. habetur hoc Decretum: videlicet: ieiunium, quod in Ec-

clesiasticis his actionibus (conuenit autem de Synodalibus) olim institutum si se, ut seruatis, hoc valde dehortamur in Domino. Adde ego, quod prima Synodus loco cit. Act. 21. celebrata fuit tempore Paschali prope Pentecosten, ut ex Apostolico textu probatur aperte: & præterea Roma celebrabatur Dec. ij. post Pascha, in qua ideo legitur Euangelium de Pastore bono, ex Rupert. lib. 9. cap. 1. Durando lib. 6. cap. 98.

8 Locus denique, quicumque ille sit in Diocesi, est aptus, aptissimus autem est Ecclesia Cathedralis.

DE EPISTOLIS EPISCOPI
Pro Synodo. Cap. III.

- 1 IN Actis Ecclesiæ Mediol. habentur exempla litterarum Episcopaliū ad Vicarios foranos, Testes Synodales, & ad Parochos: quas dabimus infra par. 4. cap. 3.
- 2 Sed earum loco videntur sufficere Præmonitiones eæ, quas supra significauimus, capite præced. num. 5.
- 3 Scribebat S. Carolus etiam ad Regulares, vt actionem Synodalem pijs precibus adiuuarent: quod monitione breviori in scriptis ad vnumquodque monasterium tam viroꝝ, quam scemmarum transmissa, suppleri potest. Vide infra par. 4. cap. 3. num. 3. & 4.

DE CONGREGATIONIBVS
Ante Synodum. Cap. IV.

- 1 Diuersis diebus, & ob diuersas causas habendæ sunt varię Congregationes coram Episcopo: qui in ijs eum Rochetto, & Mozetta in suis ædibus consultores excipiet. omnes autem statuta hora vocati conueniunt.
- 2 Episcopus ergo deputabit idoneum virum, qui referat in librum ea omnia, quæ in hisce cõuentibus pertractantur: eum ego vellem; qui futurus erit Secretarius Synodi.
- 3 Eliget sex, vel octo, partim Theologos, partim Canonicos, sæculares, & regulares, quorum consilio vtatur in negotijs Synodalibus.
- 4 Die commodiori conuocet omnes Curatos Ciuitatis, à quibus coram se, & prædictis consiliarijs exquirat statum totius ciuitatis, at, quæ decernenda proponuntur in Synodo, scripto consignentur à proponentibus.
- 5 Alia die accersantur à Diocesi Vicarij foranei, seu Archipræsbyteri, seu primores Parochi; & eadem exquirat Episcopus, & eodem modo, vt supra, de statu Diocesis, post

- post habitos in Diocesi similes conuentus.
6. Laudabiles essent, si conuocarentur alta die vna simul omnes Regularium superiores coram Episcopo, & si suppeditarent in genere peccata populorum, & opportuna remedia; quod prodesset quam maximè pro reservatione casuum vtiliore.
 7. Ex his, & ex Visitatione proxima Ciuitatis, & Diocesis, opera prædictorum consultorum, haurienda est materia Decretorum Synodi, quæ debet esse de ijs, in quibus vt plurimum peccatur: sed his paulo post agemus.

DE ORDINE HABENDI
prædictas Congregationes. Cap. V.

1. Statuta hora, & per nuncios, seu schedulas vocatis vocandis, in aula, seu cubiculo capaci Palatii Episcopalis, ante omnia Episcopus stans, alijs quoque stantibus, recitabit de libro Pontificali, seu de Tabella parata Orationem, Adsumus, &c. seu præces initio Congregationis dici solitas: Veni Sancte Spiritus, &c.
2. Sedentibus omnibus, legitur à Secretario Episcopi Catalogus eorum, qui debent interesse, vt notentur in libro hoc modo: Die... mensis... coram Reuerendissimo D. N. Episcopo, & M. R. R. N. N. N. N. N. N.
3. Sedebunt autem ordinem congruo, iudicio Episcopi, pro iure dignitatum, titulorum, & ceteris partibus, iure promotionis antiquioris. Regulares post presbyteros sæculares. Inter sæculares autem è prædictis consultoribus primus locus Vicario Generali dandus erit; secundus illis, qui in cathedrali dignitatem habent; tertius Præposito collegiæ insignis, qui præcedere debet Canonicum cathedralis Ecclesiæ extra collegium suum præcedentem, quod bene probat Cassanæus in Catal. glor. mundi 4. par. consid. 38. nisi aliud obster. quartus locus Canonico collegiæ insignis, quintus Paroch. sextus alijs, nisi fortè quis sit Protomocarius, seu Doctor, cui in huiusmodi conuentibus cedunt aliqui ex prædictis. quia in re valet maxime consuetudo locorum, Cassanæus in 4. parte citata.
4. Exposita causa conuocationis ab Episcopo, interrogantur singuli de re proposita, ordine maioritatis, incipiendo à maioribus, qui facta debita Episcopo reuerentia, respondent breuiter, & prout res postulat, ad interrogatam tempus conuertatur.
5. Notabit Secretarius, quæ notatu sunt digna, Episcopi arbitrio.

6. Sed in Congregationibus Parochorum, Vicariorum Foraneorum, & Regularium, consultores prædicti Synodales sedebunt hinc inde à latere Episcopi. alij verò interrogati surgent, & facta reuerentia Episcopo debita, & consueta (cum genuflexione, exceptis canonicis) stantes dicant sententiam suam; quos tamen fere statim iubebit Episcopus sedere, & caput tegere.
7. Actis de more gratis ab Episcopo per consultas preces in fine congregationis dici solitas, dimittitur congregatio.

DE CONFICIENDIS DECRETIS
Cap. VI.

1. Distribui possunt diuersi tituli materiarum Synodali prædictos inter consultores, vt quisque suggerat, quod in Domino expedire iudicauerit.
2. Caveatur à multitudine Decretorum.
3. Ea sint de rebus, quæ ad plures attinent, non ad vnum, aut alterum tantum.
4. Aliquando sufficit ea in memoriâ cleri reuocare, quæ in Conc. Trident. aut Provinciali, cui subest clerus, aut aliàs à prædecessore Diocesano sancita sunt. si hæc Decreta non sufficiunt. fiat tandem Decretum nouum. Plena sunt Decretis optimis in quacunque re Acta Mediol. Ecclesiæ quibus, & alijs Manuali Episcoporum per Aphorismos distributum dabimus in lucem, volumine breui.
5. Si abrogandum est aliquod Decretum prædecessorum Episcoporum, fiat cum expressione causæ, ob eorum reuerentiam.

ANNOTATIONES.

§. 2.

1. **N**vnquam decernatur contra ius Pontificum, neque Provincialis concilij Decreta.
2. De quibus autem possit Episcopus statuere, & quaratione, non est huius loci disputare. fuisse Massobrius de Synodo cap. 4. à dubio 41. vsque ad 98. Breuiter dico: sit lex honesta, iusta, possibilis secundum naturam, consuetudinem patriæ loco, & tempore conueniens, necessaria, & vtile ex Massob. dub. 52. ubi fusus ille.
6. Peritiori denique in hoc genere cura demandentur, vt Decreta ordiue congruo, & Ecclesiastico stylo latino describantur, in Synodo legenda.
7. Non enim placeat ea desatibi materno sermone,

monē, in gratiam (aiunt) foranei Cleri: illud enim incommodum vitari poterit, quod in clero timetur ignorantiæ; si ad singula Decreta, vel certè ad potiora subsistat. Lector, & Episcopus addat verba materna in commendationem Decret. quod præstare solitus fuit Neapolio Comitulus Perusiæ Episcopus; quem sequutus est Illustris. D. meus Cardin. Boncompagnus in prima Synodo Neapolitana; paternè, & maternè loquens cum suo Clero non sine multo fructu.

8 Conuocandum tandem erit coram Episcopo Capitulum cathedralis Ecclesiæ, vt de Canonicoiū consilio stabiliantur, non autem de consensu.

ANNOTATIONES.

§. 3.

1 **C**onsilium Canonicorum est requirendum, alioquin Decreta non valerent. arg. cap. quanto de his qua si. à pral. nisi forte Episcopus præscripsisset, ex Ancharan. in repet. cap. 1. de constit. contra Hostien. de his, qua si. à pralato, qui putat contrariam consuetudinem irrationabilem.

2 **P**iaficus in Praxis Episcop. part. 2. cap. 2. num. 6. recenset casus sex in iure expressos, in quibus requiritur consensus Capituli. Et primo quando vertitur interesse ipsius Capituli. Secundo, quando diminueretur auctoritas Ecclesiæ. Tertio, quando agatur de alienatione rerum Ecclesiæ. Quarto, quando de obligatione rerum Ecclesiæ. Quinto, quando de præiudicio quoad subiectionem, vel limitationē consensus Capituli. Sexto, quando de ventilatione casuum criminalium. Et ibi citatur rextus.

3 **P**ro casuum reservatione in Synodo facienda, (quod valet, vt non expirent per mortem Episcopi) Sacra congregatio Card. super negotia Episcoporum admonuit Episcopos die 26. Nouembris 1602. vt atrociorum tantum, & grauiorum criminum absolutionem sibi reseruent: neque superflue illos casus, qui Sedi Apostolica sunt reseruati. Paucissimos item reseruent eadem Congregatio apud Quaratam Verbo, Casus reseruati. Vide eundem ibi, vbi explicat optime, quando expirēt.

DE PRÆPARANDIS PRO ACTIONE Synodali. Cap. VII.

1 **A**gendum est deinde cum prædictis Cōsultoribus, vocatis etiam Magistris ceremoniarum, & Sacrista cathedralis Ecclesiæ, de necessarijs ad Actionem Synodalem. Hæc autem, Hospitia pro Clero cum ele-

Barth. Gauant.

ctione Præfecti, & coadiutorium.

2 Apparatus Ecclesiæ, & loci sessionalis.

3 Distributio sessionum.

4 Numerus Tabellarum.

5 Catalogus Cleri vocandi ritè ordinatus.

6 Habitus Cleri qualis, & ordo sedendi.

7 Processiones, prima, & vltima.

8 Horæ canonica, & Missæ Synodales.

9 Musicus cantus.

10 Quæ paulo ante diem Synodi ad excitandos populos agenda sunt.

11 Officiales Synodi, hoc est, Actionis ipsius Synodalis.

12 Delectus Examinatorum, Iudicum, Testium, Punctatorum, & Officialium Cleri, in synodo approbandorum.

13 De singulis dicamus breuiter, vt quisque sciat officium suum, & sciat Episcopus aptiores deligere.

DE HOSPITIIS, ET EORVM Præfectis. Cap. VIII.

1 **H**ospitia deligenda sunt in ciuitate, & caupones ijs eligendi sunt, qui pietate alijs præstant; quibus iniungendum erit, vt prophanas imagines tollant de cubiculis, frugalem mentam suppeditent ijs, qui ad alios non diuertunt ciues.

2 **P**ræfectus autem deputandus erit cum aliquibus comministris, vt in ea re inuigilent. aedes inuisant; & ad quos recurrere queat ij, qui de Clero eorum opera egent ad hospitium sibi parandum.

3 **L**audandum est Neapolio Comitulus Episcopus Perusiæ, qui mensam communem in suo Palatio, durante Synodo, pauperibus de Clero suppeditabat, & aliquos item lect. s parari curabat pro iisdem; tùm Ferdinandus Millinus Imola Episcopus, qui ad mensam suam vocabat per triduum mane Vicarios foraneos; & in aula maiori alias mensas steteri iubebat Clericis egerioribus.

DE APPARATV CATHEDRALIS Ecclesiæ. Cap. IX.

1 **O**rnabitur Ecclesia festiuo, & solemniter, vt in capitulo de ornatu Ecclesiæ plenè dictum est, ait Cærem. Episcop. lib. 1. cap. 31. vsque ad valuas inclusiuè.

2 **S**edilia in ea disponentur, inquit idem Cærem. vt Dignitates, & Canonici Ecclesiæ cathedralis hinc inde à lateribus Episcopi; vel ante Episcopum semicirculum faciant illud tamen prius placet magis, & est commodius ad functiones Synodales.

R ; In

- 3 In media itaque naui Ecclesie paretur locus sessionalis hoc modo. hinc inde affigantur aulais schedulae patentes cum litteris grandi oribus, continentes nomina locorum Diocesis, iuxta scamna, pro Diocesano Clero preparata, ordine seruato secundum gradus locorum; vt quisque sciat, vbi sedere suo loco debeat.
- 4 Circumuniatur sessionalis locus, ita vt laici illuc intrare nullo modo possint.
- 5 Sedes Episcopi sit alta tribus gradibus tape te contextis, & hic inde sedilia collocentur pro Diaconis assistentibus: paretur etiam mensa parua cum suo panno violaceo collocanda, facile ante Episcopum sedentem pro Reliquijs, & serutinio, de quibus infra.
- 6 Hinc inde in quadrum sedilia longa pro Canonicis preparentur, vestita panno viridi. alta vnico gradu a pavimento. quod si ad futuri sint alij maiores Canonicis, vestiri poterit prima pars scamni, quod a dextris Episcopi, & eidem vicinius est, panno nobiliori puta violaceo, aut alio, ad differentiam in eodem scamno a Canonicis faciendam. Ab bates, Commendatarij, Prothonotarij Apostolici, si vtantur rochetto, & mantelletto, sedebunt post Canonicos in eodem scamno, a sinistris Episcopi sedentis, quod obseruatur Mediolani.
- 7 In fine sedilium Canonicorum, facie versa ad Episcopum, sedebit iuxta dexteram Episcopi Vicarius Generalis in sede coriacea domestica cum parua mensa strata panno, vt praesto sit accedenti ad eum Clero pro varijs causis: in eadem linea sedebunt iuxta sinistram Episcopi in scamno nudo ad mensam aliam similiter vestitam Promotor, & Secretarius Synodi cum Notario Episcopali. mensae tegantur conuenienti panno, ad minus viridi.
- 8 Si Archiepiscopus praestit Synodo, collocetur in medio centro areae, quae est inter Canonicorum sedilia, ante sedem Episcopalem sessionalem. scabellum commune pro eo, qui gestare debet Crucem Archiepiscopalem in Synodo, cuius imago Crucifixi respiciet semper Archiepiscopum.
- 9 Pulpitum amouibile pro Lectione Decretorum collocari poterit prope mensam, ad quam sedet Secretarius Synodi, vt inde suppedientur eidem, quae sunt leggenda.
- 10 Hinc inde a tergo Canonicorum sedilia erunt pro Clero Vibano: alia pro Foraneo occupabunt naui mediam, ita tamen, vt in medio iuxta Episcopum sit transitus omnino liber, & amplior ad eundem, redeundumve, prout est opus. Nobilior Foraneus

Clerus sedebit in anterioribus scamnis, reliquus in posterioribus.

- 11 Ad apparatus spectat ornatus Altaris maioris; & colore quidem rubeo vestietur, nisi aliud requirat solemnitas Missae, de qua infra.
- 12 Excepta Missa, vt dictum est, paramenta omnia in actione Synodali coloris erunt rubri.

DE DISTRIBUTIONE sessionum. Cap. X.

- 1 Numerus sessionum ex Pontificali solet esse trium; ad arbitrium Episcopi potest esse pauciorum ex eodem Pontificali. pendet autem hic numerus a rebus agendis in Synodo ipsa. ex Actis. Eccl. Mediol. potest esse plurimum, quam trium.
- 2 Prima Synodus ab Episcopo celebranda esset summa cum maiestate, & utilitate Cleri, & populi, vt effulgeat Ecclesiast. Hierarchia; & ideo nihil esset omittendum, quod ad perfectissimam Synodum, quam hic describimus, attingere possit.
- 3 Ij etiam, qui non nisi tertio quoque anno Synodum conuocant, eadem obseruare deberent.
- 4 Qui vero quotannis celebrant, vna sessione possunt absolueret, quae sunt necessaria; omittis ijs, quae sunt ab splendorem, cum utilitate tamen coniunctum.
- 5 Porro necessaria sunt ea, quae ad electionem, spectant Examinatorum, Iudicumque, & ad professionem fidei a nouis Beneficiatis emittendam.
- 6 Non tamen placere potest ea Synodus, quae per duas horas mane celebratur, vbi multus est Clerus. saltem per totum diem detineatur ille cum maior fructu.
- 7 Cardinalis Palaeotus in archiepiscop. suo Bononiensi distribuit actiones Synodales pro vna sessione, pro duabus, pro tribus, cuius distributionis formulam dabimus infra in 2. parte.

DE TABELLIS SYNODALIBVS. Cap. XI.

- 1 Describenda est primo disciplina Cleri in Synodo, & Processione, seruanda iuxta formulas infra tradendas: & haec Tabellae solent imprimi; pluribusque in locis Ecclesiae Cathedralis, & Palatii Episcopalis pridie Synodi affigi. Vide in 4. par. cap. 4. num. 1. 2. & 4.
- 2 Alia Tabella precum typis item editur, distribuenda toti Clero, ad vsum primae Process.

- cessionis ante Synodalem sessionem . continet autem Hymnos, & Psalmos. exemplum illius dabimus infra 4. part. capitul. 4. numero 3.
- 3 Tabella item exponitur impressa, quæ continet capita orationis, loco citato numero 5.
- 4 Scrutinij alia post Præfectos eiusdem, vt infra, loco cit. num. 6.
- 5 Acclamationum si faciendæ sint, multa exempla debent edi pro maiori, vel minori numero cleri. vt in 4. p. cap. 11. num. 1. & 2. & hæ quinque Tabellæ prælodari solent.
- 6 Aliæ parantur manuscriptæ: cuiusmodi sunt; Formula professionis Fidei breuior; Iuramentorum formulæ pro Examinatoribus, Teitibus synodalibus, & Punctatoribus; & hæ manuscriptis exarantur characteribus, vt duo, vel tres simul eas legere queant ante Episcopum genuflexi. De quibus in quarta part. cap. 5. toto.
- 7 Denique scribuntur in folio capita quædam orationis mentalis, à deputando cantanda, in fine cuiusque sessionis, ad formam, vt infra, describendam, in quarta parte cap. 10. toto. & hæ Tabellæ sufficiunt.

D E C A T A L O G O C L E R I .
vocandi. Cap. XII.

- 1 **N**ecessarius est Catalogus eorum, qui in Synodum Diœcesanam tenentur accedere, pro quo integrè conficiendo moneudi sunt opportuno tempore Parochi, vt tam in Vrbe, quàm in Diœcesi quisque transmittat ad Episcopum nomina eorum de Clero, qui in sua Parochia degunt. neque solum nomina, sed etiam cognomina, beneficiorum titulos, quos habent, & ordines sacros, imò etiam Doctoratus insignia quæ, & qualia habent.
- 2 Hisce datis relationibus, deputari debent duo vel tres, qui in ordinem redigant totius Cleri nomina, vt congruo quisque loco vocetur.
- 3 Ordo is erit, vt primo nominetur Clerus Ciuitatis, tum Diœcesis. In ciuitate Cleri ordo erit; vt primo Dignitates, & Canonici Ecclesiæ Cathedralis. cum beneficiatis, & cappellanis, qui eidem actu inseruiant, vel beneficij titulos ibidem habent: tum Clerici seminarij, & alij, qui Sacristiæ ministrant. Tum vocentur Canonici, & Clerus singulorum Collegiarum, ordine seruato digniorum Ecclesiarum. Rectores parochiarum, hoc est, Præpositi, Archipresbyteri (nisi hi præcedant illos) Rectores, Vicarij perpetui,

- Vicectores amouibiles, Beneficiati simplices, Presbyteri, Diaconi, & Subdiaconi, vbi est consuetudo, quod vocentur.
- 3 In Diœcesi hic erit ordo. Abbates, & Commendatarij primo, deinde Vicarij foranei, iuxta dignitatis ordinem, seu promotionis antiquioris; & sub quolibet Vicario vocetur totus eiusdem Clerus, ordine prædicto, hoc modo. Vicariatus loci N.
- 5 Si Collegiata adhuc in Diœcesi, vocentur autem Vicarios foraneos. ordine dignitatis Collegiatarum, & cum Canonicis vocetur totus Clerus affectus Collegiatae siue ratione beneficij, siue seruitij.
- 6 Titulus cuique nominando præmitatur, & post cognomen addatur (si ille est) Doctor in Sacra Theologia vel I. V. titulus, & deinde beneficij.
- 7 Titulus Abbatum est. Perillustris, & multum Reuer. Dignitatum, & Canonicorum Cathedralis Ecclesiæ apud nonnullos est idem: in Provincia Mediolanensi Dignitatum est, multum R. D. Canonicorum vero, R. D. in Collegiatis Præpositus gaudet titulo R. D. & Canonici. R. N. quæ distinctio rationi est consona.
- 8 Rectores animarum prænominantur omnes vocabulo, Venerabilis Presbyter N. Vicectores amouibiles (si Regularis sunt, Frater, vel D. n. N.) vocantur, vt Sacerdotes alij, Presbyter N. Diaconi, & Subdiaconi hoc modo: N. N. Diaconus, vel Subdiaconus. Clerici Beneficiati, N. Clericus beneficij, S. N. Clerici seminarij N. N. nomine, & cognomine tantum. Hæc ex Actis Eccl. Mediolan.
- 9 Prænotarij Apostolici, si qui adsunt. titulo M. R. D. digni sunt. & additur in fine, I. V. D. & Prænot. Apostolicus.
- 10 Si quid erroris accidat in hac nominatione cleri, nemini sit iniuria. ex vi Decreti, de quo infra, initio Synodi euulgandi.
- 11 Ceteris paribus, inter æquales attenditur promotio ad Canonicatum, Rectoriam, Beneficium, Ordinem Sacrum.
- 12 Accidere potest, vt idem vocetur sapius ratione beneficiorum, quæ habet in pluribus locis, sed hoc nihil refert; imò docet hoc modo eum nominari, ne beneficia Ecclesiarum confundantur, quæ certum locum habere debent.

D E H A B I T V C L E R I .
Cap. XIII.

- 1 **H**abitus Episcopi in Missa Synodali erit Pontificalis, & coloris rubei. si celebrat

R 2 brat

brat solemniter, assumit omnia paramenta Pontificalia, vsque ab pallium exclusiue, si est Archiepiscopus, ex Cærem. Episcop. lib. 1. cap. 16. si affilit, conuenit, vt amictu, alba, cingulo, stola, pluuiali, & mitra pretiosa indutus assistat Missæ, cum solitis Cæremonijs, eodem habitu semper aderit in sessionibus Synodalibus. Baculum vero pastoralem vel gestet, vel gestare faciat.

2. Dignitates, & Canonici parati adsint, ex Cærem. Episc. lib. 1. cap. 31. hoc est pluuialibus Dignitates; Planetis, & Dalmaticis Canonici Presbyteris, & Diaconi. & si non sunt distinctæ præbendæ, fiat tamen distinctio per paramenta. Congr. Rit. 15. Mart. 1668.

3. Coadiutores Canoniceotum (quoniam & ipsi vna cum Coadiutis interesse debent) aderunt cum habitu Canonicali ordinatio, non parati; ad distinctionem.

4. Collegiatæ non mutant habitum in choro consuetum. Præfetti Collegiarum in Prouincia Mediol. ex Conc. Prou. V. vna cum Canonice cathedralis pluuialia induunt. in Processione prima, & vltima ex auctoritate Conc. Prou. IV. Episc. Laudensis concessit pluuialis vsum Præpositis non Collegiatarum, & Vicarijs foraneis, vt esset inter clericum, & clericum aliqua distinctio inter eundem. finita vero Processione exiunt pluuialia.

5. Rectores Parochiarum capitulum gestant supra cotam multis in locis: Neapoli stolam vt dignoscantur ab alijs, seruanda est losorum consuetudo.

6. Statuant Episcopi, quod expedire iudicauerint ad Actionis Synodalis splendorem, & maiestatem Ecclesiasticæ Hierarchiæ representandam.

7. Ordo vero sedendi in Synodo est ille, quem supra significauimus, tum capite 9. de apparatusum, 5. 6. 7. 10. tum capite 12. de catalogo Cleri. Vrbanus enim Clerus hinc inde à tergo, Canonicorum cathedralis sedere debet. Beneficiarij, seu mansionarij, & choro cathedralis addicti, iammediate in scamnis post canonicos eiusdem; nõ quia digniores sint canonicis collegiatarum; sed quia in seruitio coniunctiores suis Canonici esse debent.

8. Collegiatarum vero Canonice sedebunt hinc inde; totum collegium primum à dextris Episcopi, secundum à sinistris Episcopi, & sicut dicitur, & Prior collegij sedeat in scamno oblongo primum, propius Episcopo.

9. Parochi à tergo collegiatarum, & alij de ciuitate post parochum.

10. Diocæsanus autem clericus sedebit in mediâ

naui ante faciem Episcopi, hinc inde, ita, vt in scamnis anterioribus, & iuxta dextram Episcopi, digniores collegiatæ sedeant; Parochi à tergo collegiatarum, & alij à tergo Parochorum, vt supra diximus.

11. Vicarius Episcopi, si est Protonotarius, induat rochetum, & mantelletum. si non est, induat habitum, quem per Urbem defert, non pluuiale.

12. Si Vicarius est canonicus, ad Missam, & Processionem, induitur, vt canonicus. Ad sessionem Synodalem, vt Vicarius.

DE PROCESSIONIBUS
Synodalibus. Cap. XIV.

1. **D**uplex Processio fieri solet, altera pro initio Synodi, quam significat cærem. Episcop. loco citato; altera pro fine eiusdem, prout in Actis, Eccl. Mediol.

2. Pro prima varius est ordo. nam aliqui ante Missam, alij post Missam, Conc. Prou. Mediol. 2. eam præmittit Missæ. statuat Episcopus, quicquid voluerit.

3. Solet à Vicario Generali fieri Edictum de hac prima processione, cuius exemplum dabitur in 4. parte cap. 6.

4. Decernenda est Ecclesia, ad quam eundem sit, & via, per quam eundem.

5. Item, qui Hymni, & Psalmi, dum itur, sint cantandi. quorum Tabella editur, vt diximus supra cap. 12. num. 2.

6. Præfertur vna tantum crux cathedralis Ecclesiæ, quam sequitur totus Clerus, ordine retrogrado, quo in Synodo sedent.

7. Dum itur, quisque Clerus partialis cantare debet Hymnos, & Psalmos; priore de illo clero primum inchoante Hymnum.

8. Hora est præscribenda Processionis primæ, & euulganda ad valvas Ecclesiæ.

9. Clerici deputandi sunt pro ordinanda Processione, quotquot erunt necessarii.

10. Vltima vero Processio fit intra ambitum Ecclesiæ, vel paulo extra, si multus est Clerus; & fit eodem modo, quo prima: sed cantatur Hymnus, Te Deum.

11. Si ad primam processionem Regulares, & Confratres conuenire solent, id fiat.

De Horis Canonicis, & Missis Synodalibus.
Cap. XV.

1. **H**oræ canonicæ in Cathedrali dicuntur heelerius; & ferè sine cantu, ne impediat actio Synodalis.

2. Vespere cantantur alicubi à toto Clero in cantu Gregoriano, alternatim. ab Viqua-
no

ing ex vna parte, à foraneo Clero ex altera, cui conuenit, vt assignentur duo mansionarij de choro, qui firmiorem habent vocem, qua moderari queant foraneorum voces sapientius discordes, qui ritus feruorem in Clero excitat, & populum adificat. interea quoque congregatur totus clerus pro actione Synodali immediate post Completorium continuanda. Completorium autem debet dici à solis Officialibus chori dimissa voce: & interim poterit Episcopus pro sessione parari.

3 Missa de die omitti potest licet, & pro ea cantari Missa Synodalis de Spiritu sancto, quam præferibit Ceremoniale, vel alia Missa, vt mox dicemus.

4 Si triplex sit sessio, prima die cantabitur Missa ab Episcopo, vel, eo impedito, à prima dignitate, de Spiritu sancto. secunda die à Canonico, ritu pro Defunctis pro commemor. Episcoporum, & Sacerdotum Defunctorum generali, tertia die ab alio canonico pro gratiarum actione Missa de Sanctissima Trinitate. Acta Eccl. Mediol. vt nimirum clerus Vrbanus & multo magis foraneus videat aliquando, & discat varios ritus, & ceremonias, Pontificales; Canonicas, festiuas, & pro Defunctis.

5 Pro Missa Pontificali poterit etiam Episcopus Missam planam facere, cum vsu tamen mitræ, dum à sede scedit ad altare, & dum manus lauat item eidem deferuntur duo canonici cum Dalmaticis, & Presbyter Assistentis cum pluuiali; ij scilicet, qui Missa solemni deferuire solent.

6 Missa pro Defunctis assistat Episcopus in cappa: Missa vero de Sanctissima Trinitate cum pluuiali, & mitra. Absolutionem autem Defunctorum faciet Episcopus in sua sede cum pluuiali & mitra simplici; vt vario ritu hæc sunt.

7 Communio cleri faciendi est in prima Missa, & intra eandem ex pia multorum Episcoporum consuetudine, qua de re in Framonitionibus supra memoratis moneri debet Clerus. quam etiam communionem Pontificale præferibit.

8 Quæ attinent ad incensationem Cleri, & pacem dandam eidem, dicemus in loco proprio, & cum de Magistris ceremoniarum. cap. 28.

9 Missa vnicam Orationem habebit, cum Gloria, Credo, & Præfatione in cantu solemni, si Missa plana est, adhuc ea dici possunt; quia solemnis est aliquo modo, & pro te graui. Post Nonam prædictæ Missæ dicuntur, quia sunt Vociuæ.

Barth. Gauant.

DE IIS; QVÆ CANTANDA SVNT à Musicis. Cap. XVI.

1 IN Missa Pontificali solemni musicus cantus cum organo adhibendus erit de more, sed absque mora.

2 In Missa plana Episcopi, dum secretas recitat preces, cantari poterunt sacra cantica cum organo, & vocibus.

3 In Missa pro Defunctis Sequentia, Dies iræ, tantum ad arbitrium, & sine organo.

4 In Missa de Sanctissima Trinitate, Gloria, Credo, Sanctus, & Agnus Dei. cætera in cantu Gregoriano. Organum pulsatur de more.

5 In ingressu Episcopi in Ecclesiam Organum pulsatur, mane tantum.

6 In Processione poterunt cantari à Musicis Hymni, & Psalmi, vt in Tabella propria, & in vltima Hymnus, Te Deum.

7 In actione Synodali, quotidie, Hymnum, Veni creator, cantabunt Musicis.

8 Iisdem respondebunt Benedicenti solemni-ter Episcopo in fine totius Synodi. nihil præterea. Litanias prima die alicubi cantant Musicis.

DE PERAGENDIS PVBLIO ANTE diem Synodi. Cap. XVII.

1 EX Cæremon. Episcop. loco citato tribus proximis diebus Dominicis ante diem Synodi conueniens erit, vt tam in Ecclesia Cathedrali, quam in singulis Parochialibus per Concionatores, & Parochos denuncietur Synodus, populique ad deuotionem, orationes, ieiunia, sacramentum penitentiae, sanctissimæ Eucharistiæ summptionem, aliaque pia opera excitentur: vt actio Synodalis, Deo opitulante, dignum sortiatur exordium, felicemque, & fructuosum progressum, & finem. Hæc ibi. Oratio, seu Missa de Spiritu Sancto à Clero in Festis quintis dicenda erit.

2 Prædie diei constituta pro Synodo, ex eodem cæremoniali ibidem. pulsari debent campanæ, tum Cathedralis. tum aliarum Ecclesiarum solemni rita, & præsertim sub noctem præcedentem. qua de re opportune monendi erunt Ecclesiarum Præfecti.

3 Eodem die affigetur schedula, varijs in locis, indicenda Hora pro Synodo; cuius formulam habes infra in 4. parte cap. 1. num. 6.

DE OFFICIALIBVS SYNODI.

Cap. XVIII.

- 1 **P**ost consultationem de prædictis in Congregatione consultorum; facienda est electio Officialium Synodaliū.
- 2 Sunt autem hi. Præfectus Hospitiorum cum socijs, de quibus actum est supra cap. 8. Promotor vnus, seu plures, Vrbani, & Foraneus. Secretarius, Notarius, Coadiutor, siue lector Decretorum, & Catalogi Cleri. Præfecti disciplinæ Clericalis, Synodalis, & Scrutinij. Iudices querelarum, & excusationum. Procurator Cleri, qui agat cum Episcopo nomine communi, si opus est. Oeconomus pro cathedratico recipiendo. Confessarij Cleri. Magistri ceremoniarū cum adiutoribus Clericis. Ostiarij Synodi. Vt autem eligantur aptiores, eorum munera breuiter hoc loco indicabimus, de quibus nondum locuti sumus.

DE PROMOTORE

Cap. XIX.

- 1 **S**ive vnus, sit siue duo, ad libitum Episcopi, hi parandi erunt, saltem pluuiialibus, nisi alter eorum sit Canonicus Cathedralis Ecclesiæ, qui canonicali vtetur habitu secundum præbendam, & ordinem suum; & sedebunt ad mensam, de qua diximus supra cap. 9. num. 7. erunt autem I. V. D.
- 2 Urgebunt actionem Synodalem, pro emittenda professione fidei; pro clero vocando, & Scrutinio eiusdem; pro electione Examinatorum, & Iudicis pro euulgatione Decretorum; pro pœnis contra absentes, & pro rogitu Notarij.
- 3 Verba propria, seu formulas dabimus infra in 4. par. cap. 7. & cum loquuntur cum Reuerendissimo Episcopo, eum appellare debent titulo tantum Reuerendissimi; quia actio est Ecclesiastica. si Archiepiscopus, vel Cardinalis est, appellent etiam titulo Illustrissimi. Absit autem à Synodo curialis aduatio.
- 4 Maior de duobus amborum nomine loquatur, stans à dextris alterius Promotoris.
- 5 Antequam loquantur, & postquam dixerint, profundam capitis inclinationem Episcopo faciant; neque discedant ad locum suum, donec Episcopus decretum fecerit verbo.
- 6 Recitent de folio, clauso in libello aliquo

decenti, & ornato, quem ipsemet, qui legit, teneat; & alta voce vt alij (saltem viciniore, & plene audire possint.

DE SECRETARIO SYNODI.

Cap. XX.

- 1 **C**onuenit, vt Secretarius eligatur è Canonicis Diaconis, si Ordo habetur distinctus, & paratus Canonicalibus indumentis agat cum Episcopo.
- 2 Ad eundem spectat ordinare lectionem Decretorum iuxta ea, quæ in consultorum congregatione præscripta fuerunt, & item quid prius, quidue postea sit agendum.
- 3 Socium sibi eligat, qui sibi ministret de mensa ad vicinum pulpitem, si quid occurrit legendum, & eiusmodi; & vt, eo recedente, scripta & calamos custodiat in mensa.
- 4 Præuideat, quæ legere debet, ne erret, cuncteturve. legat alta voce, vt satis audiatur ab omnibus, distinctè, vt intelligatur. Vide formulas eiusdem p. 4. cap. 19. toto.
- 5 In vocatione Cleri, vocabit ipse. nominatim Clerum Ecclesiæ Cathedralis, autem Collegatarum insigniorum reliquos vocabit eius coadiutor, qui etiam leget reliqua Decreta, quando sunt ita multa, vt leuari merito ille debeant labore nimio legendi.
- 6 Secreto teneant nomina Officialium Cleri, donec euulgentur; ne inde oriantur æmulationes, & incommoda; præsertim vbi plures ambiunt in Clero munia.
- 7 Curet affigi valis Ecclesiæ schedulas pro initio Synodi pridie primæ diei; tum in Ecclesia, & in Palatio Episcopali Tabellas de disciplina Cleri, Distributionem eiusdem pro scrutinio faciendo, de qua paulo infra; Catalogum Confessariorum Cleri; tum distribui. Tabellas alias opportuno tempore pro Processione, Scrutinio, Aclamationibus, & eiusmodi per idoneos ministros.
- 8 Quæ lecturus erit, ea prius accipiat cum debitis reuerentijs, ante, & post, ab Episcopo, cui eadem offeret, & ab eo statim recipiet post instantiam Promotorum; quibus instantibus, ipse semper aderit.
- 9 Idem suggeret Episcopo, quæcunq; agenda erunt; quo eum eodem communicabit in cubilo, antequam descendat in Ecclesiam.
- 10 Præscribet cantoribus musicis, iuxta ea, quæ supra docuimus c. 16.
- 11 Idem ipse, si non alius Canonicus aptior, cantabit stans prope sedem Episcopi capita Orationis mentalis in fine sessionum.
- 12 Denique eiusdem partes erunt, vt tota actio

actio Synodalis exactissime cum Magistris Caremoniarum peragatur, breuissimo sibi facto Indice totius actionis, ab initio usque ad finem, memoriæ causa, & promptioris executionis, cuius indicis formula dabitur infra p. 4. cap. 12. ne quicquam in hoc genere desideretur à nobis.

DE NOTARIO SYNODI.
Cap. XXI.

- 1 **C**ancellarius Episcopalis solet esse Notarius actionis Synodalis; qui idcirco semper aderit prope mensam Secretarij, & in fine cuiuscunque sessionis rogatus à Promotore, vt conficiat instrumentum, &c. respondet, se facturum, assumendo testes aliquos certos de Clero, quorum nomina scribat in Actis.
- 2 Idem solet alicubi vocare Clerum ab eo loco, vbi desinit Secretarius, & absentes notare debet, vt puniantur, nisi excusentur deinde à Iudicibus.
- 3 Ad eundem attinet scribere in libro nomina eorum, qui fidei professionem in Synodo emittunt, vel, si multus foret numerus professorum, per schedulam affixam curet, vt moneantur professuri fidem, quod ferant secum schedulam eum nomine, cognomine, beneficij titulo proprio; & statim ad eam miserint, consignet quisque suam Cancellario, qui acu, & filo adhibito, schedulas omnes colliget, & in librum referet, vt sine tumultu ea professio adnotetur. Formulam huius rei habebis infra 4. part. c. i. num. 6.

DE LECTORE DECRETORVM.
Cap. XXII.

- 1 **S**ecretario datur adiutor ad ea multa munera, quæ sunt eius propria, & præsertim ad legendum si minus ille multa lege queat.
- 2 Dum legit Decreta, Episcopi præsertim, ad singula pausam faciat, conuersus ad Episcopum; qui forte circa illud, quod proxime lectum fuerit, sensum suum communi sermone aperiet Clero: alioquin profertur.
- 3 Conuenit, vt de gremio Cathedralis Ecclesiæ hic eligatur, & firmiorem habeat vocem.

De Præfectis Disciplina Synodalis, & Scrutinij
Cap. XXIII.

- 1 **E**ligendi sunt de Clero, tum Vrbanus, tum Diocesano, si opus est, aliquot Sacerdotes ætate, prudentia, zelo, & disciplina Clericali conspicui, quorum opera tum Clerus vniuersus contineatur in officio, tum promoueatur ad meliora.
- 2 Numerus is erit, qui sufficiens esse poterit ad Scrutinium vniuersi Cleri finiendum intra tempus sessionum Synodaliū, ea proportione, vt vnicuique scrutandorum numerus assignetur, non vltra sexaginta.
- 3 Vt autem vna lingua loquatur omnes in iudicio ferendo de vestibus, barba, colore caligarum, & eiusmodi, conueniant hi semel ante Synodum coram Episcopo, & iuxta Tabellam Scrutinij conferant inter se, quid communiter sit censendum, ne contraria videantur sentire, aut laxius alij alijs.
- 4 In hoc conuentu dabitur cuique Præfecto Tabella Scrutinij sancita, vt supra capit. 11. danda infra in 4. part. c. 4. num. 6. & præterea in Scheda assignabitur vnicuique tum Cleri pars examinanda, tum locus, idest, Capella Ecclesiæ Cathedralis pro Scrutinio, quæ distributio Cleri, & Capellarum sub tali, vel tali præfecto, vt Clero pateat, in folio, seu folijs affixis in Ecclesia, etiam ipsi curēt Præfecti ad formam describendam in 4. p. cap. 9. num. 11. præter Secretarium. Habeant etiam catalogum eorum, quos quisque scrutari debet.
- 5 Quisque item Præfectus, eligere potest scribam, vt notet responsiones subiectorum Scrutinio. sed ipsemet scribat ea, quæ secreto communicantur, tanquam grauiora.
- 6 Vt autem delatores aliorum secreto habeantur; & tamen, si opus est, iidem repeti possint circa ea, quæ deposuerint contra alios Præfectus adhibeat notas aliquas, solus ipse noscat, & delata nemini communicet, nisi Episcopo.
- 7 Scrutinium sumet exordium à publicatione Decreti de Scrutinio; & exerceri poterit etiam domi, extra sessionem Synodalem.
- 8 Scribant ordine, quo per catalogum quæque vocant; qui si habuerit omnia requisita iuxta Tabellam Scrutinij, satis erit scribere, Habet omnia, &c. sin minus, notentur ea tantum, in quibus quisque defecerit.
- 9 Omnino notent, qui ad Scrutinium non accedunt, vt dent condignas pœnas.
- 10 In describendo Scrutinio, si eadem for-

Una dicitur vantar omnes, poterit in fine coniecti liber Scrutinij, asseruandus inter Acta congruentius.

11. Antequam dimittatur Synodus, valde vile erit, ut hi Praefecti conveniant coram Episcopo, & summarie referant communio-rem statum totius Cleri. quod si quid in communi monendum erit, Decreto opportuno imminenti malo provideatur, aatequam discedat Clerus.

12. Qui ex his Praefectis non habent in Synodo locum, aut sedem propriam puta, quia neque Canonici, neque Parochi sint, sedere possunt à tergo Vicarij Generalis, ut praesto quoque sint cum eo ad procurandam disciplinam Synodalem in Clero iuxta Tabellam ea de re edendam, ut supra, etiam praecipua cura Praefectis incumbit.

13. Peracta Synodo dabunt Episcopo Acta in Secretario, distincte scripta, cum catalogo eorum, qui tenebantur accedere, & eorum qui non accesserunt: & in fine totius scripturae subscribant propria nomina, cognomina, & titulum Praefecti Scrutinij.

DE IUDICIIS QUERELARUM
& excusationum. Cap. XXIV.

1. Duo, vel tres una cum Vicario generali deputari solent ad audiendas controverfias, seu querelas: qui prout de iure, brevitatem forma iudicij adhibita, illas dirimant, & has dijudicent.

2. Idem excipiant libellos supplices datos pro excusatione absentium examinandos deinde per acta Synodo.

3. Si quae nascuntur controverfiae de ordine sedendi, seu procedendi, iidem brevi manu componant, citra praedictum arbitrium.

DE PROCURATORE CLERI.
Cap. XXV.

1. Ut quiete, sine tumultu, agantur omnia, solet alicubi deputari ab Episcopo Procurator Cleri, ad quem adeat Clerus, ut eius nomine cum Episcopo communi nomine agat in Synodo, si quae forte decernantur difficiliora. quod si Clerus eum elegerit ad alia negotia Cleri, ille ipse poterit etiam ab Episcopo nominari. agat autem petita in Synodo venia ab Episcopo, & etiam debita modestia, & reuerentia.

2. Quaecumque petierit nomine Cleri, petat in scriptis Secretario dantis Vide in 4. part. cap. 8.

DE OECONOMO, ET
Cathedratico. Cap. XXVI.

1. Quicquid solvatur pro Cathedratico, quod varium est variis in locis, pro eo exigendo constituitur Oeconomus; & is esse solet Magister domus Episcopi.

2. Solent Episcopi quandoque condonare Cathedraliticum; quod in Decreto erit exprimendum, ne fiat in praedictum Episcopalis Cathedrae.

3. Est enim introductum in honorem Cathedrae Pontificalis: quod alij vocant Synodaticum, quia solvitur in Synodo.

4. Regulariter duo solidi solvuntur in pecunia viduali, ut patet ex consuetudine communiori, & ex Actis Eccl. Mediol. Neapol. ex antiqua consuetudine Cataleni quinque.

5. In Provincia Mediolan. ex Actis eiusdem Ecclesiae, solvitur tantum à Parochis. alibi ab alijs quoque beneficiatis. attendenda erit locorum consuetudo.

6. Non placet illa exigendi quotannis Synodaticum (nisi aliud consuetudo postulet) omnia quotannis Dicecesanae Synodo.

ANNOTATIO. §. 4.

1. Non potest Episcopus augere Cathedraliticum, ex Decr. Congreg. Cardd. super negotia Episc. in vna Isernien. 15. I un. 16. 19.

DE CONFESSARIIS CLERI.
Cap. XXVII.

1. Expedi, & praesertim in prima Synodo, quod Episcopus remittat Clerum suum à Synodo bene purgatum à peccatis, illuminatum Decretis, & unitum sibi, & Deo: idcirco deputare poterit sex, vel octo Confessarios saeculares, & regulares cum omnimoda Episcopali facultate ad audiendas Cleri Dicecesani Confessiones.

2. Imò eisdem communicare poterit facultatem, quam habet in capite. licet. Conc. Trid. sess. 24. cap. 6. ut tollantur si quae sint, secretae irregularitates à Clero.

3. Terminus autem praedictarum facultatum satis erit, à diebus sex, vel octo ante Synodum, ad totidem dies post Synodum, & pro Clero tantum.

4. Hic verò tempore Synodi conveniant in Ecclesia Cathedrali ante sessiones, & post eas, ut quemcumque de Clero accedentem audire possint, domi quoque eos audire poterunt, si ij velint: non autem tempore actionis

nis Synodalis. omnino veto adfint omnes pro Communione Cleri.

DE MAGISTRIS CÆREMONIARVM
Cap. XXVIII.

1. **D**vo saltem Magistri Cæremoniarum eligi debent; quorum alter Episcopo tantum inferuiat, alter Promotoribus, & Secretario; uterque toti actioni Synodali.
2. Habeant igitur Indicem quisque suum, & omnino concordem. cum Indice Secretarij, de quo supra c. 20. n. 12. in quo tota series, & ordo breuiter indicetur, qualem infra suo loco dabimus. in 4. part. cap. 12.
3. Publicari, & indicij Synodum procurent, in Festo Epiphaniæ ad præscriptum Pontificalis Romani, & ut supra cap. 2. num. 1.
4. Tum adfint Congregationi consultorum, de qua c. 7. & stantes, cooperto tamen capite, audiant, ut exequantur mandata; reuenter etiam suggerant, si quid occurrit prenotandum pro Synodali actione.
5. In primis autem eorum curæ sit apparatus Cathedralis Ecclesiæ, de quo supra cap. 9. vna cum Sacrist.
6. Præterea quæ ad habitum Cleri spectant, de quo cap. 13. ad processiones cap. 14. ad Horas Canonicas, & Missas Synodales c. 15. ad musicos concentu cap. 16. ad campanarum pulsationem cap. 17. nu. 2. ipsi procurent.
7. Ad ea item, quæ infra præscribuntur in actione Synodali diligenter attendant.
8. Cum Sacristia agant pro præparandis ijs, quæ necessaria sunt ad Missas Synodales: & præter consueta, parentur tria thuribula pro incensando Clero.
9. Nam, Diacono incensante Clerum Cathedralis Ecclesiæ, fere statim (incensatis primis Canonicijs) duo Thuriferarij incensabuntur Clerum, primo Urbanum, deinde Foraneum hinc inde ambo simul, saltem vnico ductu cuiusque sedilium ordini: & eodem modo iidem dabunt pacem primo cuiusque ordinis sedilium, & primus alijs de more.
10. Pro communionem Cleri patari curent stolas pro Sacerdotibus rubei coloris, & vinum sufficiens pro purificatione.
11. Cætera, quæ ad Missas spectant, sunt de more: nisi quod in fine Missæ Episcopus non dabit benedictionem, quam dabit in fine sessionis, ex Carem. Episc. lib. 1. cap. 31.
12. Pro Absolutione Defunctorum extendetur pannus ante sedem Episcopi, & accedente Subdiacono Missæ, cum Cruce, &

Acolythis cum candelabris, fiet absolutio de more, Oratio erit pro Sacerdotibus, & Episcopis, ut in Missa, vel alia communis.

13. In actione Synodali curent à Beneficiatis, seu alijs Cantoribus cantari Antiphonam; à Clero Psalmum alternatim, partim ab Urbano, partim à Foraneo, sedentibus; à duobus Cantoribus litanias, vel à musicis; à Canonico parato, & Subdiacono conuocato Euangelium; à Musicis Hymnum, Veni creator, post inceptum ab Episcopo primum versum.
14. Standum erit à Clero, quando stat Episcopus, ut in Pontificali, & præterea ad Acclamations.
15. Genuflectendum erit ad primam Antiphonam ante Psalmum, ad Litanias, ad primos vetus Hymni, Veni creator; ad benedictionem Episcopalem, & ad orationem mentalem.
16. Sedendum erit ad Psalmum, sermonem, & ad lectionem Decretorum.
17. Ut autem omnes eodem tempore idem præsent, eligantur sex, octo, aut plures Clerici è grandioribus, vel è Seminario, vel è Clero; qui distributi per varia loca intra Clerum, moneant quando standum quando genuflectendum, quando sedendum, ad nutum, Magistrorum Cæremoniarum, qui manu eleuata, depressa, & magis depressa, sine clamore, tres illos situs significabunt Clericis prædictis, & hi Clero voce demissa.
18. Opportune præmoneant Clerum, de Psalmo, qui cantandus erit, prima & tertia die: Saluum me fac Deus, de Feria quinta initio; secunda die: Deus venerunt gentes, de eadem Feria penultimo loco Nocturni.
19. Si afferantur Reliquiæ Sanctorum pro iuramento Examinatorum. quod Mediolani fit, eas procurent deferri à prima Dignitate, stola addita sub pluuiali, sine velo longo, cum 4. intorticijs de Sacristia, ad Episcopum, qui cum Clero surgit; deinde cum mitra sedens, & in gremio ambabus manibus, vel supra mensam eas tenens, excipit iuramenta. stabit Clerus ob reuerentiam Reliquiarum. eodem modo reportantur. Videant autem, ne Clerus expectet diutius, & quam par sit, Sacras Reliquias.
20. Ordinandæ processioni præerunt iidem Clerici, qui supra, seu alijs, quibus viam præscribent cæremoniarum Magistri, & terminum eiusdem.
21. Curent etiam, ut in Altari maiori ardeant sex candelæ, durante sessione Synodali.
22. Hæc præcipua sit attigisse satis: Magistri nomen excitat ad omnia bene gerenda; & exactissimè.

DE OSTIARIIS SYNODI.

Cap. XXIX.

Non solum ad portas Ecclesie claudendas tempore sessionis Synodalis, necessarii sunt Ostiarii; verum etiam ad excludendos laicos, uti patet, sine tumultu. Debent ergo esse viri graves, discreti, qui etiam possint admonere eos de Clero, qui suis locis non sedent; sed per Ecclesiam forte vagantur, & fabulis inutilibus vacant.

- 2 Excludant autem laicos paulo ante, quam inchoetur sessio, & omnino nulli mibi permittant sine consensu Episcopi.
- 3 Claudantur portae cum clavis, una excepta laterali, per quam ij, qui de Clero sunt, eant & redeant pro necessitate corporali.
- 4 Ante ultimam processionem aperiatur omnes portae, ut populus introire queat ad laudes diuinas pro gratiarum actione.
- 5 Si quem repererint contumacem laicum, eum deferant ad Episcopum, cuius mandatum exequantur promptissime, etiam si sit poenale.
- 6 De Clericis, qui sibi non obediunt, agant cum Praefectis disciplinae Synodalis.
- 7 Numerus eorum erit ad arbitrium Episcopi, habita ratione portarum, Cleri, & laicorum, qui conuenire solent.

DE CONCIONATORIBVS SYNODI.

Cap. XXX.

Pro sermone ad Clerum datur materia in Pontificali, nimirum, de disciplina Ecclesiastica, de diuinis mysteriis, & de correctione morum in Clero, secundum ea, quae Episcopo videbuntur utiliora.

- 2 Et ibidem dicitur, quod fiat per virum doctum idoneum, sed hoc intellige, quando Episcopus sermocinari nolit; quod cupere maximè, si possit, certè commodius nunquam potest moueri, & moueri totus Clerus, quam in Synodo Diocesana, exclusis laicis.
- 3 Alij recitari iubent Orationem latinam, quam non improbo; sed conuenit illa magis Concilio Prouinciali, quam Diocesanae Synodo, ut autem omnes intelligant, & amplectantur ea, quae ad Cleri mores attinent, hodie latinè dicta minus efficiunt.
- 4 Prima, & secunda die praescribitur sermo in Pontificali, & post Venerabiles; quod magis placet, quam post Euangelium; nisi forte Concionator de Euangelio Synodali Thema sumeret ad dicendum.

5 Non ultra dimidiam horam sit sermo, ne impediatur actio reliqua Synodalis.

6 Datur Concionatori benedictio ab Episcopo de more, sed absque Indulgentijs, quae non concedantur, nisi in fine totius Synodi.

7 Omnino vero Episcopus, antequam dimittat Synodum, verba faciat ad Clerum, eo meliori modo, quo scit, & valet, paterne adhortans, eum ad executionem Decretorum. locus autem opportunus erit, antequam aperiatur Ecclesiae portae pro vltima processione, ex Conc. Prouinc. s. Mediolan. & haec de Officialibus Synodi. transeamus ad Officiales Cleri.

DE EXAMINATORIBVS.

Cap. XXXI.

De consilio praedictorum consultorum debet Episcopus ante Synodum deligere examinatores Cleri, Iudices canonicorum, testes Synodales, & Praefatores Collegiarum, & Clericum alios Officiales eiusdem Cleri, secundum variam locorum consuetudinem, ut suo tempore, & loco proponantur Synodo.

2 Et primo examinatores sunt in duplici differentia: nam ij, qui examinare debent promouendos ad beneficia curata; sunt necessario approbandi in Synodo, at alios ad examen ordinandorum, seu approbandorum ad audiendas Confessiones potest Episcopus eligere, etiam extra Synodum, & arbitrari suo.

3 Primi Ordinis ergo, approbandi in Synodo, plures proponi debent, ut ex ijs saltem sex à Clero approbentur, ex Concil. Tridentini regula sess. 24. cap. 18. plures tamen ad honorem aliquorum approbari solent, & debent.

4 Qui assumuntur è Regularibus, proponantur Clero de nomine, & cognomine noti, ac dum Officij, quod habent, titulo ad pleniorum validitatem examinis in concursu Parochialium, & ne contingat ambiguitas, an valeat concursus.

ANNOTATIO.

§. 5.

Nominatio Examinatorum ex titulo Officij, quod Regulares habent, V. G. Prior S. Dominici, Guardianus sine Lector S. Francisci efficit, quod approbatio facta à Clero non cadit, nisi super eum, qui tempore Synodae erat Prior, seu Guardianus, seu Lector, non autem in successores eorum in iisdem gradibus.

bus, quos ignoret Clerus, & Rota sapius declaravit, fuisse nullum illud examen in concursu Parochiarum, in quo assueti successor Examinatoris approbati tantum ex titulo: non de nomine, & cognomine, ut docet Garzias de benef. tom. 2. part. 9. c. 22. dub. 2. fortasse valeret eo casu, quod proponitur Prior S. Dominici, qui pro tempore fuerit. hoc enim modo approbatur etiam successor à Clero, quicumque illo fuerit.

5 Certè ij esse debent omnino, aut Magistri in Theologia, aut Doctores, vel saltem licentiatii in iure Canonico; & ex ordine Mendicantium assumi possunt, ex prædicto Concilio, aut non Mendicantium Regularium, quod si desint eiusmodi, eligi possunt alij Clerici magis idonei, ex declar. Conc. Trid. quàm recitat Massob. in Praxi de concursu Requis. 11. dub. 2. in fine.

6 Pro quorum Examinatorum approbatione duplex est modus; vel imprimendi eorum nomina in schedulis conijciendis in vnam, cum notis A. R. nimirum Approbationis, & Reprobationis, electisque compmissarijs, quod in Synodo fit Mediolanensi. Vel brevius interrogando Clerum voce acta per Secretarium. Placent ne vobis? & hic modus hodie magis est communis in insignioribus civitatibus.

A N N O T A T I O.

§. 6.

Stephanus Quaranta V. Synodus, recitat litteras Sacra Congreg. Concil. Trident. datas die 11. Julij 1592. ad Patriarcham Venetiarum in quibus approbatur uterque modus, per vota secreta, seu aperta, eligendi Examinatores in Synodo. semper tamen approbandi erunt cum maiori parte suffragiorum, vel cum dimidia, ut dicitur in Synodo 6. Dioc. Mediol. eorum, qui sunt presentes in Synodo legitime congregata. Lege Massobr. in Praxi de concursu Requis. 11. dub. 7. & 8.

7 Iurare debent Examinatores approbati, ex Concil. Trid. ad Sacra Dei Evangelia.

A N N O T A T I O.

§. 7.

Nihil refert, an ij iurent super Evangelia, vel Sacras Reliquias Sanctorum. puto S. Carolum introduxisse SS. Reliquias pro iuramento: ut in Synodo appareat veneratio Sanctorum (continet eum Synodus am-

nium ferè Catholicorum dogmatum doctrinam, & praxim) tum vero etiam, ut novitate virtus. Examinatores exciteantur magis ad observandum id, quod ipsi iurant. relinquitur ergo arbitrio Episcopi, penes quem tamen S. Caroli auctoritas esse debet in hoc genere summa.

8 Absentes iurabunt in manibus Episcopi, seu Vicarij Generalis extra Synodum. quod idem præstabunt ij, qui pro tempore succedent iam approbati à Clero, ut dictum est in annotat. §. 5. antequam accedant ad examen, in concursu parochialium Ecclesiarum.

A N N O T A T I O.

§. 8.

Quia dubitant Doctores, an singulis annis eligendi sint, & approbandi Examinatores, addunt plerique hodie in fine Decreti, De Examinatoribus, hanc clausulam: Quorum Officium duret, donec altera Synodus habeatur, & valet Decretum, quid vero agendum sit de mortuis omnibus Examinatoribus, ut alij subrogentur extra Synodum, ad nos non attinet, quia casus extra Synodum est. Vide Massobr. loco citat. Requis. 12. dub. 2. & 3. seu Garziam de benef. par. 9. cap. 2. num. 8. & 73. ubi ex Clem. VIII. decreto docent, eos eligi posse cum consensu Capituli usque ad tempus futurae Synodi.

De Iudicibus Synodalibus. Cap. XXXII.

1 **I**udices quibus delegendæ erunt causæ à S. Sede Apostolica, vel eiusdem legatis, debent esse omnino in Ecclesiastica dignitate constituti, aut Personatum obtinentes, seu Ecclesiarum Cathedralium Canonici. Conc. Trid. sess. 25. c. 10.

2 Nec refert, quod ij forte non sint Doctores: quia potest deinde dari A. S. S.

3 Quatuor saltem ex Concil. Trident. nominandi erunt aut etiam plures & hodie præsertim quam plures eligendi erunt ob constitutionem Gregor. X V. de Conseruatoribus editam ann. 1621. ut Regulares è numero Iudicum Synodalium deligere sibi possint latiori facultate Conseruatores suos, ait Papa.

4 Horum approbatio fit eodem modo, quo Examinatorum, de quibus supra. neque tamen iurate tenentur, quemadmodum Examinatores: & ducant eodem modo.

ANNO.

ANNOTATIONES. §. 9.

- 1 **C**anonici Regulares, aut Monachi, etiam si sint in Cathedrali Ecclesia, non sunt capaces delegationum Apostolicarum ex Archidiacon. Geminian. & Butr. in cap. statutum 11. de rescript. in 6.
- 2 Canonici Collegiarum, etiam insignium, alioqui Doctores, non possunt esse Iudices Synodales, etiam si nullus Doctor reperiretur, nec eis aptior in Capitulo cathedralis, & inter obrinentes dignitates, ex declar. Sacrae Congreg. Conc. Trid. quam recitat Massobr. de Synodo cap. 4. dub. 10. in fine.
- 3 Neque item Canonicus in Cathedrali dispensatus super minori aetate, ut fuisse probat idem Massobr. loco cit. dub. 11.
- 4 Potest autem eligi Index Synodalis, Protototarius Apostolicus, ex eodem Massobr. dub. 12. tum Vicarius Episcopi, dub. 13. hoc est, Generalis, non Foraneus.
- 5 At in Prouincia Mediolanensi debent nominari omnes Canonici Cathedralium Ecclesiarum Iudices Synodales in gratiam Regularium illius Prouincia, ex Decreto quod ego legi authenticum apud Episc. Laudens. à Sacra Cong. Conc. Trid. edito die 27. Septemb. 1614. & habetur infra p. 4. circa finem.

De Testibus Synodalibus. Cap. XXXIII.

- 1 **T**estes Synodales dicuntur, quia in Synodo deliguntur, aliàs electi extra Synodum, dicerentur tantum Testes publici: ij vero debent esse viri graues, zelo disciplinae clericalis illustres forma facti Cleri, verbo, & exemplo potentes.
- 2 Septem constituuntur, in Actis Eccl. Mediol. Concil. Prouin. 5. sed & plures arbitrio Episcopi pro amplitudine Diocesis, assumi possunt.
- 3 Si palam nominantur, & adsint in Synodo, inter ibidem, aliàs extra Synodum, si absint; vel, si schedula secreto habeantur.

ANNOTATIO. §. 10.

Plures Episcopi hodie non euulgant nomina Testium, ut liberius possint exercere munus suum, minori cum odio Clericorum, quos deferre debent ad iralatum, iurabunt ergo hi secreto in manibus Episcopi.

De Punctatoribus. Cap. XXXIV.

- 1 **I**N Collegiatis Punctatorum munus est notare absentes ab Horis Canonicis, aut

Missis; & solent esse duo; tum vt alter eorum saltem intersit: tum, vt, ambobus concordantibus, absit suspicio infidelitatis in notando.

- 2 Episcopus in Prouincia Mediol. ex Actis eiusdem, in Prou. Conc. 1. debet alterum eligere, alterum Canonici. Vterque iurat, ex Concil. Mediol. Prou. 4. hic iurat in capitulo, ille in Synodo, ex Conc. Mediol. Prou. 5.

De Iuramento Examinatorum, Testium, & Punctatorum. Cap. XXXV.

- 1 **I**uramentum erit præstandum mane, ex Conc. Prou. Mediol. 4. & hoc 4. ideo dicitur, vt eius ratio habeatur in distributione partium totius actionis Synodalis.
- 2 Et eo modo, quo supra diximus de Examinatoribus, poterunt iurare Testes publice nominati, & Punctatores ab Episcopo delecti.

De Officialibus Cleri. Cap. XXXVI.

- 1 **A**d aliquorum præ alijs indicanda materiam, & pleniorum in Clero rerum notitiam, consueuerunt Episcopi prudentiores distribuere officia Clericalia in Synodo, pro consuetudine locorum, & varia necessitate rerum.
- 2 Declarantur itaque primo loco consultores S. Officij, si penes Episcopum sit tribunal, vt Neapoli.
- 3 Recognitiones librorum imprimendorum.
- 4 Reuifores Indulgentiarum, quæ à S. Sede Apostolica obtinentur.
- 5 Præfetti Musicae, ne in Ecclesijs prophana cantentur, aut indecora.
- 6 Syndici, seu Procuratores Cleri pro immunitate, & alijs.
- 7 Præfetti, & administratores Seminarij, tum spiritualium, tum temporalium rerum.
- 8 Præfetti disciplinae clericalis in ciuitate, distributis classibus clericorum.
- 9 Vicarij Foranei, & Piores Confraternitatum Parochorum.
- 10 Visitatores generales.
- 11 Prior Doctrinae Christianæ.
- 12 Confessarij speciales Clericorum minorum.
- 13 Præfetti Fabricæ Ecclesiasticæ.
- 14 Aduocati, & Procuratores pauperum.
- 15 Oeconomi beneficiorum vacantium.
- 16 Vicarij Monialium.
- 17 Præfetti funeralium.
- 18 Præfetus spiritualis carcerarorum.
- 19 Præfetti Processionum.

- 20 Praefectus Orationis 40. horarum .
- Penitentiarij minores Cathedralis .
- Praefecti chori .
- Recognitores onerum Missarum .
- Praefecti communium Cleri .
- Dispensatores eleemofynarum ex concio-
nibus collectarum .
- Recognitores calendarij .
- Reuifores administrationis locorum pio-
rum .
- Praefecti Confratriarum .

De Reductione Missarum .
Cap. XXXVII.

- 1 **I**N eadem Congregatione consultorū prae-
fatorum erit agendum, si opus est de for-
ma reducendi Missas seu Annuaria, quae
scilicet ante Concilium Tridēnū imposita
fuerant, irrationabilia nunc tēporis effecta .
- 2 Nam de Missis post Concilium relictis, fa-
cultas reducendi, commutandi, & eas mo-
derandi reseruata est hodie Summo Ponti-
fici, vel Sacrae Congregationi Conc. Trid.
vt initio Decreti dicitur, de celebratione
Missarum, sub Sanctissimo D. N. Urbano
Papa VIII. die 21. Iunij 1625 .

De Praeside synodi absente Episcopo.
Cap. XXXVIII.

- 1 **S**I casus accidat, quōd Episcopus infirme-
tur, aut alio vocetur, neque velit pro-
rogare Synodum in aliud tempus, videndum
erit de Praeside eiusdem Synodi . qua in re
addam plura non aspernanda .
- 2 Et quidem, si protoganda sit in aliud tem-
pus, erit hoc significandum vniuerso Clero
formula propria, de qua infra in 4. p. c. 1. n. 5 .
- 3 Si nolit eam prorogare, Vicarius Generalis
eam conuocare poterit, de speciali manda-
to Episcopi .
- 4 Verum, quid, si Vicarius non sit Protonota-
rius Apostolicus, sed vel Canonicus, vel Prae-
positus collegiatae inferioris, qui casus con-
tingit Nonariae sub Carolo Episcopo nostri
Ordinis à Basilica Petri. Difficultas erat pro-
pter habitum in Synodo . quem decebat ef-
se, vel parem, aut superiorem habitu Cano-
nicorum . non enim vti poterat ille Rochet-
to, & mantelletto; neque volebant eum Ca-
nonici Cathedralis Ecclesiae sedere supra
ipfos cum pluuiali, quae erat vestis propria
Praepositi Collegiatae S. Gaudentij, tunc Vi-
carij; vti vero mantello communi longe mi-
nus eum decebat in Synodo .
- 5 Vocauit igitur Episcopus aegrotus Hiero-

nymum Septalem Protonotarium Apostoli-
cum, quem cum litteris patentibus Prae-
fidei Synodalem declarauit, & Congregatio-
nibus Synodalibus, de quibus haecenus, tūm
Synodali toti actioni merito praefecit .

De Ceremonijs Synodalibus absente Episcopo.
Cap. XXXIX.

- A**ctum igitur est de ceremonijs adhi-
bendis, praesente praedicto Praeside, ab-
sente Episcopo, & auctore huius operis
actionem Synodalem dirigente .
- 2 Et quidem solemnibus Missis ille interfuit
in Choro supra Canonicos; Praeposito pri-
mam Missam cantante, & Canonicis reli-
quas duas; iuxta Decreta Sacrae Rituum Co-
gregationis relata à Gentien. in praxi Nea-
pol. cap. 52. circa finem, & alijs .
- 3 Sedentibus deinde omnibus in loco sessio-
nali, sedit ille tanquam praes, in medio
Cleri in sede coriacea supra vnicum gra-
dum, tapete substrato, eleuata; rochetto, &
mantelletto indutus, caeteris Canonicis plu-
uialia, planeta, & dalmaticas iuduris . quo
de tamen habitu dubitari posset; an parandi
sint, absente Episcopo. & ego negarem; tūm
quia Episcopus abest, tūm quia Praesidis pre-
dictus habitus est inferior habitu Canonicor-
um solemnium; debet autem praecedere tūm
loco, tūm habitu . Certe ad Missam primam
cappas gestarunt Canonici supra rochetto,
de more .
- 4 Lectae fuerunt à Secretario Synodi patentes
litterae de constituto Praeside .
- 5 Qui statim inchoauit Antiphonam, & reli-
qua addidit, vt in Pontificali .
- 6 Ad Euāgelium benedixit incensum de mo-
re, & Diaconum, cuius librum osculatus est
in fine, non tamen fuit incensatus, quia non
erat paratus pluuiali .
- 7 Recitauit Orationes, & Hymnum inchoa-
uit, Veni creator .
- 8 Sermonem habuit ad Clerum de suggestu
tertia die, & praeclearè .
- 9 Totam actionem Synodalem profecutus
est, quam Episcopus praestitisset, excepta be-
nedictione in fine sessionum, à qua absti-
nuit .
- 10 Ad osculum pacis recepit Clerum, vt sole-
bat Episcopus .
- 11 In fine Processionis ante Synodum Canoni-
cus Hebdomadarius in cornu Epistolae dixit
Orationes praescriptas in fine Hymnorum, &
Psalmorum .
- 12 Vicarius autem Generalis, in processione
quidem ibat cum suis Canonicis, vti Prae-
posi-

positus cum pluviali: at eum eodem pluviali in actione Synodali sedebat in sede alijs parata pro Vicario Generali, de qua supra cap. 7. n. 7. quæ omnia observari possunt, quando absente Episcopo, Vicarius Generalis, & simul Protonotarius Apostolicus, præficitur, Synodo cum mandato speciali.

De ultimo agendi pridie Synodalis actionis.
Cap. XL.

- 1 **H**is ita ritè constitutis, pridie diei indicte pro inchoanda Synodo affigi debent schedulæ de hoc initio, pluribus in locis, ad formam infra præscribenda part. 4. c. 1. num. 6.
- 2 Pulsandæ sunt campanæ festivo sonitu à primis Vesperis, ex carem loco cit.
- 3 Habenda est coram Episcopo Præfectorum Scrutii. ij Congregatio, de qua supra c. 23. n. 3.
- 4 Officiales quique se comparent ad propria munera diligenter præstanda; quos ideo moneri curet Episcopus tum per Tabellam in loco publico affixam, tum singillatim per idoneos viros, tanto ante, vt per octo saltem dies id certo sciant, & prout supra ipsdem præscriptum est agant diligentius.

- 5 Affigantur Tabellæ, Disciplinæ Synodalis, & Capitum orationis publicæ pro quibus scilicet orandum est à Clero: tum in Palatio Episcopi, tum ad valvas Ecclesiæ Cathedralis, & intra eandem.
- 6 Dum Clerus singillatim ad civitatem venit, & Episcopum adit, ille benigne omnes excipiat & si quid singillatim velint suggerere, libente audiat.
- 7 Idem Episcopus cum Magistris Ceremoniarum eligat sibi ministros de more pro Missa Pontificali, & assistentes Diaconus pro sessione Synodali, si forte ij occupati sint alijs muneribus ad Synodum spectantibus, qui alioqui deberent assistere.
- 8 Præscribat horam conveniendi ad Synodum, tam mane, quam à prandio & item terminandi sessiones.
- 9 Proponatur Edictum de processione habenda per Vicarium Generalem, vt in 4. part. c. 6.
- 10 Secretarius deniq; recognoscat omnia quæ imprimi, describere curavit, iuxta ea, quæ in Congregationibus Synodalibus fuerunt præordinata; & præsertim Tabellas omnes, vt supra, requisitas, cum notula Officialium, catalago Cleri, & Decretis in Synodo legendis.

DE ORDINE SYNODI DIOECESANÆ.

Pars Secunda.

Voniam in Pontificali describuntur Ritus, & Cæremoniæ Synodi tribus diebus, hoc est, tribus sessionibus, celebranda nec prohibetur tamen minori dierum numero Diocesanam

Synodum celebrari: ideo descripti nos hoc loco totius Synodi ordinem, triplicem eundem ipsum dabimus, pro trina, pro duplici, & pro vnica sessione.

ORDO SYNODI DIOECESANÆ pro trina sessione: PRIMA SÉSSIO.

- 1 **H** Ora indicta, Capitulo Ecclesiæ Cathedralis cum Seminatio. & vniuerso Clero in aula Episcopali congregato, descendit Episcopus ad Cathedralē Ecclesiā, cappā, indutus, ipso Clero præcedente, Canonicis autem Episcopum sequentibus.
- 2 Si est Archiepiscopus, deferri facit ante se Crucē. imagine Crucifixi ipsum respiciente.
- 3 In porta Ecclesiæ aquam benedictam de more sumit, & aspergit se & alios.
- 4 Organa pullantur, & campanæ. interea orat ante altare Sanctissimi Sacramenti (quod non erit in altari maiori durante Synodo, si aliās ibi asseruatur) & ante altare maius.
- 5 Cantatur Nona (vt aliās Tertia in Festis) & induitur paramentis Pontificalibus.
- 6 Missa celebratur de Spiritu sancto, absque vlla commemoratione, etiam Duplicis Festi seu Dominicæ, & sine Euangelio in fine, ex cæremon. Episcop. lib. 1. cap. 3. incensatur in ea totus Clerus.
- 7 Fit communiō eiusdem Cleri, ex Pontific. stolis rubeis assumptis à Sacerdotibus, qui forte non celebrarunt.
- 8 Non datur benedictio in fine Missæ, ex cærem. loc. cit. sed in fine sessionis: finita Missa exiit Episcopus paramenta Missalia vsque ad Tunicellam inclusus, & accipit pluuiale. ibid. Canonici retinent paramenta, vt in Missa.
- 9 Peracta communionē inchoatur Processio, pro qua distribuuntur Tabellæ præcum paulo ante Communionem. Clerus autem sub vna tantum Cruce procedit.

ANNOTATIO.

§. 1.

Alicubi fit processio ante Missam, ex Con. Prou. 2. Mediol. imo pridie vt Neapoli cum reliquis S. Ianuarij. & Perusia aliquādo pro translatione Reliquiarum S. Herculanij. & S. Caroli communior vsus est, vt fiat post Missam, vt dum cantatur Missa conueniat Clerus totus opportune ad pleniorē Processionem.

- 10 Si adest consuetudo, quod conueniant etiam Regulares, & Consecrates (quod fit, vbi Clerus non est multus) hi procedant sub eorum Crucibus, & Vexillis.
- 11 Cum Cruce Cleri adsint candelabra cum candelis accensis, nisi adsit Crux Archiepiscopalis, cui tantum dantur candelabra, & deferretur ante Canonicos tantum.
- 12 Quilibet primatum gerens in vnaquaque Cleri parte, siue Urbani, siue Foranci, & quocunque nomine vocetur. in medio Ecclesiæ ante Altare inchoet genuflexus cum suo Clero Hymnum: Veni creator. Idem faciat etiam Episcopus.
- 13 Si proceditur ad aliquam Ecclesiam puta, Patroni loci, ibi cantatur Antiphona, cum Versu, & Oratione de eo ab Episcopo: alioquin recta reditur ad Cathedralē.
- 14 Post reditum ad Ecclesiam maiorem Clerus sua quisque loca petit, & Episcopus remanet in loco Synodali apud sedem sibi paratam, seu selditorium. si est Archiepiscopus, qui Crucem eius deferret, remanet in medio, in loco vt supra parato.
- 15 Cum aliquantulum sederint omnes, Diaconus qui est à dextris Episcopi, stans cantat versus Clerum: Orate: iisdem notis, quibus aliās cantatur: Leuate. ex Actis Nouar.
- 16 Genuflectunt omnes versus altare, & orant mente modico spatio. Tum adhuc genuflexus Episcopus, sine mitra, inchoat Antiphonam: Exaudi Domine: præintonante eo, ad quem de more spectat: & dicitur tota genibus flexis.
- 17 Psalmo inchoato: Saluum me fac Deus: sedet Episcopus, accepta mitra; sedet etiam Cle-

- Clerus, & alternatim ab Urbano, & Foraneo cantatur Psalmus. At Clerici deputati moneant Clerum, quando genuflectendum, standum, & sedendum.
- 18 Antiphona repetita, surgunt omnes & Episcopus, deposita mitra, & conuersus ad altare, dicit Adsumus, vt in Pontificali.
 - 19 Addit aliam Orationem, vt ibid. qua finita, accepta mitra procumbit ibidem supra falistorium, alijs omnibus genuflectentibus; & cantores duo in medio Cleri post Episcopum dicunt Litanias, nisi eas cantent Musici, vt sup.
 - 20 Dicto: Vt omnibus fidelibus, & ceteris. Episcopus solus cum ministris surgit, & baculum sinistra tenens, stans versus Synodum dicit: Vt hanc, &c. vt in Pontificali. producitq; signum crucis super omnes; & iterum procumbit vsque ad finem Litaniarum.
 - 21 Quibus dictis, surgunt omnes; & Episcopus deposita mitra, dicit stans vt supra: Oremus. & ministri: Flectamus genua. Leuate. (nisi sit tempus Paschale. seu Dominica. argum. à simili in Benedictione candelarum Missali) tum Orationem. Da quaesumus, &c.
 - 22 Deinde sedens cum mitra facie versa ad Synodum, imponit incensum in thuribulum, & benedicit, more solito, ministrante Præsbytero assistente nauiculam, vt alias.
 - 23 Duo Canonici Diaconali, & Subdiaconali vestibus indutis, vt in Missa, coloris rubei, benedictione de more accepta, vna cum Acolythis candelabra deferentibus accedunt ad partem dexteram Episcopi, & iuxta eam in plano Diaconus cantat Euangelium: Conuocatis, IESVS &c. stantibus omnibus, & Episcopo baculum, vt alias, tenente inter manus.
 - 24 Osculatur librum Episcopus, & incensatur à Præsbytero Assistente, de more.
 - 25 Et itatim sine mitra genuflexus versus altare, toto Clero genuflexo, incipit Hymnum: Veni creator: prosequente Clero seu Musicis cantoribus.
 - 26 Finito primo versu, qui constat ex quatuor versiculis, surgunt omnes, & sine mitra Episcopus itat versus altare vsque ad finem.
 - 27 Obitarij, dum cantatur Hymnus, vel prius, excludant laicos, & portas Ecclesiae claudant.
 - 28 Sedent omnes cum silentio, & Episcopus, accepta mitra, sedens alloquitur Clerum alta voce. Venerabiles confacerdotes, &c.
 - 29 Post allocutionem, vel prius (ait Pontificali) prout magis placuerit, hoc est post Euangelium, si de eo sermo sit habendus, accedit Concionator comitatus ab altero ex Cære-

moniarijs: & genuflexus ante Episcopum petit ab eo, vt alias, benedictionem sine Indulgentijs.

- 30 Concionator non vltra mediam horam sermonem habeat ad Clerum, & eo finito discedit.
- 31 Audiuntur quærelæ, ex Pontificali sed vsus obtinuit, quod deferantur ad Iudices deputatos.
- 32 Secretarius igitur decreta secum ferens, comitatus à Cæremoniaro accedit ad Episcopum, cui facta debita reuerentia, offert Decreta, & quærit ab eo an ea nunc velit legi, quo annuente, & reddente folia Decretorum, facta rursus reuerentia Episcopo, tum Canonicis, ascendit pulpitum: & alta voce legit in hæc verba, stans aperto capite.

DECRETVM DE SYNODO *incipit.*

IN nomine Sanctissimæ, ac indiuiduæ Trinitatis Patris & Filij, & Spiritus Sancti, Amen.

NOS N. N. Dei, & Apostolicæ Sedis gratia Episcopus Sanctæ Ecclesiæ N. (addat alios titulos, Comitum, seu Principum, si quos habet.) Ad Dei omnipotentis, ac Beatissimæ Virginis Dei matris, & Sanctorum Patronorum N. N. & N. laudem, nostram Diocesanam Synodum incipimus. fiat idem omnipotens Deus pro sua misericordia, precibusque Virginis Beatissimæ, ac eorumdem Sanctorum, aliorumque, vt quemadmodum speramus, ex hoc sacro catu lumen, & Spiritum omnes reportemus ad officia nostra secundum voluntatem Dei peragenda.

- 33 Sedet, & capite recto legit alia Decreta pro initio Synodi, quæ hic significabimus, describenda fusius in 4. parte huius voluminis. cap. 9. à num. 2.

DECRETVM DE MODO VIVENDI *Synodi tempore.*

Quoniam nihil fere, &c. vt infra.

DECRETVM DE MINISTRIS *Synodalibus.*

Constituimus in hac nostra Synodo, Promotorem M. R. D. N. N. seu Promotores. Urbanum N. Foraneum N. cum titulis, vt de vocatione Cleri in prima part. c. 12. n. 6. præscriptum est, Secretarium N. N. Iudi-

Judices quærelarum , & excusationum :
N.N.N.N.

Præfectos disciplinæ Synodalis , & Scrutini j
N.N.N.

Præfectum Hospitiorum. N.N. Coadiutores
N.N.N.

Confessarios Cleri N.N.N. cum facultate no-
stra absolvendi à casibus etiam Nobis reser-
vatis durante hac Synodo vsque ad
mensis huius , & pro Clero in Confessione
audiendo tantum , vt quisque redeat ad pro-
pria bene purgatus , & Deo magis coniun-
ctus , ad vtilitatem quoque populorum no-
stræ Diœcesis.

Procuratorem Cleri N. N. qui ad Nos deferet
quæcunque Clerus exoptat.

Oeconomum pro exigendo Cathedralico
N.N.

Magistros Cœremoniarum , quibus om-
nes obediant, N.N. & N.N.

Officiarios Synodi N.N.N.N. quibus item
pareant omnes in eorum officio. Norarium
N.N.

DECRETVM DE PRÆVIDITIO
non afferendo.

Decernimus , &c. vt loco citat. nume-
ro 4.

DECRETVM DE NON
discedendo.

Vobis præterea omnibus , &c. vt loco ci-
tato num. 5.

DECRETVM DE ORATIONE
publica.

Quoniam veteris est instituti , &c. vt in-
fra loc. cit. n. 6.

34 Descendit de suggestu , & vna cum Pro-
motore , seu Promotoribus accedit ad Epi-
scopum.

35 Promotor instat pro fidei professione . si
duo sunt , loquatur primus de scripto , sed
in numero plurali , vt in 4. part. cap. 7. num.
1. & cum titulo conuenienti.

Cauit Sacrosanctum Concilium , vt omne,
&c. loco nunc citato.

36 Episcopus respondet : Decernimus , ac
mandamus ita fieri.

37 Discedunt illi , & secretarius de suggestu
legit sedens in hæc verba.

Barth. Gauant.

DECRETVM DE PROFESSIONE
Fidei emittenda.

Sacrosancta Tridentina Synodo illud ,
&c. vt infra. 4. par. cap. 9. nu. 7. & addit
Decretum hac de re Conc. Trident. vt ibid.
Cogit temporum , &c.

ANNO TATIO.

§. 2.

In Prouincia Mediol. legitur etiam decre-
tum Conc. Prou. primi: Verba sunt. Sacri
igitur Concilij Tridentini auctoritate &c.
qua item dabimus infra , in fine 4. partis.

38 Lectis Decretis addit idem Secretarius.
Accedant igitur , &c. vt loco cit. num. 7.

39 Qui ergo sunt professuri fidem tunc ac-
cedant ad Episcopum , coram quo genuflexi
permaneant , donec eorum nomine formu-
la professionis fidei de suggestu à Secretario
stante & aperto capite , legatur vsque ad ea
verba exclusiue: Sic me Deus adiuuet. Ha-
betur infra in 4. p. loco cit. num. 7.

ANNO TATIONES.

§. 3.

1 Notandum est , non teneri Episcopum
emittere professionem fidei in prima
Synodo Diocesana , qui non habet ibi maio-
rem : sed in prima Synodo Prouinciali quia
tamen Prouincialis Synodus fere numquam
hodie celebratur , audiendi sunt ij Episcopi,
qui in prima sua Synodo coram Deo , genu-
flexi ante Altare , fidei professionem emit-
tunt , est enim actus summa religionis . quo
casu stabit totus Clerus ob reuerentiam ge-
nuflexi Episcopi , qui breuiori formula , de
qua infra , eam emittet , vt alij , tum sede-
bit accepta mitra , vt alios profitescentes exci-
piat , & Clerus sedebit , exceptis professu-
ris.

*Pro iuramento Episcopi teneant Diaconi
Assistentes Missalem librum ante eum.*

2 In Prouincia Mediolan. ex Conc. Prou. 1.
tenentur professionem fidei emittere in Syno-
do etiam ij , qui ad Synodum Diœcesanam
conuenire debent. & quia in ea prouincia,
etiam sacris ordinibus initiati tenentur con-
uenire , vt in edictis Mediolan. & Nouarien.
patet , ideo ijdem erunt inuitandi à Secreta-
rio in præfato Decreto , extra eam Prouin-
ciam non tenentur , nisi ij , quos nominat Con-
cil. Trident. sess. 24. cap. 2. (qui nimirum be-
nificia

nesicia Parochialia, & alia beneficia Ecclesiastica habent, & qui in Synodo convenire debent) in prima Synodo emittit professionem fidei, nisi Provincialibus Decretis item alij teneantur.

3 Neque tamen omittentes id facere incurruni priuationem fructuum beneficiorum, sed alias pœnas, ut probat Massobr. de Synodo cap. 4. dub. 39. num. 15.

4 Quod si adesse Synodo non possint, id præsent per procuratorem, & valet, ut pluribus idem Massobr. probat cum Barbosa dub. 40. modo fiat cum speciali mandato ibidem num. 43. sed excusari potest, qui excusatur à Synodo.

40 Tumbini, seu terni, aut quaterni ad Episcopum proprius accedant; tenentem librum Euangeliorum, & legentes profiteantur formula breuiori.

Ego N. recipio, promitto, &c. ut infra 4. part. cap. 5. nu. 1.

41 Singuli redeuntes Cancellario, seu Notario dent nomina, & cognomina cum titulis beneficiorum, in schedula, de qua supra part. 1. cap. 21. numer. 3. pag. 27. si non habeant schedulam, curent sua nomina scribi ab eodem Notario in libro ad id parato.

42 Solet esse hora tarda, & ideo de suggestu à Secretario indicitur continuatio sessionis his verbis, facto prius verbo cum Episcopo.

Decernimus, & indicimus continuationem huius sessionis fore hodie hora in qua vocabuntur omnes, & Scrutinium Cleri fiet à Præfctis.

43 Postea Promotor instat, accersito Notario contra contumaciam absentium, his verbis.

Reuerendissime Domine. Cum iam dies &c. ut infra 4. part. c. 7. n. 2.

44 Respondet Episcop. Ita decernimus, ac iuramus.

45 Cum ad Notarium conuersus Promotor rogatu actorum in hac sessione hæc verba profert. si duo sint, in numer. plurali dicantur.

Ego N. N. huius Synodi Promotor rogo te N. N. Notarium Episcopalem ut de omnibus, & singulis in hac sessione peractis vnum, pluraue conficias instrumenta.

46 Respondet Notarius: Conficiam: præsentibus N. N. &c. addit in scriptis: Hæc omnia fuerunt acta in publica sessione, ut supra, adhibitis etiam testibus N. N. & N. N.

47 Contra contumaces absentes per Edictum ad valuas agitur.

48 Sed pro discessu legitur etiam hoc Decretum de suggestu à Secretario.

Ne quisquam à loco, &c. ut in 4. par. c. 9. num. 9.

49 Exiit Episcopus Pontificalia, cappam induit, & data manu tantum benedictione Clero, post Orationem breuem in faldistorio recedit, quem Clerus Cathedralis Ecclesiæ tantum comitatur de more: & omnes discedunt.

50 Statim affiguntur Tabellæ distributionis Cleri, & Capellarum pro Scrutinio.

Continuatio prima sessionis.

51 **A** Prandio statuta hora significata per campanæ sonum conveniunt omnes in Ecclesiam Cathedralem, cantantur Vesperæ cum Completorio à Clero Cathedrali, nisi ab utroque Clero cantandæ sint, ut supra 1. par. cap. 25. numer. 2. Episcopo etiam præsent in cappa.

52 Deducitur Episcopus cum cappa à suo Capitulo in Cathedralem Ecclesiam, ubi de more orat ante Sanctissimum Sacramentum, & ante altare maius, apud sedem suam accipit amictum, stolam, pluuiiale, mitram, & baculum; descendit ad sedem Synodalem. Canonici item, & alij parantur, ut mane.

53 Diaconus assistens à dextris cantat: Orate & omnes genuflectunt. post modicum spatium surgit Episcopus, & dicit Orationem: Adsumus, ut in Pontificali, conuersus ad Altare, si tempus est Paschale, stant & alij de Clero.

54 Sedent omnes cum silentio, & Promotor instat pro vocando Clero, pro Cathedralico soluendo, & Scrutinio peragendo: his verbis.

Reuerendissime Pater, & Domine. Sanctum est &c. ut in 4. part. capit. 7. num. 4.

55 Secretarius de suggestu legit.

DECRETVM DE CLERO Vocando & Cathedralico soluendo.

Vocabuntur omnes & singuli, &c. ut in 4. part. cap. 9. num. 10. & addit.

DECRETVM de Scrutinio.

Scrutinium Synodale, &c. ut ibidem numero 11. & addit.

Præfcti

Perfecti Scrutinij ita distribuuntur per Capellas huius Ecclesie cum Clero.

R. D. N. ad Capellam S. N. Vel Clerus N. conueniat ad Capellam S. N. sub Præfecto N.

R. D. N. ad Capellam S. N. &c.

Qui pro sua quisque timorata, &c. vt in 4. par. loco cit. num. 11.

Qui ad eos non accefferint, &c. vt ibid.

56 Dum vocatur Clerus, Præfecti Scrutinij, ij maxime, qui sunt scrutaturi partem Cleri postremam. vltimo vocandam, incipiant Scrutinium, de quo 1. part. cap. 23.

57 Clerus autem vocatur ordine seruato, de quo infra in 4. part. cap. 9. num. 12. cum debitis titulis, & honoribus: primo Clerus ciuitatis, tum Diœcesis.

58 Secretarius vocabit, vt dictum est loco citat. non vltra Clerum Ciuitatis. qui vocat, nōtē absente, linea ducta cum calamo, etiam si aliqui eos tūc statim excusent. quod deinde diiudicabitur. Vocati dicant alius: Adsum.

59 Oeconomus ad mensam aliquam in loco remotiori ab Episcopo positam recipiat Cathedralicum, & notet soluentes in libro

60 Circa finem sessionis, hoc est, postquam vocati fuerint omnes, & ante Episcopum cum genuflexione transferint (nisi sit ita multus Clerus, vt in crastinum reliqua vocatio sit differenda) datur signum cum campanula Sacristiæ, vt omnes, Scrutinio relicto, redeant ad loca propria sessionis Synodalis.

61 Secretarius de suggestu indicit pro sequenti die Officium mortuorum: his verbis.
Edicimus præterea, &c. vt in 4. part. cap. 9. num. 13.

62 Deinde indicit Sessionem secundam, his verbis.
Decernimus, &c. vt in 4. part. cap. 9. numer. 14.

63 Promotor iterum instat contra contumaces absentes, & pro rogatu, vt mane, paulo supra à num. 43. vsque ad 47.

64 Diaconus assistens, seu Secretarius ad dexteram Episcopi cantat: Orate: & genuflectunt omnes, etiam Episcopus cum mitra, vt orent mente.

65 Idem Diaconus proponit capita Orationis mentalis, cum deflexione vocis in vltima Syllaba, à nota, fa, ad notam, re.
Frates carissimi, toto &c. vt in 4. p. cap. 10. num. 1.

Et inter singula capita interponit moram

genuflexus & ipse; recitando secretè Psalmum, Miserere, post singula capita. cantat autem conuersus ad Synodum.

Numerus Capitarum prædeterminetur ab Episcopo, ad tria saltem.

66 In fine Orationis, manente Clero genibus flexis, Episcopus surgit, & de more benedicit solemniter Clero, sine Indulgentijs.

67 Discedit cum cappa, & Clerus post eum.

Finis Sessionis Primæ.

SESSIO SECVNDA.

1 **H** Ora indicta, & dato signo cum campana conuenit Clerus in Ecclesiam maiorem, vbi expectat Episcopum, qui cappam indutus, comite Capitulo eius. descendit in eandem, cum solitis aspersione, & precibus ante Sanctissimum Sacramentum, & Altare maius.

2 Cantatur Missa à Canonico pro Defunctis, cum vnica Oratione, Deus, qui inter Apostolicos. Epistola, & Euangelium, vt in Missali in prima Missa. Sequentia alternatim dicitur à toto Clero, vel à Musicis.

3 In fine Missæ extenditur pannus niger ante sedem Episcopi; induitur Episcopus amictu, stola, pluuiali nigro, & mitra simplici. Subdiaconus cum Cruce, & Acolythis cum candelabris sistunt se ad caput panni contra Episcopum. alij duo Acolythes deferunt vas aquæ benedictæ cum aspersorio, & thuribulum cum nauicula: capellanus Missalem librum, in quo continetur oratio scripta, vt infra.

4 In Choro cantatur responsum longum: Libera me, &c. & reliqua fiunt de more: Oratio Missæ, vel, Absolue, sed in numero plurali, mentione facta Episcoporum 5 & Sacerdotum tantum. Cantores duo dicunt: Requiescant in pace; & amouetur pannus.

5 Mutat Episcopus vestes nigras in rubea. assumpto baculo descendit ad sedem Synodalem, cum Canonicis indutus, vt heri.

6 Postquam sederit aliquantulum, inuitante Diacono assistente Clerum ijs verbis; Orate: genuflectunt omnes, & Episcopus sine mitra inchoat vt heri, præintinante sibi alic, Antiphonam: Propitius esto. qua finita, surgunt, & sedent omnes recto

S 2 capite,

capite, dum cantant Psalmum : Deus venerunt gentes: alternatim.

7 Repetita Antiphona, Episcopus deposita mitra surgit, & stans, versus Altare dicit: Oremus. Nostorum &c. Mentibus nostris, &c. Deus qui nos, &c.

8 Dicitur: Flectamus genua, vel omititur, vt heri dictum est, num. 21.

9 Cantatur Euangelium, vt heri, cum osculo, & incesatione Episcopi in fine.

10 Dicitur Hymnus: Veni creator: vt heri, cum allocutione ad Clerum: Venerabiles.

11 Fit sermo, vt heri.

12 Promotor instat pro electione Iudicum, & Examinatorum.

Reuerendissime. &c. Concilium Tridentinum, &c. vt in 4. parte cap. 7. num. 5.

13 Secretarius post Decretum Episcopi ore tenus factum, vt supra, ascendit suggestum, & sedens legit Decretum Concil. Trid. sess. 25. cap. 10.

Quoniam ob malitiosam, &c. tum Constitutionem Bonifacij VIII. Statutum. vt in 4. parte cap. 9. num. 15. & addit statim.

Sacra Tridentina Synodus. &c. vt ibidem cum Constitutione Greg. XV. ibidem & statim nominat Iudices cum suis titulis, & ibidem.

14 Subdit: ex Decreto Conc. Trid. sess. 24. cap. 18.

Examinatores autem, &c. vsque ad illa exclusiue. Peracto, &c. vt in 4. par. cap. 9. num. 16.

Et addit Tridentinum ergo Decretum, &c. vt ibidem.

Nominatque Examinatores electos cum suis titulis.

15 Approbantur à Clero, altero ex duobus modis, vt in 1. par. dictum est cap. 31. numer. 5. Breuius fit interrogando, Placentie vobis? respondet Clerus, quicquid libuerit.

16 Addit Secretarius: Decretum de Testibus Synodalibus.

Vetus est consuetudo, &c. vt in 4. par. cap. 9. num. 17.

Nominat Testes: vel eleuat schedulam sigillatam, in qua secreto habentur: & ait. Dignis de causis eos secreto haberi volumus.

17 Addit item: Decretum de Punctatoribus.

Et quia ad Ecclesiasticam, &c. vt in 4. par. cap. 9. num. 18.

Nominat Punctatores, ordine seruato Collegiarum.

18 Interim Prima Dignitas portat de Sacrificia Sacras reliquias velo tectas, cum 4. intorticijs ad Episcopum, qui vna cum toto Clero, mitra retenta, congruam honoris significationem adhibet. deinde sedens eas recipit vel in manibus, vel super mensam paruum paratam, de qua in 4. par. cap. 9. num. 5.

19 Secretarius legit: Decretum de iureiurando.

Examinatores, Testes, &c. vt in 4. p. cap. 9. num. 19. 20.

20 Accedunt autem, Examinatores, Testes, si publicati sint, & Punctatores ad Episcopum, & genuflexi, bini, iurant iuxta formulam, quam Magister caeremoniarum illis offert legendam alta voce, vt à vicinis audiantur.

21 Tanguntur ab his sacrae Reliquiae in fine, & hæc demum asportantur eo modo, quo fuerunt allatae.

22 Habes has formulas tres in 4. par. c. 5. num. 2. 3. 4.

23 Addit Secretarius: Decretum de præstando iureiurando ab absentibus.

Qui Examinatores, &c. vt in 4. parte cap. 9. n. 2. & descendit Secretarius.

24 Promotor instat pro Decretis legendis in Synodo: Reuerendissime, &c. Quo diligenter, &c. vt in 4. par. cap. 7. num. 6.

25 Secretarius post Decretum Episcopi de more factum ore tenus, ascendit suggestum, & sedens legit Primò: Decreta Concilij Tridentini de residentia. Eadem Sacra Sancta, & infra. Omnes Patriarchalibus, &c. vt in 4. parte cap. 9. num. 22. cum præcepto diuino, & infra. Ne veto ea, &c. vt ibidem.

26 Si quæ alia legenda sunt ex eodem Concilio Tridentino, legantur hoc loco.

27 Tum legantur Decreta concilij Prouincialis vltimo celebrati, vt publicentur Clero.

ANNOTATIO.

§. 4.

NAm DD. volunt. ideo tenori Episcopum post sex menses à Concil. Prouinciali ad convocandam Synodum Diocesanam, lege Massobr. cap. 2. dub. 5. & 6.

28 De alijs Decretis Papalibus iubeat Episcopus hoc deinde loco legi, cuiusmodi sunt Bulla Pij II. de Clericis male promotis, & Pij V. de confidentijs beneficalibus: quæ in Prou. Mediol. omnino legi de-

debent, ex Decreto conc. Prou. 3. & 5. & habentur infra in 4. par. in calce. sicut etiam legi debent ibidem ex concil. 1. & 4. de vita, & honestate Clericorum. ex conc. 1. de diuinis Officijs. ex conc. 5. de Cleri disciplina. Item Monitiones ex conc. 4.

29 Alia leguntur arbitrio Episcopi, ordine seruato dignitatis Auctorum; vt post Bullas Pontificias legantur Decreta Sacrarum Congregationum Cardinalium, deinde Episcoporum Prouincialium, seu Prædecessorum; vltimo, quæ sunt propria Episcopi celebrantis Synodum, siue noua, siue aliàs sancita, prout voluerit.

30 Ne omittatur publicatio compendiosa Bullæ Cœnæ Domini, cum casibus Episcopo reseruatis, & cum prohibitione facta Confessarijs, ne absoluant.

31 Si ediderint Romæ Decreta noua ad Clerum vniuersum spectantia, ea curet euulgari Episcopus, vt Clerus non ignoret, & maxime foraneus.

32 Inter legendum explicet identidem Episcopus causam Decreti, quod legitur, & communi sermone loquatur, vt omnes intelligant, quod ipse decreuit.

33 Quare & qui legit, pausa facta, obseruet, an Episcopus velit loqui de eo: alioquin prosequatur lectionem.

34 Si multa legenda sunt (sed compilari multa à perito possent) Secretarius lectoris opera vtatur, & partem legendorum in Sessionem tertiam differre poterit. neque tamen in fine dicatur Clero: Placetne vobis? ex Declar. Congreg. Conc. Trid. 27. Apr. 1592.

35 Hora comperenti indicitur continuatio sessionis, & cætera fiunt, vt heri in sess. 1. à num. 42. vsque ad 47. inclusiue.

36 Reassumpta cappa discedit Episcopus, & post eum Clerus.

Continuatio Sessionis secunda.

37 Omnia fiunt, vt heri, à num. 51. vsque ad 54. exclusiue.

38 Vel vocationi reliqui Cleri vacandum erit; Scrutinioque eiusdem, quando multus est Clerus.

39 Vel lectioni Decretorum incumbendum erit. hæc enim in causa sunt, vt tres fiant Sessiones.

40 Atque in his eadem seruentur, quæ pridie num 58. 59. absque noua præfatione, seu Decreto, aut instantia Promotorijs.

41 Circa finem Sessionis, dato signo cum campanula, vt heri, redeunt omnes ad sua

Barth. Gauant.

loca, si ad Scrutinium accesserint; & indicitur Tertia Sessio, vt heri, num. 62.

42 Promotor instat denuo contra absentes, & pro rogitu: & reliqua fiunt, vt heri à numer. 64. vsque ad finem Sessionis primæ: excepto quòd mutantur capita Orationis mentalis, vt in 4. part. cap. 10. numer. 2.

Finis Sessionis Secundæ.

43 Post Sessionem secundam conueniant Præfecti Scrutinij coram Episcopo. moniti à Secretario, vt summam, & breuiter inter se conferant, quibus in rebus communiùs peccatur contra Clericalem disciplinam ex visis, & auditis in Scrutinio, vt Episcopus, vel Decreto, vel exhortatione oretenus facta moneat Clerum, antequam dimittatur Synodus, cui collationi aderit etiam Secretarius.

SESSIO TERTIA.

1 **H** Ora indicta, & dato signo cum campana conueniunt omnes, vt heri dictum est, & omnia fiunt, vt à numer. 1. ad 12. dicitur excepto, quòd Missa cantabitur à Canonico de Sanctissima Trinitate cum Oratione addita pro gratiarum actione, sub duplici conclusione.

2 Episcopus assistit indutus amictu, alba, cingulo, Cruce pectorali, stola, & pluuiali albi coloris, mitra, & baculo. vnde & incensabitur initio Missæ, & post Euangelium, nedum cum alijs post Offertorium.

3 Totus Clerus incensabitur, vt in prima Missa dictum est.

4 Musici cantabunt Kyrie, Gloria, Credo, Sanctus, & Agnus Dei; reliqua in cantu Gregoriano. Organum pulsantur.

5 In fine Missæ non datur benedictio; sed paratis Canonicis, & assumptis ab Episcopo paramentis rubeis, itur ad locum Synodalem.

6 Inchoatur Sessio, vt prima die à num. 15. vsque ad 18. sed mutantur Orationes, vt in Pontificali.

7 Cantatur Euangelium proprium cum solitis cœremonijs; & post illud Hymnus: Veni creator: vt dictum est in prima die à numer. 22. vsque ad 27.

8 Dicitur: Venerabiles, & fit sermo, vt ibidem 28. 29. 30.

9 Promotor instat, vt legantur, si quæ supersunt, legenda.

- Reuerendissime Pater, & Domine. Cum ea, quæ, &c. vt in 4. par. c. 7. n. 7.
- 10 Legit ergo Secretarius, quæ restant legenda. In Prouincia Mediolan. Monitiones legi debent ex Conc. Prou. 4.
- 11 Promotor instat pro publicatione Officium Cleri.
Reuerendissime Pater, & Domine; Vt facilius, &c. in 4. p. c. 7. n. 8. & publicantur.
- 12 Procurator Cleri petit reductionem Missarum ante Concilium relictarum à Testatoribus, seu Anniversariorum.
Reuerendissime Pater, & Domine: Datur facultas, &c. in 4. p. c. 8. n. 1.
- 13 Tum alia, si quæ velit Clerus, dato supplici libello in scriptis, cui Episcopus responder, prout in Domino iudicauerit.
- 14 Si nihil aliud agendum sit, potest concludi Sessio Tertia mane; alioquin indicitur continuatio Sessionis, vt prima die à n. 42. vsque 49. excepto 48.
- 15 Et à prandio sunt eadem, quæ heri, à nu. 46. & seqq.
- 16 Finita vocatione, Scrutinio, Decretorum lectione, & Officialium Cleri publicatione, Promotor instat pro conclusionem Synodi, & in Prou. Mediol. pro indictione futuræ Synodi.
Reuerendissime Pater, & Domine: Cum omnia, &c. vt in 4. p. c. 7. n. 9.
Et: Antiquo canone, & decreto Prouinciali, &c. vt in 4. parte pro Mediol. Prou. ibid. nu. m. 10.
- 17 Secretarius legit Decretum de conclusionem Synodi.
Synodi nostræ, &c. vt in 4. p. c. 9. n. 24.
Addit in Prou. Mediol. Aliam præterea futuram, &c. vt ibid. nu. 25.
- 18 Promotor instat contra absentes contumaces, & pro rogatu, vt prima die à numer. 43. ad 47.
- 19 Fit Pastoralis sermo ab Episcopo ad Clerum circa Decretorum obliuionem, ex Prouin. Mediol. 5.
- 20 Deinde ab Ostiarijs aperiuntur porta: & fit Processio paulo extra Ecclesiam, si opus est, ob numerum Cleri.
- 21 Cantatur, Te Deum, inchoante primo, qui in vnaquaque parte Cleri primatum habere videtur.
- 22 Musici cantores cantare poterunt intra Clerum Cathedralis hunc eundem Hymnum, & pulsantur campanæ.
- 23 Post reditum in Ecclesiam petunt omnes loca sua. vt prius.
- 24 Episcopus stans versus Altare, stantibus & alijs, dicit, vt in Pontificali.
- Oremus. Nulla est, &c. & distribuuntur Acclamationes, si faciendæ sunt.
- 25 Diaconus assistens cantat, vt alias: Orate: & genuflectunt omnes.
- 26 Proponuntur noua capita Orationis mentalis, vt in 4. par. c. 10. nu. 3.
- 27 Acclamationes fiunt, saktum in prima Synodo, vt aliquando fiunt: & Cæremoniales non eas prohibet, sed parcius adhiberi, censet in Diocesana Synodis. & licet Bononiæ fiat genibus flexis; Mediolani tamen, & alibi à Clero stante.
- 28 Diaconus ergo Assistentiū primus, aut alius aptior Canonicus, ad dexteram Episcopi stans stantibus omnibus, & Episcopo cum mitra versus Synodum, cantat: Deo Patri, &c. vt in 4. p. c. 11. nu. 1. desinens in vltima Syllaba per notas, fa, re; nisi placeant aliæ. ibid. nu. 2.
- 29 Cui responder Clerus, & desinit iisdem notis.
- 30 Finitis acclamationibus, sedet Episcopus & excipit Vicarium, canonicos, & primores Cleri tam Urbani, quam Foranei ad osculum pacis de more, & cum ijs verbis. Verf. Pax tecum. Resp. Et cum spiritu tuo.
- 31 Qui deinde dabunt pacem per osculū Cleris suis de more, vt in Missa.
- 32 Secretarius ascendit suggestum, & legit Decretum de dimissione Synodi. Ad laudem Dei omnipotentis, &c. vt in 4. par. cap. 9. numer. 26.
- 33 Episcopus benedicit clero, & populo solemniter, respondentibus Muscis cantoribus, genuflexoque clero vsque ad finem.
- 34 Publicantur Indulgentiæ per eum, cuius interest in Missa.
- 35 Diaconus assistens cantat, vt in Pontificali: Recedamus in pace. Resp. Clerus. In nomine Christi.
- 36 Deponuntur paramenta, & Episcopus, facta oratione ante Altare maius, cum cappa reducit à toto clero ad Palatium.

Finis totius Synodi Diocesanae.

ORDO SYNODI DIOECESANE
per duos dies distributa.

SESSIO PRIMA.

- 1 Describimus eundem ordinem, quem præscripsit Gabriel Palæotus Cardinalis Archiepiscopus Bonon. in suo Archiepiscopali par. 4.
- 2 Summo enim mane cum cappa indutus Episcopus, deducitur ab vniuerso clero in Ecclesiam;

- fiam; & facta ibi breui oratione cantat Missam Pontificalem: ad cuius Offertorium soluitur cathedraticum; Missa est de Spiritu Sancto.
- 3 Post Euangelium concio breuis habetur. communitio cleri fit ab Episcopo.
 - 4 Finita Missa, pluuiiale induit, incipit Antiphonam, Exaudi, &c. facit, vt in Pontificali vsque ad Hymnum: Veni creator Spiritus. quo dicto. incipit Processio non longa, extra Ecclesiam.
 - 5 In reditu sedent omnes, & Episcopus sermonem habet.
 - 6 Tum leguntur Decreta de non afferendo prauidicio. De querelis, & excusationibus, constituendo Iudices, & vt praesentes sua nomina infra biduum describi curent. & item de emittenda fidei professione sine instantia Promotoris.
 - 7 Professionem fidei emittunt singuli, qui debent; ij scilicet, qui beneficia obtinuerunt post praecedentem Synodum.
 - 8 Deinde legitur de Residentia vtumq; Decretum Concil. Trid. vt sup.
 - 2 Ad instantiam Promotoris finitur prima sessio; & Episcopus benedicit solemniter, intimata secunda sessione.

A Prandio.

Fit Scrutinium Synodale in Ecclesia, absente Episcopo.

SESSIO SECVNDA.

- 1 Comitatus a toto Clero venit Episcopus cum cappa ad Ecclesiam: audit sacrum celebratum a Canonico. neque fit processio.
- 2 Post Euangelium Missae habetur concio.
- 3 Finita Missa induit Episcopus Pluuiiale & Mitram, & incipit Hymnum: Veni creator. & postea sermonem habet, vel ipse, vel per alium.
- 4 Leguntur deinde Decreta de eligendis Examinatoribus, qui nominantur, & approbantur. iurant statim ad S. Dei Euangelia. Approbatio fit per verba: Placent ne vobis?
- 5 Item Decretum de eligendis Iudicibus Synodalibus, & publicantur.
- 6 Item de Testibus Synodalibus: sed non euulgantur eorum nomina.
- 7 Item Decreta condita ab Episcopo de nouo.
- 8 Tum nominantur singuli, qui debent interesse Synodo, & respondent: Adsum.
- 9 Promotor accusat contumaciam absentium: & instat pro fine Synodi.

- 10 Rogat item Notarium pro Actoru rogatu.
- 11 Fiunt Acclamationes.
- 12 Deinde cantatur: Te Deum.
- 13 Benedicit Episcopus solemniter, cum Indulgentijs.
- 14 Cantatur: Recedamus in pace, &c.
- 15 Redit ad palatium Episcopus cum Capitulo, & clero cathedralis Ecclesiae tantum.

A Prandio.

Fit Scrutinium Synodale, & audiuntur Foranei ab Episcopo in Palatio.

ORDO SYNODI DIOECESANAE
per diem unum ex eodem Archiepiscopali.

VNICA SESSIO.

- 1 Fiunt ea, quae in praedicta Sessione prima, a num. 1. vsque ad 5. excepto, quod Missam planam celebrat Episcopus. neque soluitur Cathedraticum in Missa.
 - 2 Legitur Decretum, de non afferendo prauidicio, cum aijs, vt supra n. 6.
 - 3 Emittitur professio fidei, vt supra n. 7.
 - 4 Leguntur Decreta Concil. Trid. de residentia, vt supra n. 8. & alia Decreta Episcopi.
 - 5 Item Decreta de Examinatoribus, Iudicibus Testibus, & eadem fiunt, quae in praecedenti ordine Bonon. sess. 1. n. 4. 5. & 6.
 - 6 Postea soluitur Cathedraticum, monente Notario, a Parochis.
 - 7 Tum vocantur omnes, qui interesse debent.
 - 8 Promotor accusat contumaciam absentium & instat pro fine Synodi.
 - 9 Idem Promotor rogat Notarium pro Actorum fidei.
 - 10 Fiunt Acclamationes.
 - 11 Cantatur, Te Deum.
 - 12 Benedictio solemniter datur cum Indulgentijs.
 - 13 Dicitur: Recedamus in pace.
 - 14 Et redit Episcopus cum Capitulo, & Clero Cathedralis in Palatium cum cappa.
 - 15 A prandio fit Scrutinium in Ecclesia, & audiuntur in Palatio Foranei.
 - 16 Fiunt etiam congregationes pro arbitrio Episcopi, de casibus conscientiae, & de caeremonijs. Haec habentur in Archiepiscopali Bononiae: vbi quotannis hoc ordine cum vnica Sessione celebratur Synodus a Clero Bononiensi.
- Pro Scrutinio Praefecti deputati statim a prandio ad sunt in Ecclesia maiori, quisque

in Capella assignata sibi, supra quam affigitur schedula in hæc verba.

R. D. N. Praefectus Scrutiniij pro plebanatu S. N. & Parochijs SS. N. N. N. &c. sed pro quarterio Portæ N. & Parochijs SS. N. N. N. &c.

Ad eam confluunt ij, qui debent, & interrogantur iuxta Tabellam.

DE IIS, QVAE SYNODVM SEQUVNTVR.

Pars Tertia.

Peracta Synodo. Dicecesana adhuc aliqua peragenda sunt, ne fere inutilis tanta reddatur Actio: & duo praesertim supersunt hic examinanda. alterum est circa absentes, nulla allata legitima excusatione; alterum circa decreta praelo danda, & executioni mandanda.

DE POENA ABSENTIVM.

Cap. I.

- 1 **T**am ex vocatione Cleri, quam ex Scrutinio colligendi sunt ij, qui à Synodo abfuerunt vel à Scrutinio, vel ab utroque.
- 2 Possunt esse multæ causæ excusantes; quas refert Botteus de Synodo par. 2. num. 56. eas dijudicent Deputati Iudices de consensu Episcopi.
- 3 Pœna excommunicationis affici possunt culpabiles in hoc genere. ex eodem Bott. loco citato num. 50.
- 4 Et ampliat hanc pœnam etiam ad illos, qui veniunt, sed non in termino competentis. quod intellige, quando veniunt, Synodiam absoluta.
- 5 Eadem pœna irrogari possunt ijs, qui ad Scrutinium non accedunt, ob Decretum in hoc genere promulgatum in Synodo supra. in 2. p. sess. 1. numer. 55. qui ad eos, &c.
- 6 Si quis per procuratorem interuenit, non incurrit pœnam. Massobr. de Synodo cap. 3. dub. 6.
- 7 Nulla potest esse praescriptio, qua minus venire teneantur, qui alioqui venire tenentur. ex eodem Massobr. loco citato dub. 5.
- 8 Aliqui Episcopi vice censuræ irrogantur

pœnam quatuor aureorum locis pijs applicandorum. quæ pœna est tolerabilior, & utilior.

DE VALIDITATE DECRETORVM.

Cap. II.

- 1 **V**alere Decreta Synodalia nemini dubium est. non enim pendent à consensu Cleri, sed à consilio ad summum capituli, quod Episcopus non tenetur sequi, ita respondit Sac. Concil. Frid. Patriarchæ Veneto die 27. Aprilis 1592. ubi explicat Pontificale (quod videtur velle consensum Cleri, per verbum: Placet) non obligare Episcopum, ut consensum requirat Cleri.
- 2 Ligant autem & Clericos, & laicos existentes infra limites suæ Dicecesis, quod probat Massobr. de Synod. cap. 4. dub. 77. 78. Plura idem ibidem.

De Editione Decretorum. Cap. III.

- 1 **P**raelo dari Decreta Synodi, ut omnibus pateant, laudabile puto, & maxime utile. at non pauca desiderare in eiusmodi editione.
- 2 Non enim placeat facere de Synodis Synodos (ut aiebat Carolus à Basilica Petri Episcopus Nouariæ) & cum defectu rerum Ordo quoque Decreto est attendendus.
- 3 Et quidem non omnia Decreta conueniunt cuique loco, plura in amplioribus Dicecesibus, pauciora in angustioribus, in quibus satis est ea decernere, quæ ut plurimum ibi possunt accidere.
- 4 Ordo decretorum est duplex. alter est, qui pro dignitate materiæ, sicuti altera est altera nobilior, ita nobiliori danda erit prima sedes. alter est ex parte conditionis legum. nam Concilia Prouincialia subsunt Generalibus, & Dicecesanæ Synodi Prouincialibus.
- 5 Ordo igitur materiæ hic esse posset: ut primo de rebus, deinde de personis agatur. Rerum autem hic Ordo.

PARS PRIMÆ.

DE Fide, & eiusdem professione.

De Hereticis.

De Doctrina Christiana.

De Sacra Scriptura, & eius abusu.

De librorum impressione, venditione, & prohibitione.

De Prædicatione Verbi Dei.

De.

De Præbenda Theologica.
De Blasphemia, & societate nominis Iesu.
De Sacris Reliquijs, & imaginibus.
De representationibus sacris.
De Miraculis nouis.
De ueneficijs, & magicis artibus.
De Festis diebus, & Vigilijs, & earum obseruatione.

PARS SECVNDA.

DE Sacramentis in genere.
De Baptismo, ualis &c.
De Confirmatione.
De Eucharistia, eiusque custodis, & administratione.
De celebratione Missarum.
De pœnitentiæ Sacramento.
De casibus reseruatis.
De Ordinatione Clericorum.
De Extrema Vnctione.
De Matrimonio.
De Exorcismi.
De Oratione 40. Horarum.
De Indulgentijs.
De Horis Canonicis, & Missa solemnî.
De Chori disciplina.
De Officialibus Chori.
De Musico cantu.
De reuerentia Ecclesijs debita.
De Oratorijs.
De Processionibus varijs.
De funeribus, & exequijs.
De sepulturis.

PARS TERTIA.

DE Fabricis Ecclesiasticis, Ecclesiarum, & Altarium, &c.
De Archiuo Cleri.
De bonis Ecclesiasticis, & iuribus.
De legatis pijs.
De Inuentarijs bonorum.
De locationibus.
De oblationibus.
De Decimis, & primitijs.
De immunitate Ecclesiarum.
De Beneficijs, & eorum collatione, permutatione, vnione, pluralitate.
De Pensionibus.

PARS QUARTA.

DE Vicarijs Foraneis.
De conuentibus Cleri.
De Parochis, & eorum iuribus.
De eorum Residentia, & aliorum.

De Canonicis, & distributionibus,
De vita, & honestate clericorum.
De Seminario Cleri.
De Clericalibus ædibus.
De armis, ludis, spectaculis, & negotijs secularibus fugiendis.
De Regularibus, & exemptis.
De Monialibus, & earum Ministris.
De Monialibus, quæ dicuntur pœnitentes.
De Confratris laicorum.
De societatibus mulierum.
De locis pijs.
De Monte Pietatis.
De Medicis.
De Iudimagistris.
De peregrinis, & peregrinationibus.
De quæstuarijs.
De Histronibus, & Cingatis.
De Iudeis.
De concubinarijs, adulteris, &c.
De Meretricibus & lenonibus.
De vsuarijs.
De cauponis, aleatoribus &c.
De Taxa fori iudicialis.
De ferijs.
De officialibus fori Episcopalis.

De ijs, quæ generatim spectant ad obseruantiam Decretorum, pœnis, interpretatione, &c. si quæ hic desiderantur, reuocari possunt ad vnum ex prædictis titulis.

6 Alter item ordo est adhibendus in Decretis de eadem materia, vt Decretis detur primus locus, quæ sunt merè Concilij Tridentini, facta de eo mentione secundus locus Decretis Prouincialibus, si quæ sunt. tertius Decretis Diocesanis prædecessorum. postremus proprijs Episcopi Decretis.

7 Præter citationem auctorum, à quibus Decreta sunt hausta, vbi dictum est, abstinere à citatione Doctorum, etiam in margine. legislator enim non tenetur causam dare, nisi in grauissimis, & valde nouis.

8 Onerant etiam aliqui Episcopi Clerũ suum ad emendum librum Synodalem, in quo sunt Edicta omnia Episcopalia, & Formulæ variæ, quæ non attinent ad omnem Clerum, quare cum distinctione esset agendum, vt Parochi tenerentur ad emptionem totius voluminis; alij ad eam partem, quæ communia Decreta Synodi complectitur, saluo meliori iudicio.

9 Quod si in Editis seruaretur ille ordo, iuxta quem debent per annum ea publicari intra Missarum solemnias, appositæ die, quo ea publicari debent, duplex inde oriatur commodum; vt scilicet non ita facile obliuiscerentur Parochi euulgationis; & tota

& tota ciuitas cum Diocesi eadem die audiret eadem contenta in Edictis. Distributio vero Edictorum fieri debet iuxta qualitatem materiae accommodatam tempori, ut de Matrimonio in Feltis Naralitij, de Quadragesima paulo ante initium eiusdem, & eiusmodi ratione in alijs temporibus seruata. Placeret uia cum Decretis Synodalibus edicere Catalogum Sanctorum loci, & Episcoporum breuissima narratione rerum ab ijs sancte gestarum.

DE APPROBATIONE
Decretorum Synodaliū.
Cap. IV.

Non tenetur Episcopus, antequam praelo dentur, ea exhibere Ciuitati, seu Magistratibus eiusdem: qui si deinde uelint reclamare, id faciant postea cum Superioribus Episcoporum: ita S. Congregatio Cardinalium super negotia Episcoporum in vna Tiferate 14. Aprilis. 1615. Neque tenetur ea Romam mittere ad sacram Concil. Trident. Congregationem, ad quam mitti debent decreta Conciliorum Provincialium, ut Episcopo Ostinensi respondit Card. Carafa nomine praedictae Congregat. pridie Cal. Decembr. 1586. Vide Praefecium in Praxi Episcop. par. 2. cap. 2. ver. expeditis num. 12.

DE STATU ECCLESIAE
describendo. Cap. V.

EX Visitatione primum; tum ex Synodo; & Synodali Scrutinio hauritur integre totius Ecclesiae status ab Episcopo; qui describendus est, ut, cum ad limina Apostolorum Romam accesserit, seu Procuratorem miserit, statum Ecclesiae suae referte queat ad Sacram Concil. Trid. Congregationem. Haerent autem multi in hac re, & dum legerem Romae varias huiusmodi relationes, placuere mihi nonnullae supra alias, quarum seriem dabo libenter de hoc loco, additis quibusdam opportunis monitionibus. Breuissimo procerio utendum est, tacitis, iisque in laudem sunt Episcopi circa diligentem, & laborosam Visitationem, & Synodum. Quae leuia sunt, & nimis minuta, reticen-

da: & quae etiam saepius decantata in alijs Relationibus. Prima tamen descriptio debet esse accuratior.

5. Scribendum quidem in prima persona. V. G. Visitaturi Sacra limina Apostolorum haec attulimus, ex quibus intelligi potest Ecclesiae N. status, sed in reliquo textu narrandum est, ac si de tertia persona sit sermo. V. G. Habet igitur Ecclesia N. varios fines, & limites Diocesis, &c.

6. Et ordo rerum narrandarum hic esse potest. primo de Ciuitate agatur, deinde de Diocesi. in Ciuitate prius de Ecclesiasticis, quam de laicis. inter Ecclesiasticos prius de Clero saeculari, quam de Regulari. in Clero saeculari prius de Cathedrali, quam de Collegiatis, & de his, quam de Parochijs; & de his ante alias Ecclesias.

7. Fines, & limites Diocesis varij cum vicinis Diocesis sunt describendi. deinde Ecclesia Cathedralis quoad materiam, tum quoad personas, Dignitates nimirum, & Canonicos. tum beneficia, altaria dorata, sacra supellex, Sanctorum corpora, & reliqua insigniores; Chori disciplina, Festa propria loci cum Officijs diuino; redditus, onera, & similia. Palatium, sedes Episcopi, & Canonicorum. Habitus eorundem in Choro.

8. Collegiatae quot. Canonicorum numerus diuina Officia. Onera. Habitus.

9. Parochiae quot saeculares, & regulares, Redditus. Habitus.

10. Clericorum seminarium, vnum vel plura. Conuentus Cleri, si quis est.

11. Aliorum Sacerdotum numerus, & Clericorum Communia, seu Communitantia, quae habetur alicubi.

12. Regularium virorum Monasteria Monialium item sub Ordinario, vel Regularibus.

13. Confratritiae laicorum, loca pia, Montes Pietatis, Hospitalia.

14. Oratoria, & scholae Doctrinae Christianae.

15. Functiones nobiliores per annum ut conferentiae casuum conscientiae, & Conciones, praeter Quadragesimales, & eiusmodi.

16. In Diocesi Collegiatae, quot Parochiae. loca Regularium. Confraternitates laicorum, &c. ordine, quo supra.

17. De qualitatibus populi in genere.

18. De Collegijs Doctorum, & de Academicis litterarum, si quae habentur.

19. De Foro, & tribunali Episcopali.

FORMVLASVM MARI I

prædicti status Ecclesiæ. Cap. VI.

Describam, quem alias confeci, Laudensis Ecclesiæ statum, & Ecclesiæ Perusianæ, sub Episcopis Seghizio, & Comitulo, eorundem iussu.

1 Laudensis Status hic erat Anno 1619.

Præposituræ (sine cura animarum 2. cum cura animarum. 8. Collegiatarum. 2.	Ecclesiæ omnes 160. hoc est Collegiataræ, & Parochiales simul 3. Parochiales) seculares 94. regulares, 7.
Archidiaconatus. 1.	Alia sæcul. 17.
Cantoria. 1.	Regul. 28.
Archipresbyt. cum animarum cura. 11.	Monial. 11.
Canonicatus (sine residentia. 27. cum residentia. 23.	Oratoria Confratrum 140.
Abbatiz sæcul. 3.	Loci sacri omnes 130.
Prioratus. 3. Præceptoris. 1.	Consortium Cleri. 1.
Commend. 1.	Sodalitas quædam Cleri. 1.
Rectoria (cum animarum cura. 85. sine cura. 11.	Scholæ variæ laicorum. 205.
Parochiæ omnes. 104.	Scholæ Doctrinæ Christianæ. 127.
Capellaniz Tit. 104.	Loca pia 19.
Clericatus Tit. 29.	Communantiz. 8.
Communitantia Benefic. 1.	Millæ quotidiana annua ex obligatione. 180.
Beneficia omnia. 1213.	Alia per annum ex obligatione. 24927.
Mansionariæ 13.	Totus Clerus cum Monialibus. 1257.
Vicariatus Foranci. 10.	Animæ communionis 57131.
	Alia 34263.

2 Perusianæ Status hic erat Anno 1622.

Collegiata. 1.	In Diœcesi. 26.
Cum Archipresbytero, Archidiacono, & Canonis. 15.	Monialium Monasteria in Ciuitate 20.
Beneficentis. 15.	in quibus celebratur. in ciuit. 21. in Diœcesi 41.
Clericis perpetuis. 6.	Oratoria vbi non celebratur: in ciuitate 3.
Capellani amouilibus. 8.	in Diœcesi 12.
Et alijs iuxta legata quædam. Pœnitentiaria cum duobus perpetuis coadiutoribus Clericis Regularibus S. Pauli.	Societas laicorum cum sacco in ciuitate 36. in Diœc. 168. sine sacco in ciuitate 24. in Diœc. 102.
Parochiæ in Ciuitate 36.	Montes pij.
In suburbij 9.	Domus piæ. 4.
Sæcul. 33.	Hospitalia 2. ægrotorum.
Reliquæ regulares. in Diœcesi. 195.	Hospitalia peregrinorum. in ciuitate 1. in Diœc. 41.
Fontes baptismales. in Ciuitate 4.	Collegium Scholasticorum laicorum sub ordinatione 1.
In Diœcesi 63.	Totus clerus 1255.
Abbatiz 17.	Sæcularium 405.
Sæcul. 11.	Regularium 850.
Regul. 6.	Monialium 1150.
Commendæ Militares 9.	Animæ laicorum commun. in ciuitate 2154.
Collegia Clericorum 4.	in Diœcesi. 28949.
Beneficia (cum residentia in Ciuitate. 27. sine cura (sine residentia 15. sine residentia in Diœc. 91.	Omnes in ciuitate 19472. in Diœcesi 43332.
Monasteria virorum in Ciuitate 22.	Omnes igitur. 62804.

PARS

P A R S Q V A R T A.
I N Q V A T R A D V N T V R V A R I A E
Formulæ Synodales, quæ significatæ
fuerunt in præcedentibus.

P R O I N D I C T I O N E S Y N O D I.
Cap. I.

Formula publicandæ Synodi in Festo Epiphaniæ cum Festis mobilibus habetur cum cantu proprio in Pontificali partitæ tertiæ: initio.

2 *Alia Formula pro eodem die habetur in Actis Eccles. Mediol. nimirum.*

Hoc anno dilectissimi, ad Dei omnipotentis, Beataque Mariæ semper Virginis, ac SS. NN. Patronorum nostrorum laudem Synodus Diœcesana die nisi aliud Episcopali auctoritate decretum fuerit, adiutrice diuina gratia, celebrabitur. Pius igitur vestris precibus instare, vt Ciuitas, & Diœcesis nostra salutaribus vitæ Christianæ institutis augeatur, & suffragantibus eorundem Sanctorum meritis, ex ijs vberiores fructus in dies ferat in Domino. Amen.

3 *Formula Edicti pro indicenda Synodo, ex carem. Episc. lib. I. cap. 31.*

Synodus Diœcesana N. per Reuerendissimum D. N. in dicta hoc anno mense die Deo adiuuante in Cathedrali Ecclesia inchoabitur.

4 *Alia Formula Edicti, ex Actis Eccl. Mediol. & Nouariens.*

N. Dei & Apostolicæ Sedis gratia Episcopus N.

Synodum Diœcesanam hoc anno, Deo iuuante, habituri, vt SS. Patrum instituta, præceptaque sequamur, neq; pereat fructus ille, quem ex ea capere omnes possumus, Monemus in Domino, ac pœnis Sacrorum Canonum, seu alijs ad arbitrium nostrum propositis, iubemus in virtute S. Obedientiæ omnes etiam regulares, qui in Diœcesi nostra beneficia, etiam simplicia, ac cuiusvis generis vel titulo obtinent, vel alijs inseruiunt, & eos item, qui sacris ordinibus ini-

tiati sunt; omnes etiam qui & in minoribus sunt constituti, qui in habitu, & tonsura incedentes alicuius Ecclesiæ seruitio adscripti sunt; & quosunque, qui de iure, vel consuetudine Synodo huius Diœcesis interesse debent, die mensis proximi in nostram Cathedralē Ecclesiam N. conuenire: neque vero pro se alios mittere, nisi qui legitima causa sint impediti, quam nobis probauerint. Volumus autem, vt hæc Synodi indictio affixa valis Cathedralis Ecclesiæ perinde omnes, & singulos interesse debentes afficiat, ac si fuisset singulis singillatim intimata. Dat. &c.

A N N O T A T I O N E S. §. I.

a **I**N Pronincia Mediol. tenentur accedere Subdiaconi, & Diaconi quoque.

b **I**n Diœcesi Perusina, & alijs, vocantur etiã Clerici standum erit locorum consuetudini.

5 *Formula prorogandi Synodum.*

Synodum Diœcesanam, quæ iussu nostro indicta erat die mensis prorogamus dignis de causis, ac differimus ad diem mensis proximè futuram Vel, in diem arbitrato nostro statuendam, & alijs litteris edicendam. Datum, &c.

6 *Formula indicenda Synodi pridie Sessionis primæ.*

Crasina die, quæ erit mensis anni Hora.

Omnes, qui Synodo interesse debent, adsint superpelliceis induti in Palatio Episcopali ad deducendum Reuerendissimum in Ecclesiam Cathedralē.

Qui beneficio obtento, nondum in Synodo professionem Fidei emisit, ferat secum schedulam, in qua scriptum sit nomen, cognomen professuri cum titulo Beneficij, quam, emissa professione, tradet Magistro Actorum Episcopaliū, seu Notario Synodali.

Formula

Formula Præmonitionum Cleri. Cap. II.

- 1 **V**T instructior accedat Clerus ad Synodum, præmoneri debet de sequentibus arbitrio Episcopi.
- 2 Accedant cum vestibus talaribus, & birretis, & superpelliceis mundis. Canonici, & Parochi cum Ecclesiasticis eorum insignibus, omnes cum decenti tonsura.
- 3 Afferant litteras, seu Bullas beneficiorum suorum ij, qui adhuc in Visitatione non exhibuerunt, sub pœna auroreorum..... pijs locis applicandorum.
- 4 Qui sine titulo Ecclesijs inseruiunt, siue Curati, siue Capellani nomine, & ij præsertim, qui Confessiones audiunt, litteras afferant facultatis, seu deputationis suæ.
- 5 Parochi deferant eorum nomina, qui peccata sua non sunt confessi, & in Paschate sacram Communionem non sumpserunt; excommunicatorum item, blasphemorum publicorum, concubinariorum, coniugum diuisorum, & similium personarum, quæ alijs scandalo sunt: necnon abusus tollendos, recenseant quoq; numerum animarum, quas habent in Parochia; & quot defuncti sunt ab vltima Synodo, quot baptizati, quot matrimonio iuncti.
- 6 Beneficiati, & Curati afferant Inuentaria bonorum stabilium, & mobilium Ecclesiæ suæ, sacræque suppellectilis, qui nondum detulerunt; aut si habent, quæ addant, renouent, aut suppleant. & vt in librum referri queant, ea scribi curent in folio, caractere apto, & in charta vniformi, quam vocant, &c.
- 7 Afferat vnusquisque Breviarium, & Calendarium huius anni cum nomine suo scripto in prima pagina.
- 8 Qui legitime impediti non venerint, transmittant tamen ad Nos prædicta.
- 9 Die Dominica, quæ proximè Synodum præcedit, Parochi, qui præsertim Capellanos non habent, inquirant publicè in Ecclesia, si qui sint ægroti in Parochia, vt illos visitent etiam non requisiti; & eos commendent vicinis Sacerdotibus, seu Regularibus, ne durante Synodo fiat eorum mora periculi occasio. vbi vero non sunt Sacerdotes, Nos quam primum consulant, vt provideamus.
- 10 Ad Tabernas, seu cauponas in ciuitate ne diuertant, Nobis inconsultis, aut Hospitiorum Præfecto; neque ad laicorum ædes, nisi propinquorum; & in Hospitijs à Nobis deputatis cibum sument, & pernoctabunt.
- 11 Parochi interim sæpius moneant populos suos, vt veream fructum à Deo pijs precibus

postulent; & vt die Dominico Synodum proximè antecedenti ad eundem effectum rite confessi communicent. idemque multo magis præstent Clerici, qui ad Synodum venerint, in prima Missa Synodali.

- 12 In Ferijs quintis ante Synodum à die Missæ de Spiritu Sancto fiant, vel Collecta dicatur: & in Festis diebus Parochi Litanias Sanctorum ante Missam cū populo recitent.
- 13 Vicarij Foranei, seu eorum Vices gerentes adsint coram Nobis die..... cum notulis eorum, qui in suo Vicariatu interesse Synodo debent; quod idem faciant Parochi de ciuitate, notato cuiusque nomine, cognomine, ordine sacro, titulo dignitatis, & beneficij.

Formula Epistolarum Synodaliū. Cap. III.

I Formula litterarum ad Vicarios Foraneos.

Molto Reu. Vicario. Desideriamo da voi conforme all'officio vostro quelli aiuti maggiori, che potete portare alla santa atione Sinodale: e però, se à quest' hora non hauete finito di visitare, e riconoscere le Chiese à voi raccomandate, conforme à gl'ordini, per poterci dare compita informatione di quanto bisognerà, non mancarete di compirlo con ogni diligenza.

Riuederete di nuouo gl'ordini, che in diuersi tempi habbiamo mandati, e ne procurarete in tanto l'essentione, che potrete, accioche ce ne potiate dare compita informatione.

Intenderete i bisogni di tutte le Parochie, che sono sotto il vostro gouerno per riceuerne di qua le opportune prouisioni.

Portateci nota del vostro Clero, & di quei che non risedono, e che non seruono alle Chiese, alle quali sono ascritti.

Auertirete, s'alcuna cosa v'occorrerà da dirci circa i Regolati.

Ci darete in scritto gl'abusi, e mancamenti communi del Clero, e popolo.

Prouederete, che nel vostro Vicariato restino persone idonee à ministrar i Sacramenti per tutte le Parochie, & auitateci, se bisogna, prima di disporre de' sogetti.

Auifarete i Curati, che vengano instrutti per darci conto dell'essentione ordinate nella sua cura, ouero de gl'impedimenti.

Auertite, s'alcun Ecclesiastico tiene donna in casa senza nostra licenza, e riuedete tutte le licenze di questo.

Darete ordine à tutti gl'Ecclesiastici, che portino

portino alla Sinodo le fedi de' loro confessori di quanto spesso si confessano, e che si eseguiscano le nostre premonizioni già diuolgate con l'Editto.

Non mancate poi di ritrouarui da noi almeno il giorno già ordinato; con che vi benediciamo. D.N.

2 *Formula litterarum ad unumquemque Testem Synodalem.*

Reu. nobis admodum dilecte. Iam dies Synodo constitutus aduentat: & quæ tunc per Nos decernenda erunt, prius accurate sunt consideranda.

Vix putamus te eorum oblitum, quæ in superiori Synodo vt Testis Synodalis solemnium iuramento spondidisti: monemus igitur, vt, lectis his nostris, statim, quæ ad officij tui partes spectant, aggrediaris, & omnis diligentia, & celeritate expleas; & quæ referenda habueris, litteris consignata ad nos mitas, vt mature possimus de his deliberare. si quid autem, coram, tibi erit agendum Nos adeas ante diem Synodo constitutam. Datum, &c.

3 *Formula Epistolarum ad Regulares.*

Reu. Patri: Pax Christi: Siamo per celebrare la Sinodo del Clero di questa diocesi con l'aiuto di Dio à gli del presente: nella quale è gran bisogno d'implorare la diuina clemenza, che dia lume, e Spirito à noi, & à tutti i ministri di questa sacra vigna per conoscere gl'obblighi nostri, & adempirli: & che esaudisca l'orationi, che unitamente si faranno. Et ancora che confidiamo, che le RR. vostre come deputati da Dio ad aiutare questo sacro ministero à seruigio di Dio, & beneficio dell'anime, & per ciò sostentati da beni di questo paese, non mancheranno di concorrere col suo aiuto à quest'azione Sinodale, tanto principale fra tutte l'altr'azioni ecclesiastiche, & importante alla publica utilità di tutti i Fedeli habbiamo tuttauia voluto dar alle RR. vostre quest'auiso, accioche con l'orationi, & sacrificij suoi vogliano accompagnarla; pregando Dio, che si degni essere in mezzo di tanti suoi ministri, con darci lume di conoscere bene gl'obblighi nostri, & Spirito d'adempirli; & risguardare con la sua infinita misericordia l'orationi che si faranno, & i Sacrificij, che si offeriranno ad honore di sua diuina Maestà, & beneficio della Dio-

cese tutta, & anche della Chiesa Cattolica, Saranno dunq; contente le RR. Vostre d'applicare à questo fine i Sacrificij suoi, & dire la Colletta dello Spirito Santo; & istituire oratione commune d'ogni giorno nel suo Conuento, & ciò dalla riceuuta di questa infin che sia licentata la Synodo. Ricordiamo ancora, se pure è bisogno, alle RR. vostre l'edificazione da darli da Religiosi à tutti questi Sacerdoti, e Chierici di fuori in quello, che loro occorrerà di trattare seco. Piacerà al Padre Superiore la sera innanzi la Sinodo, quando si sonarà al Duomo, far seguitare con le sue campagne, & dare vn segno solenne, & lungo, & gl'inuiamo tutti ad accompagnare la processione, che si farà la mattina del detto giorno per principio della Sinodo à hore La pace del Signore sia sempre con le RR. vostre, alle quali c'offeriamo di buon cuore. Dal palazzo Episcopale à di

Formula Epistolarum ad Moniales.

Reu. Madri Pax Christi. La Sinodo, che siamo per celebrare alli del presente di questa nostra Diocese, è azione molto importante à publico beneficio d'Ecclesiastici, & laici: poiche si congregano in essa tutti Sacerdoti, & Pastori dell'anime per riconoscere gl'obblighi & carichi suoi, à dimandar lume, e Spirito da Dio per adempirli; & pregare unitamente sua Diuina Maestà per se stessi, per tutti Fedeli della medesima Diocese, anzi per tutta la Chiesa Cattolica; onde potete conoscere, figliuole & sorelle, ch'ancora à voi tocca la vostra parte della Sinodo, come quelle che sarete partecipi non solo di quelle communi orationi, ma di particolari ancora: & per questo, & più per essere voi ritirate fuori del secolo, & dedicate propriamente al seruigio di Dio, aspettiamo da voi in questa occasione calde, & continue orationi: accioche si riportino in questa Sinodo le gratie, che si desiderano dal Signore à gloria unitamente, cominciando hora, le Litanie, con aggiungerci i Santi che hanno i corpi in questa nostra Diocese: & di più tre giorni della Sinodo compartire l'hore trà voi in modo, che dalla mattina alla sera sempre vna di voi sia nella Chiesa ad orare; procurando di farlo in tal modo, & con Spirito tale, che ne riesca spiritual giouamento al publico, & a voi stesse ancora. Col qual fine vi benediciamo. Dal Palazzo Episcopale à di

For-

Formula Tabellarum imprimendarum.
Cap. IV.

1 Formula Tabellæ de Synodali disciplina.

Sacerdotalis personæ officia Clerus secum cogitans; tum actionem quoque Synodalem, cui Spiritum Sanctum adesse confidimus, anno esse studeat semper religiosis cognitionibus instructo, ad ea officia attento, qua sacrum virum, Deique ministrum præstare decet.

In cognitione earum rerum fixi Sacerdotes, & Clerici, quarum causa huc venerunt, ne alijs negotijs implicentur.

Non solum à malo sed ab omni suspitione, & specie mali abstineant.

In hospitio modestiam loquendo edendo, atque adeo semper seruent diligenter, præsertim vbi laici adiunt.

Per plateas non vagentur, neque curiose discurrant.

Orationi sese deditos præstent, vt sibi, populisque in actione Synodali auxilia salutaria à Deo impetrent.

Sacerdotes Missæ sacrificium quotidie celebrent: non in Ecclesijs Monialium sine nostra facultate, seu Vicarij Generalis.

Ad Synodalem sessionem statuta hora indicta sollicitè conueniant non raptim, sed grauitèr.

Bini quoad fieri potest conueniant, audito campanæ sono.

Capitula, & Clerici Ecclesiarum Collegiarum conueniant collegiatim, Cruce prælata.

Mane priusquam conueniant, cibum ne capiant, sed adsint ieiuni.

Vbi conuenerint Clerici Diœcesani, loco constituto in Capellis SS. N. N. superpellicea munda, aut alias vestes pro beneficij ratione induant.

Decentes induti ad proprium Synodalem locum quiete veniant.

Ordine confideant ad Præfectorum præscriptum, seu Magistrorum Cereemoniarum.

Ne voce obstrepant, neue collocutionibus mutuis operam dent.

Ne alia ratione rem Synodalem perturbent.

Silentio vtantur, tum maximè, cum de suggestu aliquid edicitur, pronunciat, aut legitur, quod quidem attentissime audiant.

Omnes attentis sint, & Clericis deputatis pareant, vt, cum standum est, stent: cum genua flectenda sunt, flectant; cum sedendum, sedeant.

Ne quis à suo loco discedat; nisi absoluta

Sessione, aut necessaria de causa. cum autem discedere necesse est, facultatem à Vicario Generali petat, reuersus ad eum veniat, atque suum loco confideat.

2 Sessione absoluta, omnes silentio vtantur, nec quisquam è loco ante discedat, quam Reuerendissimus Episcopus è Synodo abierit.

Nec verò raptim, turbulenterue, sed grauitèr, decoroque incessu.

Caueant denique omnes quæcunque & Ecclesiasticæ disciplinæ, & Synodalis actionis dignitati, & loci venerationi minime conueniunt.

Præfetti Synodalis disciplinæ Tabellam hæc accuratissime ipsi exequantur, idemque à reliquis fieri omni diligentia curent.

Si quos contra, quàm præscriptum est, agere animaduertent, primum eos moneant, & corripiant; deinde, si non abstinent, ad Vicarium Generalem deferant, vt Canonice subiacent disciplinæ.

3 Formula Tabella precum in Processione prima.

H Y M N V S.

Veni creator Spiritus.
 Aue Maris stella.
 Et alij de tempore Paschali, si eo tempore celebratur Synodus.
 Ad cœnam Agni prouidi, &c.
 Claro Paschali gaudio.
 Tristes erant Apostoli.
 Et de sancto Patrono.

P S A L M I.

Exultate iusti in Domino.
 Psal. 32. in Fer. 2.
 Deus misereatur nostri.
 Psal. 66. in laud. Dom.
 Exurgat Deus Psal. 67. in Fer. 4.
 Quam dilecta tabernacula.
 Psal. 83. in Fer. 6.
 Fundamenta eius. Psal. 86. ibid.
 Ecce quam bonum. Psalm. 132. in Vesper.
 Fer. 5.

Orationes in Ecclesia, ad quam itur.

DE Spiritu Sancto. De Beata Virgine.
 De Sancto Titulari illius Ecclesiæ.
 Pro Ecclesia pro peccatis, & eiusmodi.

4 For.

4 Formula Tabella disciplina processionalis.

Qui Crucem in processione fert, Clericus saltem sit superpelliceo indutus, feruet in omnibus decorum tanti Vexilli, quod præfert: apte, decore, & recte, ferat grauius, & religiose incedat.

Aco. ythi hinc inde cum candelabris accensis, & in angustiiori loco præeant, Crucifer sequatur.

Clerus ordine sequatur cum reuerentia, & religiosa deuotione, vt exemplo suo excitetur populus ad orationem.

Salutationibus non vacet, colloquijs inter se abstineant, oculorum vagationem vitent.

Bini æque procedant, & ne minimum quidem ab ordine discedant.

Certum spatium semper seruent inter se, circiter decem pedum.

In via nunquam subsistant, nisi iussi à Præfectis.

Ne interrumpatur processio, neue laici interponantur, curent.

Chirothecas ne habeant. Pilcum ne gestent, neque flores in manu.

Hymnos, & Psalmos canant ad præscriptum, & de libro, ne errent.

Capite aperto sint intra Ecclesiam. Ad altaria, quæ sunt in via, & cum Sacrae imagines occurrunt, caput aperiant.

Omnia præterea in orando, procedendo, consistendo, aut aliquid in processione de more agendo, rite, & decore faciant, ad præscriptum Præfectorum, quorum est omni diligentia cauere, ne quid errati committatur.

5 Formula Tabella Capitum orationis publica in Synodo.

Orent omnes Pro Sanctis. D. N. Papa N. & pro Ecclesie Catholice Romanæ tranquillitate.

Pro N. Prouincia. & eius Prælati. si Episcopus est sub Prouinciali.

Pro Serenissimi. N. Rege, vel Duce.

Pro Christianæ disciplinae augmento in hac ciuitate, & diocesi, & vbiq; locorum.

Pro salutari huius Synodi successu.

Pro constanti, perpetuaque cleri, populiq; in bene, pieque agendo perseverantia.

Pro Ministris etiam, qui ad huius Ecclesie cultum adhibentur.

Pro perfecta omnium decretorum executione.

Postunt etiam hæc capita vulgari lingua imprimi ad laicorum instructionem, vt &

ipsi orent pro iisdem.

6 Formula Tabella Scrutinij.

A Præfectis Capitulorum.

An Missæ conuenticales, & Horæ canonice celebrentur ad præscriptum.

An Punctatores officium suum præsentent.

An Orationes pro Synodo procurauerint. an Missa de Spiritu Sancto sit celebrata.

An habeant sermonem ad populum diebus Festis.

Quæ nundinæ diebus Festis habentur in propria parochia.

An attulerint notulam eorum, qui non sunt confessi, vel non communicati in Paschate.

An statum animarum renouauerint.

An Doctrinæ Christianæ docendæ dent operam.

An dederint notulam blasphemorum, concubinariorum, coniugum diuisorum, &c. & numeri animarum, defunctorum, baptizatorum, matrimoniorum, excommunicatorum.

An confecerint Cathalogum cleri in sua Parochia iuxta præmonitiones editas.

An onera Missarum habeant, & quæ.

An sæpius confiteantur, & attulerint ea de re testimonium.

An resideant, vbi habitent.

An Rituali Romano vrantur.

An euulgent ieiunia, & Festa.

An libros habeant Parochiales ad præscriptum dicti Ritualis.

A Beneficiatis.

An attulerint litteras collationis. sed hæc videantur extra Synodalem sessionem.

Quanam sit eorum obligatio.

An inuentaria confecerint bonorum.

An decreta Visitationis impleuerint.

A Singulis.

An Breuiarium cum Calendario habeant.

An confiteantur.

An superpelliceum mundum.

An tonsuram.

An vestem talarem.

An caligas, & collaria ad formam.

An calceos, birretum, annulos, capillos, barbam, quæ clericum decent.

An nouerint cantum Gregorianum.

An aliquod occurrat in clero, vel populo corrigendum.

FOR-

FORMVLÆ ALIÆ EXARANDÆ
maiori charactere. Cap. V.

1 Formula Breuis Professionis fidei.

E Go N. N. recipio, promitto, spondeo, profiteor, detestor, anathematizo, vouco, & iuro, vt in Decretis, & Formula professionis fidei ex Bulla modo lecti, singula singulis referendo; Sic me Deus adiuuet; & hæc Sancta Dei Euangelia.

2 Formula iuraturandi ab Examinatoribus præstandi.

E Go N. N. Examinatoris officium, quod suscepi. promitto, spondeo, ac iuro, me fideliter, & sincere, quantum in me est, executurum. Sic me Deus adiuuet, & hæc Sanctorum Reliquia. Si hæc adhibeantur.

3 Formula iuramenti à Testibus Synodalibus præstandi.

E Go N. N. Testis Synodalis à Reuerendissimo Episcopo nominatus, promitto, spondeo, & iuro, quod à modo in antea quicquid noui, aut audiui, aut postmodum inquiturus sum, quod contra voluntatem Dei, aut rectam Christianitatem in regione mihi commissâ factum sit, vel futurum erit, si in diebus meis euenerit tantum, vt meâ cognitionem quocunque modo, si sciuerò, aut indicatum fuerit mihi Synodalem causam esse, & ad ministerium Reuerendissimi Episcopi pertinere, quod ego nec propter timorem, nec propter præmiû, nec propter parentelam vllatenus celabo Reuerendissimo D. Episcopo, aut eius misso, qui hoc me interrogauerit: Sic me Deus adiuuet, & hæc SS. Reliquia.

4 Formula iuramenti Puntatorum.

E Go N. N. & promitto, & iuro, me in Officio meo Puntatoris obeundo fidem, ac diligentiam præstaturum ad præscriptum decretorum, & Tabellæ mihi à Reuerendissimo Episcopo tradendæ, seu traditæ: Sic me Deus adiuuet, & hæc Sanctorum Reliquia.

FORMVLÆ EDICTI
De Processione. Cap. VI.

N. N. dell'vna e l'altra legge Dottore, Protonotario Apostolico, Vicario Generale della corte Episcopale di N.

Donendosi nel giorno.....di questo mese cominciare la Sinodo Diocesana alle hore..... con questo editto, il quale affisso alla porta della Chiesa Cathedrale vogliamo, che così astringa ciascuno à chi spetta, come se gli fosse personalmente intimato; auisiamo tutte le Confratrie di questa Città, e borghi; tutti li Conuenti di qual si voglia Religione dentro, e fuori di essa Città (si ea est consuetudo) e tutte le persone Ecclesiastiche beneficiate, e non beneficiate di qual si voglia ordine, ancora di prima tonsura, che habiti in questa Città, e Borghi, obligate de ragione, ò consuetudine à intrauenire alla Sinodo Diocesana, che'l detto giorno all'hore dette, insieme con il clero Diocesano à ciò dimandato, si trouino nella Chiesa Cathedrale, le Confratrie con i soliti suoi habiti, e Croci; Regolari sotto le sue Croci, seguendo però tutti la Croce della Cathedrale, & ogn'vno habbial'habito suo conueniente, e le corte monde per accompagnare la processione generale, che si farà per principio della Synodo, dalla quale ne speriamo bene vniuersale à tutte l'anime di questa Città, e Diocesi. Auuertendo, che contra i contumaci si procederà con pene pecuniarie, e dell'interdetto secondo le qualità loro. Datò nel Vescouato, &c.

FORMVLÆ PRO PROMOTORE.
Cap. VII.

1 Instantiæ Promotoris pro Fide professione.

Reuereudissime Pater, & Domine, Cuius Sacrosanctum Concilium Tridentinum, vt omnes, qui beneficia Ecclesiastica consecuti sunt, & qui Synodo, Diocesana interesse debent, in ea Synodo, quæ primo quoque tempore celebrabitur, fidei professionem faciant, ac præstent, prout illa Tridentina sanctio expressum est.

Ideo ego N. N. huius Synodi Promotor humiliter peto, & requiro, sanctionem illam legi, & ad præscriptum ab ijs, qui tenentur, omnia, & singula præstari.

T Si

Si fuerint duo Promotores, in prædicta formula, & sequentibus dicatur.

Nos. N. N. & N. N. huius Synodi Promotores hum. petimus. &c.

- 2 Instantia contra absentes: quam repetit Promotor bis in die, vt supra.

Reuereudissime Domine. Cum iam dies....mensis....venerit, qua omnes, & singuli Ecclesiastici Ordinis homines huius vrbis, & Diocesis ad Præscriptum legitime moniti Synodo huic iam præsentem adesse debeat: cumque multi non paruerint, sed vsque adeo vel negligentes, vel contumaces fuerint, vt neque præsentem adsint, neque vero iusti impediendi excusationem, causamue, aut nuncium miserint: Ideo pro mei muneris officio N. N. huius Synodi Promotor eorum contumaciam accuso hocque insto apud Reuerendissimam Amplitudinem tuam, vt citationem valuis huius Ecclesia Cathedralis affigi, & cum iisdem tamquam cum inobedientibus agi iubeat, prout iuris est, & Sacrorum Canonum ratio postulat.

Respondet Episcopus: Ita decernimus, ac iubemus.

- 3 Instantia Promotoris pro rogatu Notarij, quæ bis in die facienda est.

Ego N. N. huius Synodi Promotor rogo te N. N. Notarium, & Cancellarium Episcopalem vt de omnibus, & singulis in hac Sessione peractis vnum, pluraue conficias instrumenta.

Respondet. Conficiam, præsentibus. N. N. &c.

- 4 Instantia pro vocatione Cleri, Cathedralitico. & Scrutinio.

Reuereudissime Pater, & Domine. Sanctum est Concilij Generalibus, & præcipue Concilio Tridentino, quod omnes Ecclesiastici viri, qui iure, vel consuetudine Synodo Diocesana, quæ quocannis celebrabitur, etiam exempti, interesse debent, si negligentes fuerint, pœnas sacris canonibus sancitas incurrant, Quamobrem eos omnes ex suggestu publicè vocari, & successiue Cathedraliticum iure Diocesano debitum à Parochis (& alijs de consuetudine) per solutum scrutinium à Patrib. sapienter institutum habe-

ri humiliter peto, Ecclesiasticosque viros sanctæ disciplinæ eruditos assignari, qui Scrutinio diligenter incumbant.

- 5 Instantia pro electione Iudicum, & Examinatorum.

Reuereudissime Pater, & Domine, Concilium Trident. Bonifacij Octauj Constitutioni inhærens decreuit, vt in Concilij Diocesani aliquot personæ, dignitates, aut personatus habentes, seu Ecclesiarum cathedralium Canonici designentur, deliganturue, quibus præter locorum Ordinariorum causæ Ecclesiasticæ, ac spirituales, & ad forum Ecclesiasticum pertinentes auctoritate litterarum Sedis Apostolicæ, vel Legatorum eiusdem Sedis committantur. Decreuit insuper alia Constitutione, Examinatores singulis annis in diocesana Synodo ab Episcopo, vel eius Vicario ad minus sex proponi debere, vt in Parochialium Ecclesiarum yacatione tres ex illis ab Episcopo deligendi cum eo examen perficiant. Quamobrem ego N. N. huius Synodi Promotor humiliter peto, & insto, tot personas, & quot, & quales Constitutiones prædictæ postulant, & alioquin ad id aptas à Reuerendissima Amplitudine tua designari, ita, vt in hac Synodo pro huius Diocesis amplitudine Examinatores, & Indices deligantur, qui huiusmodi munus examinandi, iudicandiue ex præscripto Decretorum Concilij Tridentini præstent omnino.

- 6 Instantia pro Decretorum lectione.

Reuereudissime Pater, & Domine. Quo diligentior, & cumulatior executio sit tam Generalium, quam Prouincialium (si sub Prouincia est Episcopus) & Diocesanorum omnium Decretorum & Edictorum adhuc edictorum ad huius Ecclesie rationem bene gerendam: Ego N. N. huius Synodi Promotor à Reuerendissima Amplitudine tua peto, atq; insto, siue rursus promulgari, siue monita eorum executionis de suggestu, vt moris est, & alia omnia edici, & enunciari, quæcumque in hac Synodo Diocesana pro prudentia, & charitate sua Clero huic Diocesano edici, & promulgati constituit, quo idem Clerus instructior in dies fiat, & sollicitudinis studio inflammator sit ad omnem Ecclesiasticæ disciplinæ rectam, cumulatamque executionem, perpetuamq; obseruantiam.

7 Instantia pro continuanda lectione Decretorum.

Reuereudissime Pater, & Domine. Cum ea, quæ cepta sunt legi, clero sine valde vtilia neque potuerint angustia temporis absolui: & Ego N. N. huius Synodi Promotor, peto, & insto, ea legi, quæ desiderantur, antequam dimittatur Synodus.

8 Instantia pro nominatione Officialium Cleri.

Reuereudissime Pater, & Domine. Ad faciliorem huius Ecclesie N. administrationem solent assumi in partem sollicitudinis Pastoralis aliquot viri prudentes, & graues, qui varijs muneribus additi Reuerendissimam Amplitudinem tuam in animarum, & aliarum rerum cura non mediocriter iuuent. Ideo Ego N. N. huius Synodi Promotor peto, & insto, eos de suggestu nominari, vt à Clero tum eorum merita, tum munia cognoscantur.

9 Instantia pro conclusione Synodi.

Reuereudissime Pater, & Domine. Cum omnia, quæ in hac Diacesana Synodo agenda, & tractanda erant, diuina auxiliante gratia, ad optatum finem perducta sunt, illud à Reuerendissima Amplitudine tua peto Ego. N. N. huius Synodi Promotor, vt ipsam Synodum concludere, & cum benedictione dimittere velit.

10 Instantia pro indictione futuræ Synodi. quæ fit in Prouincia Mediol.

Aniquo item Canone cautum est, vt proximam Synodum Diacesanam in Sessione Episcopus indicat: Ideo ego N. N. huius Synodi Promotor humiliter insto, Synodum Diacesanam proxime futuram in hoc Synodali Conuatu omnibus, qui interesse debent, pronunciari, & iudici.

FORMULÆ PRO PROCURATORE Cleri. Cap. VIII.

2 Formula pro Reductione Missarum ante Concil. Trid. & Anniversariorum.

Reuereudissime Pater in Christo, & Domine. Datur facultas Reuerendissimæ

Amplitudini tuæ à Sacrosancto Concilio Tridentino, vt in Synodo Diacesana, rebus diligenter perspectis, possit pro sua conscientia in Ecclesijs suæ Diacesis sibi subiectis statuere circa numerum Missarum, vel ob tenuem eleemosinam, vel ob magnum Missarum numerum, ante Concil. Trid. à testatoribus relictarum; & item à Sacra Congregatione Conc. eiusdem Tridentini, circa Anniversaria, & Officia Defunctorum. quicquid magis ad Dei honorem, & cultum, atque Ecclesiarum vtilitatem expedire videatur. Cum autem in hac Synodo non possint omnia examinari profundius; Ego N. N. huius Cleri Procurator humiliter peto, & insto apud Reuerendissimam Amplitudinem tuam, vt eligantur idonei viri, qui, prout erit opus, vnà cum Amplitudine tua numerum prædictorum reducant.

1 Pro alijs rebus formet Procurator libellos supplices, & legat eodem modo quo supra.

FORMULÆ PRO SECRETARIO Synodi. Cap. IX.

1 Formulæ Decretorum, quæ significata sunt in secunda parte.

Et post Decretum de initio Synodi, quod ibidem habetur, legitur hoc modo.

2 Decretum de modo viuendi tempore Synodi.

Quoniam nihil fere sæpius & diuinis litens, & Ecclesiasticis monumentis commendatum est, quam Clericalis ordinis hominum vitæ integritas, innocentia, fides, religio, pietas, virtutumque omnia ornamenta, quibus domus Dei potissimum excolitur; ideo Clerum nostrum hic præsentem monemus, & per viscera misericordie Dei nostri testamur, vt cum semper, tum maxime hoc tempore in verbis, in conuersatione, in charitate laicis hominibus præluceat omni virtutum splendore. Tabellam igitur discipline Synodalis à nobis propositam diligenter obseruent: quæ est huiusmodi.

Sacerdotalis personæ officia, &c. Habetur supra pag. 27. & 28. legatur vsque ad num. 2.

3 Decretum de Officialibus Synodi habetur supra pagina 27.

4 Decretum de præiudicio non afferendo.

T. 2. Dec.

Decernimus, si cui contigerit suo loco non federe, aut incedere, aut vocari, aut aliud quippiam agere, propterea nemini nouum ius acquiri, nec quicquam de cuiusque iure, possessioneue detrahi: sed in eo ipso statu permanere, in quo ante hanc Synodum esse reperiebatur.

5 Decretum de non discedendo.

Vobis præterea omnibus, & singulis qui huic Synodo iure interesse debetis, pœna excommunicationis propoſita vetamus, vt ne vestrum quisquam à Ciuitate N. discedat, antequam hæc nostra Diœcesana Synodus de morte absoluta, ac dimissa sit nisi facultate à Vicario Generali sibi concessa: sed huic Synodo, Synodalibusque actionibus, sessionibus, ac conuentibus quibuscunque, qui indicentur, omnes & singulos vos interesse iubemus, eadem excommunicationis pœna propoſita.

6 Decretum de oratione publica.

Quoniam veteris est instituti, solemnisque ritus in Synodali conuentu pro publicis rebus orationem fieri, quod his maxime temporibus faciendum est: ideo in omni prece, & à sacerdotibus præsertim in Missæ sacrificio his diebus Synodalibus ad Deum orationem adhiberi edicimus: nimirum;

Pro Sanctissimo D. N. &c. lege vt supra cap. 4. n. 5.

7 Decretum de Professione Fidei-facienda.

Sacroſancta Tridentina Synodo illud grauissime sancitum est, vt quicumque Ecclesiastica beneficia obrinebunt, qui item ad Diœcesanam Synodum conuenire debent, omnes, in ea ipsa Synodo, ad quam primo conuenient, professionem fidei faciant. Verba Tridentini Concilij hæc sunt, sess. 25. cap. 2.

Cogit, & infra. Præcipit igitur sancta Synodus, Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & omnibus alijs, qui de iure, vel consuetudine in Concilio Prouinciali interesse debent, vt in ipsa prima Synodo Prouinciali, post finem præſentis Concilij habenda, ea omnia, & singula, quæ ab hac sancta Synodo definita, & statuta sunt palam recipiant; necnon veram obedientiam Summo Romano Pontifici spon-

deant, & profiteantur; simulque hæreses omnes à sacris Canonibus, & generalibus Concilijs, præsertimque ab hac eadem Synodo damnatas, publicè detestentur, & anathematizent.

Idem in posterum quicumque in Patriarchas, & Primates, Archiepiscopos, & Episcopos sunt promouendi in prima Synodo prouinciali, in qua ipsi interfuerint, omnino obseruent.

Quod si quis ex supradicti omnibus quod abſit, renuerit, Episcopi Comprovinciales statim summum Pontificem admonere, sub pœna diuinæ indignationis, tepeantur, interimque ab eiusdem communionem abſtineant.

Cæteri vero omnes, siue in præſenti, siue in futuro, beneficia Ecclesiastica habituri, & qui in Synodo diœcesana conuenire debent, idem vt supra in ea Synodo, quæ primo quoque tempore celebrabitur faciant, & obseruent: alias secundum formam sac. Canonum puniantur.

In Prou. Mediol. additur Decretum Conc. Prou. 1. sacri igitur, &c. quod habetur infra in calce.

Accedant igitur omnes, & singuli Ecclesiastica beneficia obtinentes, vel sacris ordinibus initiati (si in edicto vocantur) qui alias in Synodo non præſtiterunt, & fidei professionem ex formula præſcripta à Pio Quarto emittant, genuflexi in medio Cleſto ante Reuerendissimum Episcopum.

Idem Secretarius stans legit ex Bulla Pij Quarti.

E Go. N. firma fide credo, & profiteor omnia, & singula quæ continentur in Symbolo Fidei, quo Sancta Romana Ecclesia vtitur, videlicet, Credo in vnum Deum Patrem omnipotentem, factorem Cœli, & Terræ, visibilium omnium, & inuisibilium. Et in vnum Dominum Iesum Christum Filium Dei vnigenitum. Et ex Patre natum ante omnia sæcula. Deum de Deo lumen de lumine, Deum verum de Deo vero. Genitum non factum, consubstantialem Patri, per quem omnia facta sunt. Qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit de Cœlis. Et incarnatus est de Spiritu Sancto, ex M A R I A Virgine: & homo factus est.

Cr.

Crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato, passus, & sepultus est. Et resurrexit tertia die secundum scripturas, Et ascendit in Cælum, sedet ad dexteram Patris. Et iterum venturus est cum gloria iudicare vivos, & mortuos cuius regni non erit finis. Et in Spiritum Sanctum, Dominum, & uiuificantem, qui ex Patre, Filioque procedit; qui cum Patre & Filio simul adoratur, & conglorificatur, qui locutus est per Prophetas. Et unam Sanctam Catholicam & Apostolicam Ecclesiam. Confiteor unum baptismum in remissionem peccatorum. Et expecto resurrectionem mortuorum. Et vitam venturi sæculi. Amen. Apostolicas, & Ecclesiasticas traditiones, reliquasque eiusdem Ecclesiæ obseruationes, & constitutiones firmissimè admitto, & amplector: Item sacram scripturam iuxta eum sensum: quem tenuit, & tenet Sancta Mater Ecclesia, cuius est iudicare de vero sensu, & interpretatione sacrarum scripturarum, admitto, nec eam unquam, nisi iuxta unanimum consensum Patrum accipiam, & interpretabor. Profiteor quoque septem esse verè & propriè sacramenta nouæ legis, à IESU CHRISTO Domino nostro instituta, atque ad salutem humani generis, licet non omnia singulis necessaria, scilicet Baptismum, Confirmationem, Eucharistiam, Pœnitentiam, Extremam unctionem, Ordinem, & Matrimonium, illaque gratiam conferre: & ex his Baptismum Confirmationem, & Ordinem sine sacrilegio reiterari non posse: Receptos quoque, & approbatos Ecclesiæ Catholice ritus, in supradictorum omnium Sacramentorum solemnè administratione, recipio, & admitto. Omnia, & singula quæ de peccato originali, & de Iustificatione in Sacrosancta Trident. Synodo definita, & declarata fuerunt, amplector, & recipio. Profiteor patiter, in Missa offerri Deo verum, proprium, & propitiatorium Sacrificium pro uiuis, & defunctis: atque in Sanctissimo Eucharistiæ Sacramento esse verè realiter, & substantiabiliter corpus, & sanguinem, unà cum anima, & diuinitate Domini nostri Iesu Christi, fierique, conuersionem totius substantiæ panis, in corpus, & totius substantiæ uini in sanguinem, quam conuersionem Catholica Ecclesia Transubstantiationem appellat. Fateor etiam, sub altera tantum specie, totum, atque integrum Christum verumque Sacramentum sumi. Constanterteneo Purgatorium esse Animasque ibi

Bart. GANNAT.

decentas fidelium suffragijs iuari: Similiter, & Sanctos unà cum Christo regnantes, venerandos, atque inuocandos esse; eoque orationes Deo pro nobis offerre atque eorum Reliquias esse venerandas. Firmissimè assero Imagines Christi, ac Depicturæ semper Virginis, nec non aliorum Sanctorum habendas, & retinendas esse atque eis debitum honorem, ac uenerationem impertiendam. Indulgentiarum etiam potestatem à Christo in Ecclesia relictam fuisse, illarumque usum Christiano populo maximè salutarem esse affirmo. Sanctam Catholicam, apostolicam Romanam Ecclesiam omnium Ecclesiarum Matrem, & Magistram agnosco; Romanoque Pontifice Beati Petri Apostolorum Principis successori, ac Iesu Christi Vicario veram obedientiam spondeo, ac iuro. Cetera item omnia à sacris Canonibus, & Oecumenicis Concilijs ac præcipuè à sacrosancta Tridentina Synodo tradita, definita, & declarata indubitanter recipio, atque profiteor, simulque contraria omnia, atque hæreses quascunque ab Ecclesia damnatas, & reiectas, & anathematizatas. ego pariter damno, reijcio, & anathematizo. Hanc veram Catholicam fidem, extra quam nemo saluus esse potest, quam in præsentem sponte profiteor, & veraciter teneo eandem integram, & inuiolatam usque ad extremum uitæ spiritum, constantissimè (Deo adiuvante) retinere, & confiteri, atque à meis subditis, vel illis, quorum cura ad me in munere meo spectabit, teneri doceri, & prædicari, quantum in me erit, curaturum.

8 Decretum de continuatione Sessionis primæ.

Decernimus, & indicimus continuationem huius sessionis fore hodie hora.... in qua vocabuntur omnes, & scrutinium fiat à Præfectis.

9 Decretum de discessu.

Ne quisquam à loco ante discedat, quam Reuerendissimus Episcopus à Synodo abierit, nec vero raptim, turbulenterue: sed grauitet, & decore incessu.

Capicula, & Clerici Ecclesiarum Collegiatarum, ut collegiatim uenerunt, ita recedant, prælata Cruce.

T 3 10 De-

10 Decretum de Clero vocando : & Cathedralico soluendo.

Vocabuntur omnes, & singuli, quicumque sint, qui huic Synodo Dioccesanae praesentes adesse debent, qui certo Ecclesiae nomine vniuersè vocati ordine bini, & collegiatim ad Reuerendissimum Episcopum recte accedant, qui reuerentiam exhibeant: & quia singuli nominatim vocabuntur, capite aperto, & stantes modesta, altaque voce respondeant: Adsum.

Parochi redeuntes (& alij, qui solent) ad Oeconomum deputatum accedant, singulique cathedralicum soluant.

11 Decretum de Scrutinio Synodali.

Scrutinium Synodale à Patribus institutum post Cleri vocationem à Praefectis agi decernimus hoc est, dum alij vocantur, vocatorum fiat scrutinium: quod in cappellis huius Ecclesiae sic distributum fuit.

Clerus Ciuitatis N. conueniat ad capellam S. N. sub Praefecto M. R. D. N. N. Archidiacono.

Clerus eiusdem Ciuitatis N. conueniat ad capellam S. N. sub Praefecto R. D. N. Canonico.

Clerus Vicariatus N. conueniat ad capellam S. N. sub Praefecto, &c. & sic deinceps iuxta distributionem cuiusque tum Ciuitatis, tum Diocesis. vt in 1. part. dictum est, cap. 23. num. 4.

Praefecti Scrutinij Synodalis pro sua quique timorata, religiosaque conscientia in veritate, sinceritate, & iustitia scrutinium agant praescriptum Tabellae editae, curentque aptè, & distinctè notare, quae repererint, & rebus à se notatis vnusquisque subscribat.

Si tempus desit, peragunt Scrutinium extra Synodalem sessionem.

Qui ad eos non accesserint pro scrutinio, perinde puniantur, ac ij qui ad hanc Synodum nulla iusta de causa impediti non venerint.

Interrogati vero si quid indecore vel responderint, vel egerint, à Praefectis ipsis notentur, vt canonicae subiaceant disciplinae.

12 Formula Catalogi Cleri pro eo vocando, Dicit Secretarius titulum.

Tit. Clerus ciuitatis. Si Abbates vocandi sunt, hoc loco vocentur.

Tit. Clerus Ecclesiae cathedralis.

M. R. D. N. N. I. V. D. Prothonotar.

Apostolic. Archipraesbyter Ecclesiae Cathed. R. D. N. N. Canonicus eiusdem.

S. T. Doctör. & Pœnitentiarius. D. N. N. Mansionibus, seu Beneficiatus eiusdem.

Venerabilis presbyter N. N. Curatus eiusdem.

Praesbyter N. N. Beneficiatus eiusdem.

Presbyter N. N. Capellanus amouibilis eiusdem.

N. N. Diaconus, seu Subdiaconus.

Tit. Cleri Seminarij.

N. N.

N. N.

Tit. Clerici Sacristiae Cathedralis.

N. N.

Tit. Collegiatae Ciuitatis.

Tit. Collegiatae S. N.

R. D. N. N. Praep.

R. N. N. Canonicus.

Tit. Parochi Ciuitatis.

Venerabilis Presbyter N. N. Curatus S. N.

I. V. D. vel Theologus. si Regularis est. F. N. vel Don N. pro Curato S. N.

Tit. Presbyteri Ciuitatis.

Praesb. N. N. Beneficiatus S. N. Presb.

N. N.

Tit. Diaconi, Subdiaconi, & Clerici Ciuitatis.

N. N. Diaconus.

N. N. Subdiaconus.

N. N. Clericus.

Tit. Clerus Diocesis.

Tit. Collegiatae S. N. loci N.

R. D. N. N. Praepositus, & Curatus.

R. N. N. Canonicus.

Venerab. presb. N. N. Curatus, eiusmodi loci.

Tit. Vel. Vicarius loci N.

R. N. N. Vicarius Foraneus.

Venerabil. Presbyt. N. N. Curatus loci N.

Presbyter N. N. Beneficiatus S. N.

Presbyter N. N.

N. N. Diaconus seu Subdiaconus, N. N. Clericus.

Absentes notentur linea ducta hoc modo.

13 Decretum de officio mortuorum.

Edicimus praeterea cras pro Sacerdotibus, & Clericis, qui post vltimam Synodum obierunt; solemnem commemorationem fieri: (si est in Prou. Mediol. addat) ex Decreto Conc. Prou. quinti.

14. Decretum de Sessione secunda.

Decernimus, & indicimus Sessionem sequentem fore crastina die mane, quæ erit huius mensis..... hora.....

15. Decretum De Iudicibus Synodalibus.

Ex Conc. Trid. sess. 25. cap. 10.

Quoniam ob malitiosam petentium suggestionem, & quandoque ob locorum longinquitatem, personarum notitia, quibus causæ mandantur, usque adeo haberi non potest; hincque interdum Iudicibus, non vndequaue idoneis, causæ in partibus delegantur: statuit S. Synodus, in singulis Concilij provincialibus, aut diœcesanis, aliquot personas, quæ qualitates habeant, iuxta Constitutionem Bonifacij VIII. quæ incipit: *Statutum*, & alioquin ad id aptas designari ut præter Ordinarios locorum, ijs etiam post hæc clausæ Ecclesiasticæ, ac spirituales, & ad forum Ecclesiasticum pertinentes, in partibus delegandæ committantur, Et si aliquem interim ex designatis mori contigerit, substituatur Ordinarius loci, cum consilio Capituli, alium in eius locum usque ad futuram provincialem, aut diœcesanam Synodum: ita ut habeat unaquæque Diœcesis quatuor saltem, aut etiam plures probatas personas ac ut supra qualificatas, quibus huiusmodi causæ à quolibet Legato vel Nuncio, atque etiam à Sede Apostolica committantur: Alioquin post designationem factam, quam statim Episcopi ad summum Romanum Pontificem transmittant, Delegationes quæcumque aliorum Iudicum alijs, quàmvis factæ, subreptitiæ censeantur. Admonet de hinc facta Synodus tam ordinarios, quàm alios quoscumque Iudices, ut terminandis causis quanta fieri poterit brevitate studeant: ac litigatorum à tribus, seu in litis contestatione, seu alia parte iudicij differenda, modis omnibus, aut termini præfixione, aut competenti alia ratione occurrant.

Tum additur Constitutio Bonifacij VIII.

Statutum & infra. Sancimus igitur, ut nullis, nisi Dignitate prædictis, aut personatum obtinentibus, seu Ecclesiarum Cathedralium Canonicis, causæ aucto-

ritate litterarum Sedis Apostolicæ, aut Legatorum eiusdem de cætero committantur nec audiantur alibi, quàm in Ciuitatibus, vel Locis insignibus, ubi possit commode, copia peritorum haberi: & reliqua.

Sacra Tridentina Synodus iubet aliquos viros deligi, quales Summus Pontifex Bonifacius Octauus sua constitutione præscripsit aptos, atque idoneos, quibus causæ ad forum Ecclesiasticum pertinentes in partibus committi possint. sed & Gregor. XV. præcepit in gratiam Regularium, qui sibi Conservatores ex Iudicibus Synodalibus eligere debent, cuius Constitutionis verba hæc sunt.

In futurum Sanctitas sua hac generali, & perpetuò valitura Constitutione statuit, & decreuit, ut Iudices Conservatores huiusmodi, siue principales, siue subrogati, eligi, nominari, aut deputari non possint, nisi, non solum habeant qualitates requisitas, & descriptas in Constitutione simili recordat. Bonifacij Papæ VIII. etiam Prædecessoris sui, quæ incipit *Statutum*; ita ut vel dignitate Ecclesiastica præditi, vel personatum obtinentes, vel Ecclesiarum Cathedralium Canonici existant; sed etiam in Concilij provincialibus, aut Diœcesanis, iuxta decretum Concilij prædicti, Iudices electi, seu designati sint. Quodque demceps litteræ conservatoris per sedem Apostolicam concedendæ supradictis tantum dirigantur, & quæ litteræ aliter expeditentur, illæ, ac deputationes huiusmodi, omniaque exinde sequenda nullius sint roboris, vel momenti, & nihilominus, qui secus, quàm iuxta formam superius præscriptam Conservatores huiusmodi cum effectu eligere, nominare, seu deputatis uti ausi fuerint, Regulares, quidem voce actiua, & passiva sint ipso iure privati, adeo, ut habilitationem à nemine, præterquam à Romano Pontifice consequi valeant, reliqui verò alijs pœnis arbitrio Sanctitatis Sux coerçantur, & prædictorum omnium Conuentus, Monasteria, ac loca huiusmodi, eorumque personæ, ac bona careant Conservatore ad annum, itaut illorum causæ interea coram locorum Ordinarijs duntaxat cognosci, ac diffiniri debeant; cæterum ut latius pateat Conservatorum huiusmodi deligendorum facultas, Sanctitas sua admonitos voluit omnes locorum ordinarios, ut in Synodis Provincialibus, aut Diœcesanis quàm plures personas ex habentibus qualitates in prædicta Consti-

tutione eiusdem Bonifacii prædecessoris contentas, & alioquin ad id aptas, designari procurent; & si aliquem interim ex designatis mori contigerit, substituat Ordinarius loci cum consilio Capituli alium in eius locum vsque ad futuram prouinciālem, aut diocesanam Synodum.

Vt igitur eiusmodi decreta exequamur, vobis proponimus hos (Iurisconsultos) quibus causæ delegentur iudicandæ, donec altera Synodus habeatur.

Si Canonici non sunt I. V. D. tace, Iurisconsultos.

M. R. D. N. N. Archidiaconum Eccles. Cathedralis.

R. D. N. Canonicum.

R. D. N. Prothonotarium Apostolicum. In Prouincia Mediolan. debet legi Decretum quoque S. Congregationis Conc. Tridentini. 27. Septembris 1614. quæ decernit electionem omnium Canonicorum Cathedralis Ecclesiæ. Habes infra in calce huius 4. partis.

16 Decretum de Examinatoris.

Ex Concilio Trident. sess. 24. capit. 18.

Examinatores autem singulis annis in diocesana Synodo ab Episcopo, vel eius Vicario, ad minus sex proponantur, qui Synodo satisfaciant, & ab ea probentur. Aduenientque vacatione cuiuslibet Ecclesiæ, tres ex illis eligat Episcopus, qui cum eo examen perficiant indeque succedente alia vacatione, aut eisdem, aut alios tres, quos maluerit, ex prædictis illis sex eligat. Sint vero hi Examinatores, Magistri, seu Doctores, aut Licentiat in Theologia aut iure Canonico, vel alij Clerici, seu Regulares, etiam ex ordine mendicantium, aut etiam Sæculares, qui ad id videbuntur magis idonei, iurentque omnes ad sancta Dei Evangelia, se quacunque humana affectione postposita, fidei manus executuros, caueantque ne quisquam profus occasione huius examinis, nec ante, nec post accipiant, alioqui simonizæ vitium, tam ipsi, quam alij dantes, incurrant, à qua absolui nequeant, nisi dimissis Beneficijs, quæ quomòdocumque etiam antea obtinebant, & ad alia in posterum inhabiles reddantur. Et de his omnibus non solum coram Deo, sed etiam in Synodo prouinciali, si opus erit, rationem reddere teneantur. à qua, si qui contra officium eos fecisse, compertum fuerit, grauius eius arbitrio puniri possint.

Tridentinum ergo decretum Nos volentes exequi pro Diocesis nostræ amplitudine proponimus vobis hos RR. viros, qui munus hoc gerant, quoad altera Synodus habebitur.

M. R. D. N. N. I. V. D. Protonot. Apostol. Decanum Cathedralis.

R. D. N. N. Canonicum, & Theologum Cathedralis.

R. P. F. Io. N. Priorem S. Dominici, vel

R. P. Priorem pro tempore. S. Dominici.

Placent ne Vobis?

17 Decretum de Testibus Synodalibus.

Vetus est consuetudo Sacrosanctis canonum decretis introducta, vt Synodi singulis Diocesanis viri aliquot vita, & moribus graues, ac probati deligantur, qui animaduertant diligenter, an aliquid in vrbis, & diocesi fit, quod corrigi, emendatæ debeat, ac si quid tale cognouerint, id Nobis, vel Vicario nostro generali, aut Visitatoribus nostris significent, interrogatique de aliqua re, quæ emendationem requirat, summa integritate referant. Nos igitur vetus illud probatissimum institutum secuti, huic muneris proponimus, ac nominamus in Ciuitate, & Diocesi hos viros, quorum nomina sequuntur.

In Ciuitate R. D. N. N. R. D. N. N.

In Diocesi Venerabilem Presbyterum N. N. curatum, &c.

Vel: quorum nomina dignis de causis secreto haberi volumus in hac scheda. erit autem ob signata sigillo Episcopi, & cleuabitur, vt videatur.

18 Decretum de punctatoribus.

Et quia ad Ecclesiasticam disciplinam conseruandam summopere Punctatoribus est opus, & ea de re sancta sunt plura decreta, hos punctatores delegimus.

R. D. N. N. Canonicum in Cathedral.

R. N. Canonicum in Collegiata. S. N.

19 Decretum de iurēiurando.

Examinatores, (Testes Synodales) ac Punctatores promulgari accedant ad Reuerendissimum Episcopum, coram quo ex præscripta formula iurandum præstent, Nota. si Testes habentur secreto, in prædicto Decreto taceant & addatur.

20 Testes autem iurabunt secreto in manibus eiusdem Reuerendissimi.

21 Decretum de præstando iuramento ab absentibus.

Qui Examinatores (Testes Synodales) & Punctatores per Nos nominati & deputati sunt, si qui in Synodo ex præscripto iurandum non præstiterint, illud præstent prout Dom. Vicarius Generalis mandauerit.

22 Decreta de Residentia semper legenda. ex Conc. Trid.

Ex Conc. Trid. Sessione 6. cap. 2. de Reformatione.

Eadem sacrosancta & infra. Omnes Patriarchalibus Primatialibus, Metropolitanis, & Cathedralibus Ecclesijs, quibuscunque, quouis nomine, ac titulo præfectos monet, & monitos esse vult, vt attendentes sibi, & vniuerso gregi, in quo Spiritus Sanctus posuit eos regere Ecclesiam Dei, quam acquisiuit sanguine suo, vigilent, sicut Apostolus præcipit, in omnibus laborent & ministerium suum impleant, implere autem illud se nequaquam posse sciant, si greges sibi commissos mercenariorum more deserant, atque ouium suarum, quarum sanguis de eorum est manibus à supremo Iudice requirendus, custodiae minimè incumbant: Cum certissimum sit, non admitti Pastoris excusationem, si lupus oues comedit, & Pastor nescit. Ac nihilominus, quia nonnulli, quod vehementer dolendum est, hoc tempore reperiuntur, qui propterea etiam salutis immemores, terrenaque caelestibus, ac diuinis humana præferentes, in diuersis Curijs vagantur, aut in negotiorum temporalium sollicitudine, ouili de relicto; atque ouium sibi commissarum cura neglecta, se decipient occupatos.

Placuit Sacrosanctæ Synodo antiquos Canones, qui temporum, atque hominum iniuria penè in desuetudinem abierunt, aduersus non residentes promulgatos innovare, quemadmodum virtute presentis decreti innovat, ac vterius, pro firmiori eorumdem residentia, & reformandis in Ecclesia moribus, in hunc qui sequitur

modum statuere, atque sancire.

Si quis à Patriarchali, Primatiali, Metropolitana, seu Cathedrali Ecclesia sibi quocunque titulo, causa, nomine, seu iure commissa, quacunque ille, dignitate, gradu, & præeminentia præfulgeat, legitimo impedimento, seu iustis, & rationabilibus causis cessantibus, sex mensibus continuis, extra suam diœcesim morando, abfuerit; quartæ partis fructuum vnius anni fabricæ Ecclesiæ, pauperibus loci per Superiorem Ecclesiasticam applicandorum poenam ipso iure incurrat. Quod si per alios sex menses in huiusmodi absentia perseverauerit; aliam quartam partem fructuum similiter applicandam eo ipso amittat. Crescente vero contumacia, vt superiori Sac. Can. censuræ subijciatur, Metropolitanus suffraganeos Episcopos absentes, Metropolitanum vero absentem Suffraganeus Episcopus antiquior residens, poena interdicti ingressus Ecclesiæ eo ipso incurrenda, infra tres menses per litteras, seu Nuntium Romano Pontifici denunciare teneatur; qui in ipsos absentes, prout cuiusque maior, aut minor contumacia exegerit, supremæ Sedis auctoritate animaduertente, & Ecclesijs ipsis de Pastoribus vtilioribus prouidere poterit, sicut in domino noverit salubriter expedire.

Ex eodem Conc. Sess. 23. cap. 1. de Reformatione.

Cum præcepto diuino & infra. Ne verò ea, quæ de residentia sanctè, & vtiliter iam antea sub Fel. rec. Paulo III. sancita fuerunt, in sensu à Sacrosanctæ Synodi mente alienos trahantur, ac si vigore illius Decreti quinque mensibus continuis abesse liceat illis; inhærendo declarat Sacrosancta Synodus, omnes Patriarchalibus, Primatialibus, Metropolitanis, ac Cathedralibus Ecclesijs quibuscunque, quocunque nomine, & titulo præfectos, etiam Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cathedrales sint, obligari ad personalem in sua Ecclesia, vel Diœcesi residentiam, vbi iniuncto sibi officio delungi teneantur; neque abesse posse, nisi ex causis, & modis in f. ascriptis.

Nam cum Christiana Charitas, vrgens Necessitas, de debita Obedientia, ac euidens Ecclesiæ, & Reipub. Vtilitas aliquo nonnunquam abesse postulent, & exigant; Decernit eadem Sacrosancta Synodus has legitimæ absentie causas

à Bea.

à Beati. Rom. Pont. aut à Metropolitano, vel, eo absente, suffraganeo Episcopo antiquiori residente, qui idem Metropolitani absentiam probare debet, in scriptis esse approbandas, nisi cum absentia inciderit propter aliquod munus & Reipub. officium Episcopatus adiunctum; cuius quoniam causæ sunt notoriæ, & interdum repentinae, nec eas quidem significari Metropolitano necesse erit: ad eundem tamen cum Conc. provinciali spectabit iudicare de licentijs à se, vel à suffraganeo datis, & videre ne quis eo iure abutatur; ut penis canonicis errantes puniantur.

Interea meminerint discessuri, ita ouibus suis preuidendum, ut quantum fieri poterit, ex ipsorum absentia, nullum damnum accipiant. Quoniam autem qui aliquantisper tantum absunt, ex veterum Canonum sententia, non videntur abesse, quia statim reuersuri sunt: Sacrosancta Synodus vult illud absentia spatium singulis annis, siue continuum, siue interruptum extra prædictas causas, nullo pacto debere duos, aut ad summum tres menses excedere: & haberi rationem ut id æqua ex causa fiat, & absque illo gregis detrimento, quod an ita sit abscedentium conscientia relinquit, quam sperat religiosam, & timoratum fore, cum Deo corda pateant, cuius opus non fraudulenter agere suo periculo tenentur: eosdem interim admonet, & in Domino hortatur, ne per illius temporis spacium, Dominici Aduentus, Quadragesimæ, Natiuitatis, Resurrectionis Domini, Pentecostes item, & Corporis Christi diebus, quibus refici maxime, & in Domino gaudere Pastoris presentia oues debeant, ipsi ab Ecclesia sua Cathedrali vilo pacto absint, nisi Episcopalia munia in sua Diocesi eos alios vocent.

Si quis autem, quod vti nam nunquam eueniat, contra huius Decreti dispositionem abfuerit, statuit Sacrosancta Synodus, præter alias penas aduersus non residentes sub Paulo III. impositas, & innouatas, ac mortalis peccati reatum, quem incurrit, eum pro rata temporis absentia fructus suos non facere, nec tutta conscientia, alia etiam declaratione non secuta, illos sibi detinere posse, sed, teneri, aut ipso cessante, per Superiorem Ecclesiasticum illos fabricæ Ecclesiarum, aut pauperibus loci erogare: prohibita quacunque conuentione, vel compositione, quæ, pro fructibus malè perceptis appellatur ex qua etiam prædicti fructus in totum, aut pro parte ei remitterentur: non obstantibus quibuscunque priuilegijs cuiusque Colle-

gio, aut fabricæ concessis.

Eadem omnino, etiam quoad culpam, amissionem fructuum, & penas de Curatis, inferioribus, & alijs quibuscunque, qui Beneficium aliquod Ecclesiasticum curam animarum habens obtinent, Sacrosancta Synodus declarat, & decernit ita tamen, ut quauocunque eos, causa prius per Episcopum cognita, & probata, abesse contigerit Vicarius idoneum, ab ipso Ordinatio approbandum, cum debita mercedis assignatione relinquant.

Discedendi autem licentiam in scriptis gratisque concedendam, ultra bimestre tempus, nisi ex graui causa, non obtineant. Quod si per Edictum citati etiam non personaliter, contumaces fuerint, liberum esse vult Ordinarijs, per censuras Ecclesiasticas, & sequestrationem & subtractionem fructuum aliaque iuris remedia, etiam vsque ad priuationem, compellere, nec executionem hanc, quolibet Priuilegio, licentia, familiaritate, exemptione, etiam ratione cuiuscunque beneficii, pactione statuto, etiam iuramento, vel quacunque auctoritate, confirmato, consuetudine etiam immemorabili, quæ potius corruptela censenda est, siue appellatione, aut inhibitione, etiam in Romana Curia, vel vigore Eugeniae constitutionis, suspendi posse.

Postremo, tam decretum illud Paulo III. quam hoc ipsum, in Concilijs Provincialibus, & Episcopalibus publicari Sancta Synodus præcipit, cupit enim, quæ ad eum ex Pastorum munere, animarumque salute sunt, frequenter omnium auribus, mentibusque insigi, ut in postetum Deo iunante, nulla temporum iniuria, aut hominum obliuione, aut defuetudine aboleantur.

23 In Prouincia Mediolanensi debent etiam legi, ex Decreto Conc. Prouinc. 3. Bullæ Pij II. de clericis male promotis, Pij V. de confidentijs beneficalibus: quarum tenores imprimendæ erunt in calce huius 4. partis; vbi etiam De vita & honestate Clericorum ex Concil. Prou. 1. & 4. de diu. Officijs, & Chori disciplina ex Conc. 1. & 5.

In eadem Prouincia Mediol. legi debent Monitiones ad Clerum, ex Decreto Concilij 4. Prouincialis, quæ magis Episcopo placuerint, non omnes, videlicet.

Primo fratres, &c. quas dabimus in calce item huius 4. p.

24 Decretum de conclusione synodi.

Synodi nostræ diocesanae N. Deo adiutore optatum

operatum finem videmus; quapropter eam cum gratiarum Deo actione concludendam esse decernimus, & conclusam enunciamus.

25 Decretum futurę Synodi: quod fit in Prou. Mediolanensi.

Aliam præterea futuram Synodum indicimus iuxta Tridentinam sanctionem habendam anno sequenti.....die..... mensis..... nisi aliqua ex causa illam prorogari ad vos datis litteris, aliàs per edictum publicum intellexeritis.

26 Decretum de dimissione Synodi.

Ad laudem Dei omnipotentis Beatissimęque Virginis Marię, ac S.N. Patroni nostri, & aliorum nostrorum Promotorum decernimus Synodum dimissam: ac propterea cuique eundem esse ad proprias Ecclesias. Hortamur autem omnes vos, Fratres carissimi, vt tales vos præbeatis in ministerio vestro, quales maximè decet Sacerdoti ab omni mundanorum cura segregato: illudque maximè, cum redieritis præstandum erit, vt populus omnis vos ab hac Synodo non mediocrem fructum reportasse intelligat; id fiet, & nouo Spiritus Sancti lumine illustrati, quę magna Synodorum est vis, ac virtus, cæteris in omni opere vestro in posterum præluere studueritis, & in omni parte officij vestri omnem diligentiam adhibueritis.

Hactenus Formulę, & Decreta pro Secretario Synodi.

CAPITULA ORATIONIS
Mentalis in fine Sessionum. Cap. X.

1 In fine primę Sessionis. Orate.

pro notas: fa, re,

Fratres carissimi: per notas: fa, mi, re, fa, fa.
Sequentia cantantur sardius.

TOto corde conuersi ad Dominum, mentes ad cælum erigamus, & corporibus prostrati hæc deuote precemur, inuocatis SS. Patronis, & Protectoribus huius Diœcesis N.N. item SS. Martyribus NN. cum cæteris Beatis, quorum corpora quiescunt in hac Diœcesi. *terminatio fit per, fa, re.*

Orate intimo dolore, vt Dominus peccatorum vestrorum veniam vobis concedat, negligentijs indulgeat, ignorantia parcat, er-

rata omnia cumdoneat, quę in Clericali disciplina, in officijs sacerdotalibus multiplici errore commisistis. Intimo caritatis affectu singuli pro Reuerendissimo Episcopo, & omnibus, qui in hoc Clero continentur: idem orate, orate inuicem, vt saluemini. *terminatio fit semper, vt supra; & fit pausa per vnum, Miserere.*

Fratres carissimi: vnanimis perseverate in oratione, & petite à Patre misericordiarum, & Deo totius consolationis, quem credimus esse in medio huius sacri cœtus: petite Spiritus Sancti dona, vt post hac digne omnes ambulent vocatione, qua vocati sunt: vt Sacramenta digne ministrent, verbum Dei cum fructu prædicent: animas sollicitè curent; religiose viuant: in patientia possideant animas suas.

Fratres carissimi: vnanimis orate pro Sanctis. D. Nostro N. Papa..... Christi Vicario, vt Sanctam Ecclesiam sanctè gubernet cum Sacro Cardd. Collegio Orate pro S. Catholica, & Apostolica Eccl. Rom. toto orbe terrarum diffusa, vt eam Deus conseruet, defendat, augeat, exalter ad honorem, & gloriam suam.

2 In fine Secundę Sessionis.

Fratres carissimi: vnanimis orate, vt bonum, quod in nobis à Reuerendissimo Antistite nostro, tam incenso charitatis studio, & officio requiritur, omnino, exequamur, vtque prompta cum eo sollicitudine gradiētes, dignè ambulemus vocatione, qua vocati sumus, omnique in opere bono crescentes, obediamus studijs Deo placitaū orationū.

Fratres carissimi: orate pro Reuerendissimo Episcopo nostro N. vt diuino Spiritu illustratus, & roboratus, vnā cum suis adiutoribus, & cum grege suo consequatur vitam æternam.

Fratres carissimi: orate vnanimis Spiritum Dominum Messis huius, vt operarios mittat in messem suam, detque omnibus huius vineę N. operarijs Spiritus Sancti ignem, ac lumen; demumque æternam mercedem.

Vbi adest Prouincia loco primi capituli Orationis in 2. Sessione, dicatur.

Fratres carissimi: vnanimis orate pro Prouincia N. pro Illustriss. Metropolitanis, & pro omnibus Prouincię Episcopis, vt sanctè regant Ecclesiam Dei: vt flagella, perturbationes, contentiones errores omnes, & omnes aduersitates dignetur auertere, detque illis in tranquillitate, paceque sancta Ecclesias suas gubernare.

3 In

In fine Tertie Sessionis.

Fratres carissimi: Orate toto cordis affectu pro Imperatore, (Rege nostro) Principibus, & Rectoribus temporalibus huius nostre Diocesis, ut cum pace, & salute comuni munus suum exequantur, recta semper sentiant, & operentur. Ecclesie defensores se præstent, & vitam sempiternam mereantur.

Fratres carissimi: orate vnanimes, ut Deus spiritum religiosæ obseruantie det omnibus viris regularibus huius Diocesis ad suam salutem, & adificationem populorum: omnibus item monialibus ad salutem suam, & aliorum.

Fratres carissimi: vnanimes orate pro cunctis populis huius Diocesis, ut Deus conseruet Sanctam Fidem Catholicam, peccata eliminat, augeat deuotionem, concedat abundantiam fructuum terræ, ad eorum felicitatem.

Si quid occurrat tempore Synodi, pro quo specialiter sit orandum, ad datur capitibus predictis, quæ licet in tres dies sint distributa, possunt tamen vnoquoque die simul cantari, ut oretur eo triduo pro predictis omnibus.

FORMVLÆ ACCLAMATIONVM.
Cap. XI.

DEo Patri misericordiarum, & Deo totius consolationis, & gratiæ, omnis laus, honor, & gloria in secula seculorum.
terminatio fit per sa, re.
R. Amen. Amen. Amen.

eodem modo fit terminatio, quo supra.

Beatissimo D. Nostro N. Papa N. Sanctæ, & vniuersalis Ecclesie Pontifici, Christiani nominis in omnes terrarum partes propagatio, cunctarum gentium obedientia, pax vera, diuturna prosperitas.

R. Domine Deus sanctissimum patrem nostrum Ecclesie tue conserua, mitte illi auxilium de sancto, ut eo gubernante gentes omnes illuminentur, & quæ dispersæ sunt, in vnum Ecclesie tue ouile colligantur.

Reuerendissimo D. Episcopo nostro, huius Synodi Præsuli, eiusque ministris salutaris vigilantia, in laboribus constantia, & felix exitus.

R. Omnipotens Deus super Antistitem nostrum benedictionum tuarum dona perpetua multiplica.

N. Regi, & omnibus Principibus Christianis Catholicæ religionis zelus, iustitiæ, &

pacis fecunditas, & contra Christianæ fidei hostes victoria.

R. Princeps cœlestis, terrenos Principes Catholicæ fidei, æquitatis, & concordie conseruatores, atque hostium nostrorum examinatores castodi.

Ciuitati, & Diocesi N. Tranquillitas salus, & diuinarum gratiarum abundantia.

R. Benedic Domine filios tuos, & esto in circuitu populi tui ex hoc nunc, & vsque in seculum.

Decretorum huius Diocesis obseruantiam, salutarem, omnes, qui hic adsumus, vnanimi voto à Deo bonorum omnium largitore humiliter imploremus, intercedente Deipara Virgine Maria Domina nostra, cum Beatissimis Apostolis Petro, & Paulo, & Beatissimis Patronis nostris N. N. & omnibus Sanctis.

R. Fiat, Fiat: Amen. Amen.

2. Alia Formula Salernitana, præcationum, & acclamationum simul.

Sacerdos.

Oremus pro Beatissimo Papa nostro N.

Chorus respondet.

Dominus conseruet eum, & viuificet eum, & beatum faciat eum in terra, & non tradat eum in manibus inimicorum eius.

Sacerdos.

Oremus. Deus omnium fidelium pastor, &c. Amen.

Sacerdos.

Oremus pro Reuerendissimo N. huius Ecclesie Episcopo vigilantissimo.

Chorus.

Saluum fac seruum tuum, Deus meus, sperantem in te, mitte ei auxilium de sancto, & de Sion tuere eum.

Sacerdos.

Oremus. Deus, qui licet sis magnus in magnis, mirabilia tamen gloriosus operaris in minimis, concede N. famulo tuo Antistiti nostro, sacris conuenienter seruire mysterijs, atque in omnibus tua misericordia protegat, quem Pastoralis cura perterret. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Sacerdos.

Oremus pro omnibus Presbyteris, Diaconis, Subdiaconis, Acolythis, Exorcistis, Lectoribus, Ostiarijs, & Clericis, atque pro omnibus, qui in hanc Synodum conuenerunt.

Chorus.

Memento congregationis tue domine quam possedisti ab initio.

Sacerdos.

Oremus. Omnipotens sempiternæ Deus, cuius

ctius Spiritu totum corpus Ecclesiæ sanctificatur, & regitur, exaudi nos pro vniuersis ordinibus supplicantes, vt gratiæ tuæ munere ab omnibus tibi gradibus fideliter seruiatur. Per.

Sacerdos.

Oremus pro Serenissimo N. Rege nostro Catholico.

Chorus.

Domine saluum fac Regem, & exaudi nos in die, qua inuocauerimus te.

Sacerdos.

Oremus Quæsumus omnipotens Deus, vt famulus tuus Rex noster, qui tua miseratione suscepit Regni gubernacula, virtutum etiam omnium percipiat incrementa, quibus decenter ornatus, & vitiorum monstra deuitare, & ad te, qui via, veritas, & vita es, gratiofus valeat peruenire. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Sacerdos.

Oremus etiam pro vniuersis huius Ciuitatis Christi fidelibus, & omnibus plebibus nobis commissis.

Chorus.

Saluum fac populum tuum Domine, & benedic hereditati tuæ: & rege eos, & extolle illos in æternum.

Sacerdos.

Oremus. Præstende Domine fidelibus tuis dexteram cœlestis auxilij, vt te toto corde perquirant, & quæ digne postulant, consequi mereantur. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Sacerdos.

Dominus vobiscum.

R. *Chorus.* Et cum spiritu tuo.

Duo Hebdomadarum.

Benedicamus Domino.

Chorus.

Deo gratias. Deo gratias. Semper dicamus, Deo gratias.

Canonicus Synodi addit.

N. Episcopo amplissimo, Pastori vigilantissimo, Disciplinæ Ecclesiasticæ assertori perennes gratias.

Chorus.

Perennes gratias: incolumen, saluumque illum nobis Dominus diuinitissime custodiat, atque conseruet.

Idem Canonicus.

Totius Synodi Clero, atque conuentui pacem, concordiam, & gratiam à Domino.

Chorus.

Pacem, concordiam, & gratiam semper nobis Dominus concedat. Amen.

FORMULA INDICIS TOTIVS
Actionis Synodales pro Secretario, Promotore,
& Magistris caremoniarum. Cap. XII.

PRIMA SESSIO.

Clerus totus in Palatio.
Episcopus cum cappa descendit.
Paratur, cum Canonicis.
Missa de Spiritu Sancto. incensatur Clerus.
Communio Cleri.
Non datur benedictio.
Processio. Orate.
Antiphona. Exaudi, genibus flexis.
Psalm. Saluum me fac. sedent.
Orationes. Adsumus, &c.
Litantiæ à cantoribus. benedictio Synodi.
Flect. genua. temp. Pasch. omittitur.
Oratio Euangelium cum osculo, & thure.
Veni creator. Venerabiles.

Sermo.
Decreta de initio Synodi. modo viuendi. Ministris. præiudicio, de non disceden. de Oratione publica.

Promotor pro fidei professione.
Secret. Decretum de eadem.

Formula Professionis Pij V.

Genuslectunt professuri. Breuis professio super libro Euangeliorum.
Secret. pro continuatione Sessionis.
Promotor contra absentes, & pro rogitu.
Secret. Dêc. de discessu, recedit Episcopus.

A Prandio.

Signum campanarum. Vesperæ. Completorium. Episcopus in cappa. Paratur in fine amictu, stola, pluuiali: Parantur Canonici.
Promotor pro vocatione Cleri.
Secret. Decretum de eadem, &c.
Fit vocatio, & Scrutinij. Campanula pro fine.
Indictio Officij mortuorum, & Sels. 2.
Promotor contra absentes, & pro rogitu.
Oratio mentalis. Orate, &c.
Episcopus benedicit solemniter, & discedit.

SECUNDA SESSIO.

Clerus in Ecclesia Canonici in Palatio.
Episcopus in cappa vsque ad finem Missæ Defunctorum.
Absolutio solemniter ad sedem. cum panno. cruce, &c. Oratio. Absolue.
Paratur pro Synodo. cum Canonicis.
Antiphona, Propitius, genibus flexis.
Psalm. Deus venerunt. sedent.
Orationes. Euangelium. Veni creator. Vener.
Sermo.
Promotor pro Iudic. & examinatore.
Secret. Decreta de iisdem.

Propo-

Proponuntur, & approbantur.

Decretum de Testibus. Punctatoribus.
Sacra Reliquia pro iuramento.
Decretum de iuramento. iurant examina-
tores, Testes (si publici) & Punctatores.
Decretum, vt absentes iurent.
Promotor pro legendis Decretis de moti-
bus.
Secret. Decreta Trid. de Residentia.
Concilij Prouincialis vltimi.
Et alia.
Indictio continuatur. festi. Recedunt.

A Prandio.

Vt heri. vocatur reliquus Clerus. vel legi-
tur.
Promotor contra absentes, & pro rogitu.
Oratio mentalis.
Benedictio solemnis.

TERTIA SESSIO.

Clerus in Ecclesia. Canonici in Palatio.
Episcopus in cappa. Paratur cum Mitra
ad Missam.
Missa de Trinitate. incensatur Clerus totus.
Sine benedictione in fine Missae. mutat co-
lorem paramentorum. parantur Canonici.
Antiphona, Exaudi, & Psalm. vt in prima
die.
Orationes. Euangel. Veni creator.
Venerabiles. Sermo.
Promotor pro reliqua lectione Decretorum.
Secret. legit Decreta.
Promotor pro publicatione Officialium Cle-
ri.
Secret. publicat.
Procurator Cleri petit, &c.
Promotor pro conclus. Synodi.
Secret. Decr. de eadem.
Promotor contra absentes, & pro rogitu.
Sermo Episcopi.
Portae aperiuntur.
Processio cum Te Deum.
In reditu oratio, Nulla est: distribuuntur Ac-
clamations.
Oratio mentalis.
Acclamations. Osculum pacis.
Secret. Decretum de dimissione Synodi.
Benedictio Episcopi cum Indulgentijs.
Recedamus in pace.
Clerus comitatur Episcopum in cappa ad
Palatium.

BVLLÆ, ET DECRETA
*varia legenda in Synodis Diocesanae Pro-
uincia Mediolanensis. ex Decretis Prouin-
cialibus: qua possunt vtiliter legi, & in qua-
cunq; Synodo Diocesana alterius Prouin-
ciae.*

*Decretum Concil. Prouinc. I. de
professione Fidei.*

Sacri igitur Tridentini Concilij auctorita-
te innixi mandamus, vt omnes ij, qui be-
neficia Ecclesiastica obtinent, vel in posterum
obtinebunt, & qui in Synodum Diocesanam
conuenire debent, in ea Synodo, quae primo
quoque tempore celebrabitur omnia, & sin-
gula à Sancto Concilio Tridentino definita, &
statuta sunt, palam recipiant: veram obedi-
entiam Summo Romano Pontifici spondeant:
simulque haereses omnes publicè detestentur,
& anathematizent: fidem profitentes iuxta for-
mulam in Constitutione à S. D. N. Pio IV. Pont.
Max. praescriptam, etiam si antea in Dioc-
esana Synodo id officium, ad exequendum ius-
sa Tridentini Concilij alia quacunque ratione,
& modo obierint.

*Decretum Congr. Card. Conc. Trid. de
electione Iudicium Synodaliū.*

Die XXVII. Septembris Anni

M. DC. XIV.

Sacra Congregatio Cardinalium Concilij
Interpretum, cui id munus à Sanctissim. o
D. N. iniunctum est, auditis Illustrissimi Ar-
chiepiscopi Medio'anen. ac Regularium Pro-
curatoribus censuit Illustrissimum Archiepi-
scopum Mediolanen. eiusque Comprouincia-
les Episcopos oportere singulis annis in Dio-
cesana Synodo Canonicos omnes suae cuius-
que Cathedralis proponere, qui in Iudices
Synodales deputantur ad hoc, vt ex eis Re-
gulares Prouinciae Mediolanen. possint, quos
sibi maluerint in Iudices Conseruatores eli-
gere, ipsi vero Regularibus licere Conser-
uatores sibi constituere tam ex praedictis Iu-
dicibus, quam ex alijs, quos Illustrissimus Ar-
chiepiscopus, atque illius Suffraganei quo-
tannis in Iudices Synodales de suo cuiusque
Clero deputauerint. Ac praeterea Episcopos,
atq; illis Superiores, eorumq; generales Vica-
rios, praedictosq; oēs intra vna tantū, vel duas
Diets, prout illorū Prouinciae cautū reperitur.
Rur-

Rursus Conseruatores, qui in praesentia Indices Synodales non sunt, immutari debere, atq; alios eligi iuxta formam superius praescriptam. Horum tamen Acta omnia ab ipsis hucusque gesta, si modo ex hoc capite viribus careant, Sacra Congregatio ad cautelam confirmauit, iussitque petinde valere, ac si à Conseruatoribus legitime deputatis processissent. Cæterum quoad alia capita censuit septimam Synodum Prouincialem Mediolanensem fore per omnia exequendam iuxta litteras in forma Breuis Sanctissimi D.N.D. signat.

Horatius Cardinalis Lancelotus.

Locus Sigilli.

Pij II. Bulla de Clericis male promotis.

Cum ex sacrorum ordinum collatione, & infra. Cum itaque sicut fide dignorum relatione, non nisi moleste accipimus quod nonnulli Clerici extra tempora à iure statuta: quidam ante gratiam legitimam: aliqui verò sine dimissorijs litteris, contra sanctiones canonicas, se faciant ad sacros Ordines promoueri: Nos eorundem temeritatem tali castigatione reprimentes, vt alijs in posterum committendi similia aditus pracludatur, auctoritate Apostolica, praesenti constitutione perpetuo valitura, statuimus, & ordinamus, vt omnes & singuli qui absque dispensatione Canonica, aut legitima licentia, siue extra tempora à iure statuta, siue ante legitimam aetatem, vel absque litteris dimissorijs, etiam citramontanam à citra montanis: praeterquam si in hoc vltimo casu per Cameram Apostolicam iuxta ipsius stylum ordinati fuerint. ad aliquem ex sacris ordinibus se fecerint promoueri, à suorum executione ordinum ipso iure sint suspensi: Et si huiusmodi suspensione durante in eisdem ordinibus ministrare praesumpserint, eo ipso irregularitatem incurrant, propter quam, vltra alias penas in tales generaliter à iure inflittas, beneficijs Ecclesiasticis, quæ obtinent, possint iure priuari.

Pij V. Bulla de confidentijs Beneficialibus.

Intolerabilis multorum peruersitas, & infra. Quare nos volentes periculosam talium audaciam noui iuris subsidio cohibere. praesentium auctoritate statuimus, vt si quis quacumque auctoritate Ecclesiam, vel Monasterium, aut aliud

beneficium Ecclesiasticum qualecumque ex resignatione, vel cessione cuiuscumque personæ, simpliciter, aut cum circuitu retrocessionis, cum regressu, vel accessu, etiam sola dimittentis intentione receperit, vt illa, vel illud, etiam in euentum regressus, vel accessus, eidem dimittenti, vel alteri postea conferantur, aut illius fructus, vel eorum pars alij, vel alijs concedantur, vel pensiones soluantur ex eisdem, hæc confidentia censeatur.

Item si ordinarius, vel alius Collator contulerit ante hæc, aut conferat in futurum beneficium Ecclesiasticum quouis modo vocans, ea conditione tacita, vel expressa, vt postea in alterum pro arbitrio collatoris, seu alterius cuiuscumque contra iuris communis ordinationem disponatur, siue vt de eo prouisurus, fructus illius, vel partem, ad utilitatem, vel libitum conferentis, vel cedentis, aut alterius relinquat, & remittat, seu pensionem illi, vel illis, quem vel quos idem collator, vel cedens, vel alius per se, vel alios scripto, aut verbo iusserit, seu significauerit, persoluat: & pariter si à patrono etiam Laico, vel alteri praesentatori, seu electori contigerit, aut contingat id fieri.

Ad hæc si Clericus praedictæ Cam. aut Cardinalis, aut alijs à solutione iurium ipsius Cam. vel etiam Cancellar. Apostolicæ exemptus post resignationem, vel cessionem alienius extranei de Ecclesia, Monasterio, vel alio beneficio Ecclesiastico in se Apostolica, vel alia auctoritate factam, & admissam, illam, vel illud etiam confectis litteris Apostolicis, & possessione apprehensa in eundem resignantem, vel cedentem, modico spatio interiecto, veluti duorum, aut trium mensium, retrocesserit, aut retrocedat in futurum, & ex illa retrocessione fructus Ecclesiæ, seu Monasterij, aut Beneficij, vel eorum pars, seu pensio, seu quid aliud super illis reseruatum, aut regressus, seu accessus, & ingressus ad illam, vel illud ipsi Clerico, vel Cardinali, aut alij exemplo sit, fueritue concessus.

Postremò, si quis crimine aliquo absolutus, aut cum quo super irregularitate dispensatum est, denuò receperit, quacumque auctoritate, Ecclesiam, Monasterium, vel aliud beneficium Ecclesiasticum, quod ante, vel post commissum delictum, aut contractam irregularitatem dimiserit, in quouis horum casuum confidentiæ prauitas sit contracta, casusque huiusmodi litteris praedictis comprehendantur, ac si illi speciatim expressi fuissent, licet ipsum confidentiæ crimen alterius partis conscientia sit admissum.

Ad probandum vero plenè confidentiarum abusum, inter alias, etiam hæc praesumptiones, &

con-

coniectura habeantur legitima. videlicet.

Si quis post cessam ab se Ecclesiam, vel Monasterium, aut Beneficium, & publicatam resignationem, seu cessionem, captamque à successore possessionem, sese in illa, vel illo, seu rebus illius, per se, vel alium, seu alios, de facto ingesserit, aut fructus perceperit, aut quicumque successor illi, vel eius propinquis ipsos, aut partem aliquam remiserit eorundem.

Si recipiens beneficium constituerit dimittentem, vel eius parentes, aut propinquos, Procuratores ad percipiendum, vel locandum fructus beneficij dimissi, & illi, vel illis de fructibus perceptis, aut percipiendis donationem fecerit.

Si, vel sola procuratoris depositione, vel libris rationibus mensurorum ex parte dimittentis expeditio, quæ personam recipientis concernit, prosequuta sit, simulque expensæ pro ea necessaria ab illo factæ fuerint.

Denique si quis pro concessione alieni facta, quacunque auctoritate, de beneficio Ecclesiastico, per se, vel alium, seu alios, intercesserit, vel aliàs in negotio concessionis sese immiscuerit quoquo modo, deinde aliquid de fructibus talis beneficij, de facto, etiam per manus possessoris, ac etiam simplicis donationis titulo perceperit, seu de illo postmodum ad voluntatem intercessoris fuerit dispositum quando-cumque.

Testes autem &c. Decernit ut duo testes valeant singulas præsumptiones, & coniecturas probare, & quod plures huiusmodi præsumptiones, & coniecturæ faciant in prædictis plenam probationem.

Admittuntur etiam in simoniis, & ceteri omnes, qui in casibus simoniæ recipi possunt ad perhibendum testimonium.

Sed ne quis &c. Decernit tandem huiusmodi beneficia confidentiam consecuta, reseruatà existere dispositioni Apostolicæ, confidentiariorum autem obtentis beneficijs, pensionibus, administrationibus, officijs, & dignitatibus priuatos esse, ac inhabiles ad quacumque in futurum reddi, prout priuat, ac inhabiles ad futura decernit, ac in iuris subsidium excommunicationis sententia innodat, à qua nullus, nisi in mortis articulo constitutus, ab alio, quàm à Romano Pontifice absolutionis beneficium valeat obtinere.

Pij V. Bulla de Horis canonicis.

EX proximo Lateranen. Concilio pia & salubris sanctio emanauit, ut quicumque habens beneficium Ecclesiasticum cum cura, & sine cura, si post sex menses, quàm illud ob-

tinuerit, diuinum officium, legitimo cessante impedimento, non dixerit, beneficiorum suorum fructus pro rata omissionis officij & temporis, suos non faciat: se de eos, tamquam iniuste perceptos, in fabricas ipsorum beneficiorum, vel pauperum eleemosynas erogare teneatur. Verumtamen multorum animi suspensione tenentur, cuiusmodi ratæ prædictæ ratio sit habenda: Nos huic rei euidentius, atque expressius providere volentes, statimus ut qui horas omnes Canonicas uno vel pluribus diebus intermiserit, omnes beneficij seu beneficiorum suorum fructus qui illi, vel illis diebus responderent, si quotidie diuiderentur: qui vero matutinum tantum dimidiam: qui cæteras omnes horas, aliam dimidiam: qui harum singulas, sextam partem fructuum eiusdem diei amittat: tametsi aliquis Choro addictus, non recitans, omnibus horis Canonicis cum alijs præsens adsit, fructusque, & distributiones fortè aliter assignatas, sola præsentia iuxta statuta consuetudinem; fundationem, vel alias sibi lucrificasse prætentat. Is etiam præter fructuum, & distributionum amissionem: item illi qui primis sex mensibus officium non dixerit nisi legitimum impedimentum ipsum excusauerit, graue peccatum intelligat commississe. Declarantes præstimoniam, præstimoniales portiones, & qualiacumque alia beneficia etiam nullum omnino seruitium habentia, obtinentes, cum prædictis pariter contineri. At quicumque pensionem, fructus, aut alias res Ecclesiasticas ut Clericus perceperit, eo modo prædicto ad dicendum officium paruum Beatæ Mariæ Virginis decernimus obligatum, & pensionem, fructuum, rerumque ipsarum amissioni obnoxium. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum, statuti declarationis, & decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius, se noverit incursum. Dat. Romæ. Apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, Milleesimo, Quingentesimo, septuagesimo primo, Duodecimo Kal. Octobris Pontificatus Nostri. Anno sexto.

Cæs. Glotierius.

Decretum de vit. & honest. Cleric. Collectum ex Concil. Prou. 1. & 4. hoc tit. & de diuin. Offic. ac ext. 5. de Chori disciplina.

QVales eos esse oporteat, qui diuino cultui sacrisque Misterijs consecrati sunt ecclesijs

his magister Christus Dominus docuit illis verbis: vos estis sal terræ, ac lux mundi; itaque nihil illos agere, nihil gerere, nihilque præ se ferre oportet, quod non simplex, castum, integrumque sit ut modestiæ, morum sanctitatis, ac virtutum denique omnium cæteris exemplum quasi lumen ipsi præbeant. Quare Clericorum animis nihil frequentius insigi oportet, quam Canones, Decreta, Constitutiones, vitæ honestas, sanctitas.

Et quoniam Concilij Prouinc. i. §. piæ & 4. tit. de vit. & honest. & 5. de Chori disciplina multa hoc de genere præscripta sunt. Ideo enixè in Domino hortamur obsecramus omnes vos, ut assidue ipsum concilium præ manibus habeatis, & quæ ibi præscripta sunt diligenter exequamini, præcipue verò illud Curatis cordi sit, ut ter in hebdomada, aut eò etiam sæpius quo, vel loci consuetudo, vel necessitas crebriorem diuini sacrificij vsum postulabit, Missæ Sacrum faciant: porro cæteri Clerici singulis mensibus; Diaconi verò, & Subdiaconi, bis saltem Sacram Eucharistiã sumant in mente; Parocho autem, quos in hoc negligentes viderint, ad Episcopum deferant.

Diuinum officium, qui beneficiati sunt, vel sacris initiati, sine iusti impedimenti causa ne intermittant, memores quod ultra mortalis peccati commissionem, beneficiorum suorum fructus etiam suos non faciunt sed tamquam iniuste perceptos in eius Ecclesiæ fabricam, vel pauperum Eleemosynas erogare debent: & quod si XV. dierum spatio bis illud omiserint, iure beneficio priuari possunt: ac proinde Nos monemus tenore præsentis decreti omnes Beneficiatos, ut ad præscriptum dicti Conc. officium recitent, & nulla ratione prætermittant: Sacris vero initiati in hoc delinquentes nos seueros ultores experientur.

Clerici Catechismum Romanum, Sac. Conc. Trid. Prouincialia, necnon Diœcesanas constitutiones omnino habeant. Calendarium item pro regulando diuino officio iussu nostro editum sibi comparent; ad eiusque præscriptum officium diuinum recitent.

Parocho non nisi librum Rituum iussu fel. rec. Pauli V. Editum in sacramentis ministrandis adhibeant summas casuum conscientia, & Sermonum libros peruoluant.

Omnes deferant tonsuram; in habitu autem nõ sit, nec exquisitæ elegantia cultus, nec nimis abiecta negligentia, & affectatæ sordes appareant: si procul habitus & ornamenta nouitas, serici vestimenti ubique vsus abscedat, & reliqua, quæ de Clericorum vestitu eodem Concilio præscripta sunt accuratè exequantur.

Bart. GAHART,

Monitiones ex Conc. 4.

Primò, fratres, & filij in Christi carissimi memores perpetuè estote vocationis, qua vos dignatus est Dominus noster.

Qua assidua recordatione, memoriaque excitati eam vos virtutem induite, ut videant alij quasi lumen aliquod vestram sanctitatem elucere. Quæ si magna in alijs vitæ Christianæ institutis, requiritur ut certe in vobis, qui mysteriorum Dei ministri, diuineque gratiæ dispensatores estis maior inesse debet.

Et sicut sacro ordine à reliquis hominibus seiuncti estis, ita, à communis fidelium vitæ vsu seiuncti, præcipuum quoddam, atque hoc præstantius viuendi genus sequimini quo ordine dignitate præcellitis.

Celestem in terris viam, tamquam Angeli Dei, moribus vestris exprimere vsq; adeo studete ut à vobis diuinarum virtutum exempla ad cæte ros emanent.

Vna animi confessione, vnoque spiritu in ijs elaborate, ut diuino cultui, & celestium rerum meditationibus, & orationi, & sacrarum Ecclesiasticarumque litterarum studijs vacetis, tum depositis secularibus, vanisque sollicitudinibus ab omni vitio alieni, in via Domini rectè ambuletis.

Charitatem in primis quæ Seminariū est omnium virtutum, omni studio amplectimini.

Humilitatem, Mansuetudinem, Patientiam, Iustitiam, Temperantiam, officiaque Christianæ pietatis reliqua colite. Quæcumque denique sunt vera, quæcumque pudica, quæcumque sancta, ac religiosa, ea cogitate, eaque agite.

Virtutes sanctorum Patrum, quas præcipuas, & quasi hereditarias nobis admirationem reliquerunt, non adumbrare solum, sed omnino exprimere certatim contendite.

Utque illi, sic vos abstinentiæ, & ieiunijs dediti clericalis disciplinæ, ac vitæ castissimæ studiosi, tum patriæ celestis sitientes, Deo seruite assiduis diuinarum laudum, officij, & in Ecclesia, quasi in perpetua vestra sacerdotali, Clericali; statione continenter versamini.

Quæcumque demum de muneris vestri partibus, de vitæ modo, vel Pontificum sanctionibus, vel Oecumenicis Concilijs, vel Prouincialibus, Diœcesanisque Synodis, vel alia ratione præscripta sunt, ea vos seruate, ac præstare diligenter.

Omnes qui Canoniarum Horarum officijs deiuncti estis, statutas eas preces horarias recitate ad præscriptam Calendarij anniuersarij rationem, ac ritum.

Nec verò negligentem, sed attentè, piè, decorè

V corè

corè supplicique mente illas dicite.

Studiosè propterea legite quæ præsertim à Beato Antonio Archiepiscopo conscripta sunt de negligentia in persoluendis Horis Canonicis, ut quæ eo nomine errata sunt, omnino caueatis.

Expletis Canonicarum Horarum officijs, si quid in illis aut negligentia aut alia culpa commiseritis, paululum colligentes vos veniam à Deo petite.

2 Qui Sacerdotes estis, Missæ sacrificiû sapius facite sanctè ac religiosè. Ad illud faciendû parate vos omni pietate in tam alti mysterij meditatione toto animo defixi & quo purius id faciatis, propriam conscientiam diligentè, accurato frequentique examine discutite, tum singulis saltem hebdomadis atque adeò sæpius & omnino semper cum peccati mortalis conscijs estis, vni è confessorijs Sacerdotibus, ad Cleri confessiones audiendas constitutis, confiteamini.

In ea sanctissimi Sacrificij actione ab erroribus vel leuissimis omnino caute.

Quæ illo pietè, ritèque celebrando præscripta sût, ea vos studiosè, diligenterque seruate.

3 Diaconi, Subdiaconi, Clerici inferiorum ordinum quicumque estis, quæ de confitendis sæpe peccatis, de Communione frequenter sumenda vobis iussa sunt, integrè, & sanctè omnia, ut debetis præstare.

Confessorios Sacerdotes, per nos vobis constitutos, quos etiam tamquam vitæ vestræ duces, ac magistros elegimus, adite.

Ecclesiasticæ militiæ omnes vos adscripti estis; ad pietatis, religionisque exercitationes vos vocatos esse cogoscite.

In omni in prius sancta oratione vos assidue exercere; tum in meditationis, tacitæque pietatis orationis studio singulis diebus certo temporis spacio, toto castissimi animi sensu incunabite.

Hæc sanctis precibus præter cætera, supplices, præsertim afflictis rei Christianæ temporis, orate patrem misericordiarum, & Deum totius consolationis: Ut misereatur populi sui.

Ut fidelium animas, vitia fugienda, ad virtutesque amplectendas S. Spiritus sui ardore, inflammet.

Ut è Principum, Regumque animis euellantur, si quæ sunt discordiæ semina.

Ut iijvva animi confessione Christi regnum propagare studeant vnamque Dei gloriam, atque Ecclesiæ matris defensionem propositam habeant.

Quicquid verò temporis à diuinis officijs, ab orationis, contemplationisque exercitatione, ab

Ecclesiasticis functionibus, & ab alijs necessarijs, actionibus vacuum habetis, non in otio neque in desiderijs, nec verò in rerum novarum curiositatibus illud conterite; sed cum in sortem Domini vocati sitis, in eius lege die ac nocte meditemini.

Sacratum igitur litterarum studia diligentius colite, quæ vsque adeò complecti debetis, ut qui aspernetur, contra cum dicat Dominus.

Quia tua scientiam repulisti, & ego repellam te, ne sacerdotio fungaris mihi.

Frequentes ad stantias lectiones, & ad litterarum tractationes vobis præscribo conuenite.

Attento animo in ijs adeste, atque in dies ad vberiore sacrorum studiorum fructuum progressionem aliquam habete, ut ad Episcopatum aliquando vocati, & diligentia, & doctrinæ testimonium detis.

Si qui estis, qui vel tarditate ingenij, vel ingravescente ætate magnum in litteris progressum habere non potestis, ne desistite tamen primum oratione frequenti intelligentiam vobis necessariam à Deo petere; tum eò diligentius, ad pietatis modestæque studium; ac sanctorum morum disciplinam incumbite; tum sæpius Sacerdotes petitiore consulite; & Clericales, Sacerdotalesque exercitationes conuenite, & libentius, & frequentius.

Concionibus etiam, atque lectionibus sacris, quæ in Ecclesia constitutis diebus habeantur, cum omnes, quicumque estis tum maxime quibus potissimum conciliaribus decretis iussum est quo decet, habitu frequentissimi adeste.

Lectione librorum spiritualium, & clericalium, qui probati sint animos mentesque vestras pascite.

Quatuor præsertim locos, ex cathedris Romani doctrina, de duodecim fidei articulis de septem sacramentis de decem præceptis, de oratione Dominica, in promptu, atque explicatè habere omni studio contendite. Cum ijs, & præceptorum Ecclesiæ cognitione, & preces horarias recitandi peritiam, & Ecclesiasticorum rituum, caeremoniarumque notitiam coniungite. Pauculos libros quorum necessarius defectus vobis decretis, vel Prouincialibus, vel Diocesanis præscriptus est habere ne omittite aut negligite.

Qui pro facultatibus, proque studiorum ratione plures habere possunt, eorum optimus & laudamus in ijs comparandis diligentiam.

At libros de rebus iocosis, ridiculis, obscenis, in anibus, ad poesisque profanæ studium pertinentibus, vulgati aut latino sermone conscriptos, procul abijcite.

Nec

- Nec verò muscas cantiones ridiculè, voluptuosè, parumque pudicè exaratas adhibete.
- Quotidie aliquid ex sacris Bibilijs legite; ac si per Ecclesiasticas occupationes licet, qui apti estis, aliquid item ex sanctorum Patrum opusculis Gregorij Magni Pontificis, Cypriani, Ambrosij, Augustini, Chrysostomi, Bernardi, & aliorum, qui sanctitatis & doctrinæ laude in Ecclesiæ celebrantur.
- In ijs ad legendum, sanctissimum patrem Ambrosium Episcopum vobis potissimum proponite. Illius præcipue librum de Sacerdotali dignitate legite, quo libro Ecclesiasticos homines commonuit de perfectæ vitæ institutione.
- Libros item officiorum, quos vbi primum Episcopus is factus est, Cleri Mediolanensis potissimum causa, edidit, in manibus assiduis habete.
- Hos, atque alios præterea libros de Sacerdotali, Clericali, vitæ rationibus, & officijs de animarum cura de Christianæ pietatis studijs, & exercitationibus, de quæ alijs eiusdem generis pie confectos, ita legite, vt quæcumque ad vitæ sanctæ normam accommodata ex illis animaduertistis, ac didicistis, moribus exprimat.
- Conciliorum item Prouincialium, & Diocesanorum Constitutiones, & decreta non percurrere solum; sed vsque adeo studiosè legite, vt, quæ legeritis post etiam taciti vobiscum aliquando mente reputetis, ac Videatis simul non solum si quicquam est, quod contra illorum præscriptum egeritis, verum si quid etiam aliud est quod ex eisdem exequi, præstare omiseritis, aut neglexeritis. Quod vt præsteris, curate omnino, atque efficiate.
- Estis, diuina misericordia in Ecclesiastico ordine constituti, ad gloriam Dei conseruandam, propagandamque; ideo tum ordinis vestri ministerium, quod explere debetis, videte, tum illius dignitatem, ac decorum seruate.
- In incessu, statur, gestu, ita vos præbete, vt ab ordine, quem suscepistis, nomine, & ratione, nullo sanè modo discrepetis, proposito vobis beati patris Ambrosij iudicio, qui Clero adscribi hominem recusauit, propterea quod eius gestus, & incessus dedecere.
- Habitu non exquisito, non delicato nimis, non leuico, ne ornamento quidem; rursus non sordido, non neglecto, sed graui, & talari, atque eiusmodi tum domi, tum foris pro vniuersi sui vestrum ordinis, gradusque ratione vtimini, vt à decretis eo de genere editis, nulla in re, vel minima, discedatis.
- Coronam, quod insigne est ordinis clericalis, pro ratione ordinis, quo vos singuli initiati estis, datam, & conspicuam deserte.
- Parca, & frugali mensa contenti sitis, & supellectili etiam modesta, ac tenui potius.
- Ab omni splendido apparatu, pompaque seculari abstinete.
- Quæcumque acu picta, variè intexta, aulæ item, peristromata reijcite.
- Imagines domi non profanas, sed eas habete quæ pietatis, ac religionis argumentum, & adiumentum præbeant.
- In omni vita à fastu, luxu, ambitu, ambitione, & à vanitare longè refugite. Nec verbis quidem præscriptum vitæ modum peruertite.
- Nihil seurriliter, nihil iocose, nihil indecore, nihil turpiter loquamini.
- Asint à vobis maledictas obrektionis curiositas, leuitas, effertationes, ac nugæ.
- Temperantiæ clericalis disciplina vobis præscriptam in reliquis etiam omnino tenete.
- Comestationes, comperationes, conuiuia publica, laicalia tunc maxime quibus mulieres interfunt, euitate.
- Hospites excipite: at illis excipiendis intra parsoniæ fines, vos continete; ita vt clericalis frugalitatis non sumptuosi conuiuij testes illos habeatis.
- A ludis, spectaculis, circulatorumque, atque id genus vilium hominum præstigijs procul estote.
- Arma abijcite.
- Sic denique cor vestrum corroborate; vt inania spectacula non appetat, à mundi ludis, atque ineptijs abhorreat.
- Sensus autem vestros ita dirigite, vt cum à Deo utiliter dati sunt tamquam rationis ministri, ne eos perperam adhibeatis, sicut satellites cupiditatum.
- Sit igitur vester ocularum aspectus simplex & pudicus.
- Aurium sensus, castus, & prudens; casta mens, casti omnes sensus.
- Vitæ, & morum consuetudo casta, & spiritualis.
- Ad eorum Sacerdotum, qui in eiusmodi vitæ studijs, ac disciplina exercitati sunt, familiaritatem vos adiungite, ex qua vobis vestre ad sanctè agendam progressionem consent.
- Ad castitatem autem conseruandam munite omnem viam.
- Legite propterea sæpè illi beati Cypriani martyris de singularitate Clericorum librum, qui vos in hac, vt in alijs instruet virtutibus.
- Suspectarum autem mulierum consortium omnino vitate.
- Cum alijs verò quibusvis mulieribus, quamuis vel atquissimo consanguinitatis, vel affinitatis

tis vinculo vobis illa coniuncta sint, ne in eisdem domicilijs, edibusque simul habitate, nisi cum ex causa alicui vestrum aliquando Episcopalis litteris permillum sit.

In famulatu laicorum ne sitis, multo minus feminatum, quam vis nobilium.

Ne verò illas Musicam, litterasque docere, nisi scripta nominatim facultate ab Episcopo permillum cuiquam sit.

Edes Ecclesiasticas ne laicis locare, nisi consensu Episcopali.

Ac ne ipsas quidem patrimoniales locationi ijs date, quorum vita, moresque suspecti sint.

Secularibus verò negotijs, vt est sancti Pauli Apostoli documentum, ne vos implicate.

A cuiusvis generis mercatura quaestiuosa, omni negotiatione, praediorum conductione, tum alijs, vt Prouinciali decreto vobis interdicitur est prorsus caute.

Ne pecuniae, lucrum auidi sitis: nemo potest seruire Deo, & mammonae: aut enim vnum odio habebit, & alterum diligens aut vnum sustinebit, & alterum contemnet. inquit Christus Dominus.

Si quis pauperes estis, ne cupatis ditites fieri, vt ne incidatis in tentationes multas, & in laqueum diaboli.

Paupertatem vestram, ne molestè ferre: paupertatem dilexit, & docuit caelestis magister Christus, qui nascens in praesepio ponitur, & nudus in cruce moritur.

Scitote paupertati socias adiungi, sobrietatem, abstinentiam, & reliquas virtutes, quibus preluere oportet ministros Dei.

Præponite vobis sanctorum veterum patrum vitam, qui lucrum non spectabant, temporalia non quarebant, & nihil tamen ijs deerat: imò paupertate illis aliquando abundabat, quod alijs erogarent.

Ne igitur quia tenuem redditum habetis, lucrum quaerite, nec quaestum vos appetendo, iniuriam vestro ordini facite, auaritia sordibus voluntati.

Non saeculi vos mercatores, non mammonae ministri estis, sed Christi mercatores, nolite thesaurizare vobis thesauros in terra, sed bonorum operum abundantia, cum charitate coniuncta, facite thesauros in caelis.

Studete vos lucrari animas Deo, & caeleste horreum augere.

Exemplo sanctorum, vos paupertate, sobrietate, ac parsimonia ita agite, vt non modo à superuacaneorum rerum vsibus abstinentes, sed vestro etiam defraudantes victu, Ecclesias vestras, & Altaria exornetis, sartata habeatis, sacra suppellectili instruatis, Alienis item necessitatibus subueniatis, &

pauperibus opitulemini.

4 Qui vberiores Ecclesiasticos redditos habetis, Ecclesias è quarum praedijs fructus percipitis, eò magnificentius, & augustius, quò amplioribus donis, bonisue, à uigustiorique liberalitate illa dotatae sunt, illustri structura, praefato opere reficite, egregijs muneribus exornate, tum omni Ecclesiasticae suppellectilis apparatu instruite.

Christi viscibus substantiam Ecclesiasticam erogate, pauperibus scilicet peregrinis, viduis pupillis, egrotis, in vincula coniectis, captiujs, quibus egeritibus, & esurientibus eum subuenire possitis, si alimenta necessaria denegatis, violatae charitatis rei estis in conspectu Domini.

Memores estote eius, quod à sanctissimo Patre Ambrosio scriptum est, sua fideles pro animo obtulisse Ecclesiae ministris, vt per eorum manus, quorum fidei, atque integritati summa omnia tribuebant, ad pauperes peruenirent.

Ves item alij, quicumque estis, quorum fidei Christi patrimonium proprie ad diuini cultus, pauperumque vsum commissum est, caute, ne ambitione, aut cupiditate prolapsi, in alium, quam cui adscriptum est, conuertaris: idque propterea sacrilegij rei, damnationem aeternam subeatis.

5 Vniuersi autem vos, & singuli Ecclesiastici ordinis homines, vt summam complectamur, qua muneris vestri sunt, vobiscum frequenter recolite, ministerium vestrum explete studete, sanctissima studia religionis, & officij vestri rebus alijs potiora ducite. In rerum diuinarum, sacrarumque cognitionem omni cura incumbite: quae diuina, quae sempiterna sunt, diuiciarum, & honorum, & terrenarum rerum cognitionibus abiectis, amplectamini: extincto cupiditatum ardore integros, castosque vos seruate: mundi voluptates, quae à diuinis praecipis detorqueant, declinate: praediorum Ecclesiasticorum, quae non auaritia praeda, sed instrumenta charitati relicta sunt, redditu, & fructibus non abutamini: humiliati studete, charitatis opera praestate, induimini Dominum Iesum Christum: sanctorumque eius facta imitami, vt & horum imitatione, & illius in primis diuinis praecipis, institutisque conformati, in vocatione, qua vocati estis, dignè Deo ambuletis, tum vitae vestrae splendore laicis hominibus lumen praefertis ad vitam sanctè instituendam, tum vos repositam vobis iustitiae coronam demum percipiatis.

Omnes praeterea, & singuli, qui huius Ecclesiae ministerio adscripti aliquo modo estis, &

Dice-

Diocesim, & Ecclesias, quas in ea obtineris, quibusque adscripti estis, stationes vestras, in quibus manendum vobis sit, putate.

In illis ipsis residere.

Ecclesiasticas ipsas aedes habitate; ibique domicilium vestrum verè cõstruite, & habete.

Debitis muneribus, atque oneribus satisfacite.

Alia item agite, ac præstate ex præscripta Conciliaribus decretis fructuosa, salutarisq; residentia ratione.

6 Quicumque item Clerici minorum ordinum estis in Ecclesijs, quibus adscripti estis, singuli ordinis, quo initiati estis, functiones tali pietate obite; vt digni habeamini, qui deinceps altiore gradum affectui, sanctæ Dei Ecclesiæ inseruiatis.

Nemo autem vestrum, quicumque estis, si alicui functioni estis deputati, ab Ecclesiastica natione, personalisque residentia munere discedat, nisi causis per Episcopum probatis, & etiam concessu litteris expresso.

Hæc quæ communiter, atque vniuersè vos moniti estis, singuli seruate, studiosè, ac diligenter.

7 At præterea sigillatim, nominatimque vos, qui in Cathedrali Ecclesia dignitates obtinetis, Canonici item tum eiusdem Ecclesiæ, tum reliquarum quarumvis Ecclesiarum Collegiarum, vel vrbianarum, vel Diocesinarum, quicumque sitis in omni Canonicalis disciplina officio ita agite, vt Canonice, nempe Canonum legibus, ad vitæ vestræ institutum pertinentibus, & Constitutionum Provincialium, Diocesinarumque rationi congruenter viuatis. Idque primò maxime studeat, vt in conspectu Dei Omnipotentis puro corde, & casto corpore ministretis.

Tum singuli vos, ordinis dignitati, aut Canonici annæxi functiones explete: Canonicalisque muneris partes præstate omnes in choro, statutis horis assistite, & ad Deum pro fidelibus, pias, religiosasque fundite preces.

Memores estote adesse Christum Iesum Dominum, cui seruite cum timore, & tremore.

Non pigri, non somnolenti, non oscitanter adstote; non mente vaga, non vagis oculis, non indecenti corporis itatu.

Attentè, studiosè, ritè, piè, religiosè, diuinas laudes concelebrate: & psallite Deo in conspectu Angelorum, cantantes in cordibus vestris Domino.

In Choro nemo priuatim, nemo tacitè officium recitet; sed omnes pariter, quicumque adstis, senes cum iunioribus, laudate non en Domini in psalmis, hymnis, & canticis.

Bart. Gauant.

A quibuscumque colloquijs, & à litterarum, librorum lectionibus, atque omni vagatione abstinete.

Pro temporis autem, & officij ratione sedere, stare, genua flectite, caput aperite, & inclinate.

Accuratè demum omnia obseruate, quæ eo de genere vobis præscripta sunt, ita vt vestro exemplo alijs Sacerdotibus, Clericisque, & rectè, ritèque psallendi, & sanctè orandi, & piè agendi animum addatis.

In psalmodum autem, canticorum, & hymnorum intelligentiam studiosè incumbite: vt, dum psallitis, pro sensuum sanctissimorum, quos mente concepistis, ratione, vos ad omnem pietatis, deuotionisq; affectum excitetis.

Non ordinaria distributionis lucro adducti; sed Dei charitate, religionisque cultu commoti, diuinis officijs adeste, vt verè, ex animoque psalmi verba illa concinatis: voluntariè sacrificabo tibi, & constitebor nomini tuo Domine, quoniam bonum est.

Diuinis officijs absolutis, paululum omnes in Choro piè orate, inde abeundi signo per Prefectum dato, consurgentes, quo ordine ad Chorum accessistis, eodem in Sacristiam redite, vbi cappas, qui illas induti estis, & superpellicea sine strepitu vllò, aut susurratione deponite.

Canonicales vestros conuentus statutis hebdomada diebus capitulariter habete.

Omnes, qui debetis, ad illos conuenire.

Inde nè discedite, nisi missione à capitulo Prefecto impetrata.

Singuli ordine, & loco sedere.

Sententiam modestè dicite, & suo quisque loco, non præpostere.

A verbis scurrilibus abstinete.

In rebus consultandis rixas, iurgia, & contumelias caute.

In initio, & fine vniuscuiusque Capituli stans orationes dicite.

Priori loco tractanda proponite, quæ ad diuinum cultum, ad spiritualis vitæ progressionem, ad Ecclesiasticam disciplinam tuendam, tum quæ ad rerum temporalium gubernationem pertinent, nè negligite.

Cætera hoc de genere toto seruate, quæ Provincialibus constitutionibus vobis præscripta sunt.

Omnia in primis agite pace mutua, concordia voluntate, & charitate fraterna vos inuicem diligite. Canonici enim estis, qui sicut pro collegij ratione ex antiquo instituto vna in Collegiata Ecclesia, vnoque item in Canonicali domicilio collocati fuistis, ita vno pacis, & charitatis fœdere, vnaque animorum

V 3 con

consensione coniunctissimi, sicut nascentis Ecclesie ministri, quorum erat cor unum, & anima una, experiundo videte, sicut in Psalmo scriptum est, quàm bonum, & quàm iucundum sit, habitare fratres in unum.

8 Quicumque verò estis, qui inter Canonicos, Præpositi, aut Archipræsbyteri, aut alterius dignitatis nomen, gradum uè obtinetis, sicut honore, & dignitate præstatis, ita virtutum exemplis, vigilantiq; in vestri muneris, curæ uè partibus obeundis sollicitudine præluce.

Parochi præterea, ceteri quicumque estis, etiã Præpositi Archipræsbyteri, alijue, qui animarum curam geritis, præter ea quæ vos cum reliquo Clero communia vniuersè monuimus, illa etiam, quæ præcipuè de vobis decreta sunt, præstate omni sollicitudine.

In primis oues, vobis concredite, cognoscendæ sunt, & appellandæ nominatim, pascendæ, & custodiendæ item.

Animarum igitur numerum in Catalogū redigite ad præscriptam normam.

Eorum, qui baptizantur, qui item confirmantur, & compatrum etiam, qui adhibentur, nomina describite.

Matrimonium in Codice referte.

Parochie vestre incolarum vitam, & mores inuestigate.

Indagate omni studio, si qui hæresi contaminati sint, aut suspecti; aut si quid sint, qui hereticorum libros habeant, vendant, emant, importent, vel legant, eosque statim denunciate.

Monete etiam populum, vt id ipsum etiam præter, ad nostri edicti præscriptum, quod statutis temporibus de more promulgate.

Perquite de delictis, & factis eorum, qui ex hereticorum finibus veniunt.

Dispicite, si quis Parochie vestre finibus ad loca proficiscantur, vbi impunè prædicatur, quod à Catholica fide alienum est; rùm etiã an ij profectiois facultate impetrata agant præscriptum decreti in Concilio Prouinciali tertio promulgati.

Inuestigate præterea de ijs, qui in vestra Parochia docent, eorundemque mores, vitam, & fidè obseruate, ac reliqua de ijs ipsis præstate, quæ Concilij Prouincialibus præscripta, iussu sunt.

Videte, & cauetè, nè superstitiones, magicæ cautiones, & eiusmodi diabolicæ superstitiones in populo vestro sint.

Cognoscite publicos peccatores, corruptores aliorum, conubinarios, adulteros, vsurarios, blasphemos, & denunciate.

Cognoscite etiam alios populorum corruptores, qui festis diebus non Deo, sed aleis, lu-

dis choreis, diabolo seruiunt, quique festorum diem cultū quouis modo violant, quales quales sint: neque obseruant Pontificias, neque Prouinciales de diebus festis celebrandis constitutiones, aut Edicta Episcopalia.

Istos ab ea malè agendi corruptela reuocare, ac detertere, omni pietatis officio studete, tùm Episcopo etiam, sicut opus erit, significate, vt pro cura Episcopalis officio salutare remedium afferatur.

Rursus agnoscite etiam pauperes, viduas, pupillos, ceterosque aliena ope egentes, quibus, & salutaris consilio, & consolatione, & re subuenite; aut si minus re potestis, cohortatione alios accedite ad eos subleuandos.

Sique illorum grauior inopia deposcit, festis etiam diebus à pia fidelium liberalitate aliquid in Ecclesia colligendum curate, vt ab Episcopo præscribetur, quod ipsis in elemosynam conferatur.

Scorsum etiam locupletes Parochie incolas conuenite, quibus pauperum egestates proponite, & ostendite eis diuitias à Deo propterea etiam esse tributas, vt inopibus succurrant.

Si qui autem potentiorum opibus in causa aliqua opprèssi sunt, illos vnicè, atque intimè eorum patrocinio comendate, qui vel ex suscepto officio id præstare debent; vel quibus Episcopus hanc curam dederit.

Pascite in primis populum vobis commissum prædicatione verbi Dei, salutaribus monitis administratione item Sacramentorum exemplo, & oratione.

In verba Dei exponendò planè obseruate, quæ Constitutione Prouinciali, & alijs concionatoribus, & vobis præscripta sunt.

Pueros festis Dominicisque diebus, in Doctrinæ Christianæ rudimentis instruite.

Prouectioris ætatis homines ad eadem intelligenda iuuuate.

Patres, matresque familias monete, vt filios, filias, ceterosque quos in familia habent, ad statutas Doctrinæ Christianæ scholas ipsi conducant.

Confratrum, qui ijs scholis adscripti sunt, operam ad hoc institutum adhibere, curateque, vt mutua inter eos charitas; morumque disciplina conseruetur.

Alios etiam ad tam pium opus amplectendum alacriores reddite, atque excitate tum assiduis vestris cohortationibus; tum promulgatione thesauri spiritualis indulgentiarum ijs concessi, qui ijs scholis ascribuntur, in illisque operam nauant.

Ne omittite diebus festis inter Missarū solemnina

nia aliquid ex ijs, quæ in Missa leguntur, fidelibus exponere, & sanctissimi illius sacrificij mysterium aliquid explanare, & aliquando sanctiores illius sacrarum caeremoniarum, rituumque rationes, & significationes explicare, quo diligentius instructi in dies Sacrosancto illi Sacrificio religiosus intersint.

Docete item, quomodo fideles signo Missæ celebrandæ dato se corde contrito ad eam sanctè audiendam parent.

Curate, atque efficitè perpetuis vestris monitionum officijs, vt in illa viri aperto capite, mulieres velato, & in omni eius parte, vtroque genu flexo, præterquam in Euangelio adsint.

Instruite etiam eos, quàm religiosè non solum in Missæ sacro, verum in diuinis alijs officijs versandum.

Quando standum, quando genua flectenda, quando assurgendum.

Quàm valdè, dum illa fiunt, celebraturæ fingendæ confabulationes, colloquia, deambulationes, strepitus, clamores, imò verò inanes cogitationes, quibus à pia meditatione, & mysteriorum, quæ aguntur, contemplatione, religiosaque oratione animus distrahitur: quàm denique studiosè vitanda reliqua omnia ab eorum officiorum sanctitate, & cultu alienæ.

Rursus quam sanctè item, quàm religiosè, & quàm dimisso, humilique habitu in supplicationibus, litanijs, & stationibus versandum sit.

Qua reuerentia, quonè pietatis studio in Ecclesijs, locisue sacris manendum sit, quæuè ab alijs procul abesse debeant; idque ex sanctionibus Pontificijs, Constitutionibus conciliaribus Episcopalibus præterea edictis.

Quia etiam non solum intima religiosi animi præparatio, sed externa etiam, cultus, pietate, modestia, humili genuflexione & armis depositis, ad sanctissimam Communionem, tum etiam ad cætera sacramenta accedendum sit.

Tum docete, ac monete, quomodo dies festi colendi, & sanctificandi sint.

Ostendite indignissimum esse sacris illis diebus non modo à nefarijs operibus, illicitisque negotijs non abstinere; verum etiam religionis, ac pietatis opera non præstare omni diligentia.

Ac præterea nefas esse sacros dies ad maxima Dei beneficia colenda, summasque ei laudes persoluendas, ac debitum Sanctis honorem tribuendum institutos, ad illa traduci, quæ ab eo cultu abhorrent: qualia sunt tripudia, ludii, choreæ; spectacula, quibus ad turpes

illecebras incitantibus, salutis humana hostis diabolus oblectatur.

Denunciate item statuta sacrorum temporum ieiunia; docete quomodo ieiunandum, quæ peccati grauitas violandis sacris ieiunijs.

Quæ præterea Christianæ pietatis officia in sanctorum vigilijs.

Quàm sanctè obseruandum quadragesimale ieiunium; statutis autem solemnibus, vel Aduentus, vel Septuagesimæ, vel aliorum temporum celebratibus præmonete fideles, atque diligenter ex pastoralium etiam litterarum præscripta recitatione, ac ratione instruite ad sacra illorum temporum mysteria, sanctis pietatis officijs religiosè colenda.

Vt ijs omnibus pro temporum, solemnitatumque ratione illi instrui possint, sæpè monete, vt Dominicis, alijsque festi diebus, quemadmodum sacra Tridentina Synodus optat, ad Parochialem Ecclesiam conueniant.

Qua in re sæpius monitionem pastorem eode genere frequenti populo legite.

Sæpè autem, ac diligenter eosdem docete, quam assidue orandum sit.

Quomodo & tacita supplicis mentis meditatione, & pijs stans orationibus precandum.

Quam studiosè, ac religiosè suscipiendum vespertinæ communis orationis institutum, quàm diligenter illud semel susceptum pie retinendum.

Ideoq; cum alias sæpè in anno eam orandi rationem, cum indulgentijs concessis per summam capita explicatè; tum præcipue diebus explicatè; tum præcipue diebus Concilio Prouinciali tertio constitutis in maxima populi frequentia descripto pronunciate, atque euulgate.

Dominicis diebus instruite populum, & monete, pro quibus oret, vt est in eodem Prouinciali Concilio decretum.

Tum præterea, quas singulis hebdomadæ ferijs, præcipuas preces, Christianasque meditationes, atque in orando exercitationes sibi propositas in promptu habere possit.

Quàm sæpissimè vero sermonibus vestris populo proponite locos perpetuæ Christianæ meditationis de Morte, de Iudicio, de Inferno, de Gloria, & de premio Paradisi.

Monete præterea sedulo, ac frequentissimè patres, matresque familias, vt liberos, familiamque suam ad pietatis, Christianarumque virtutum disciplinam religiosè instruantur.

Ad hoc præterea patres familias inducite, vt de vitæ spiritualis ratione, & pijs exercitationibus libros probatos domi suæ habeant; in quorum lectione versentur, seseque, ac fami-

familiam instruant ad sanctè agendum .
 De patrum familias officio , familiaeque institutione , editam in Concilio tertio Prouinciali Constitutionem in Parochiali conuentu legite , singulasque eius partes explicate .
 Tum alia præterea docete , quæ opportuna existimaueritis , quibus illi se , suamque familiam in Christianæ vitæ institutis , atque exercitationibus conforment .
 In officinis etiam , & tabernis disciplinæ , vitæque Christianæ rationes obseruate : si quid autem , vel ab artificibus , vel ab institoribus operari , siue committi , animaduertitis , quod dissolutæ disciplinæ sit , id officinarum , tabernarumque dominos grauiter monete , ostenditeque ea in re officij sui partes .
 Estis participes , & socij laborum , curæque Episcopalis , & in messe Episcopo commissa , operarij estis , elaborate vnà cum eo , & contendite , vt populus , cuius cura geritur , tamquam purum triticum , auxiliante diuina misericordia , congregetur in horrea celestia .
 Deposita custodi , inquit Apostolus Paulus ; id quod vobis singulis dictum esse putate , vt in grege , tamquam deposito fidei , curæque vestræ commisso diligenter custodiendo , ab omnique peccati labe conseruando , cogitationem , sollicitudinè curam , studiumque omne collocetis .
 Parochiæ igitur , vnicuique vestrum concedite vicinam , cum à ceteris vitijs , omnibus vos singuli sollicitè custodite ; tum curate etiam , nè odia , simulationes , inimicitie , factiones , temerè iurandi , maledicendi , piaque consuetudines ac nè detractiones quidem in ea sint .
 At vitia in primis , & peccata , ad quæ populum procliuorem esse animaduertitis , reprehendite , atque exagitate .
 Nec vero edissimulate peccata : sed annunciate populo scelera eius : publice peccantes eorum omnibus arguite , vt & alij timorem habeant .
 Idque agite spiritu fortitudinis Domini , vt strenui eius milites , bonam militiam militate , nihil planè trepidantes .
 Si ab increpatione , vos monet . S. Gregorius , reticueritis , quia contra vos odia insurgere reformidatis , non iam Dei luca , sed vestra queritis .
 Non maledictis , non vexationibus , non calumnijs , non alicuius generis contumelijs illud vel increpandi , vel palàm arguendi officium deserite , modo Christi , & animarum salutis feruatis .
 Rursus non auerpende hominum gratiæ studio id agere desistite : seruus Dei non essem ,

si hominibus placerem , inquit Apostolus .
 Ve vobis tacentibus , aut dissimulantibus , si grex curæ vestræ commissus perierit , sanguinem eius de manibus vestris requireret iustus , & omnipotens Deus .
 Si igitur peccatur , nè in increpationibus verba vestra blandientia sint , sed , vt à Spiritu sancto scriptum est , stimuli sint , & quasi clauis , in altum defixi .
 Instate opportunè , importunè , priuatis etiam admonitionibus , consilijs , correptionibus , obiurgationibus , vt peccantes , adiutrice diuina gratia , in viam salutis reuocetis .
 In vsum etiam sanctè iræ reuocate fraternam correctionem , vt non modo mutua Christiana charitate vos ipsos corripatis ; sed reliquos item præsertim Parochiæ incolas id charitatis , & correctionis officium rectè doceatis .
 Ad sermonum vero , admonitionum , correctionum partes expleudas , locos vobis comparate , præcipuè ex doctrina Cathedrici Romani , in quo magna cum populorum vestrorum salutari vtilitate versari diligenter potestis .
 Neque ad hoc multiplicis vestræ Ecclesiasticæ tractationis genus negligite adiumenta , quæ aliunde vtiliter capere potestis .
 Cetera autem officia , quæ in sacramentorum administratione , in assidua ad frequentem eorum vsum cohortatione , in egrorum cura , in alijs Parochialis muneris functionibus , vobis Prouincialibus Diocesanicisque Concilijs præscripta sunt , præstate , atque exequimini accuratè , ad earumque Conciliarium Constitutionum decretorumque normam , omni obseruantie , atque obedientie studio vos plane conformate .
 Quæ vero decretorum Prouincialium , vel Diocesarum partes ad laicos , eorumque Christianam disciplinam attinent , quo sepius euulgate , atque inculcate , seruentur diligentius ; illas summam vulgari sermone expressas , crebro , prout vlti venerit , populis vestris proponite , denunciate , explicare ; atque inconseruetudinem inducite .
 Quæcumque deniq ; vel ad vos , vel ad laicos curæ vestræ commissos pertinent ea decreta , quo maximo potestis studio , in omnem executionem , disciplinæque vsum introducite .
 Videteque in primis ac perpendite , quæ sint , & quàm religiose muneris vestri partes : cauteque vt in officijs , & curæ vestræ functionibus non modo quicquam vos non committatis , sed nè omittatis , quidem ; cum in sacerdotali vita , pro muneris , quod sustinetis , ratione , tum grauiore , tum longè plures ,

res, quam in cæteris hominibus esse possunt, omissionis culpæ.

10 Vos præterea reliqui Sacerdotes, quicumque estis, quibus animarum cura nõ incumbit, cum alia omnia, quæ Ecclesiastici ordinis hominibus de diuinorum officiorum cultu, de vitæ honestate, de studijs, & vitæ spiritualis exercitationibus, præscripta, aut monita generatim sunt, tum quæ nominatim, sigillatimque ad præcipuam vestram executionem attinent, præstate, omnino.

11 Vos item reliqui Clerici inferiorum ordinum, quæcumque ad vos, vel nominatim, vel generatim spectant, agite omnia, sicut Clericalis vitæ ratio, Canonum, & Conciliorum decretis præscripta, postulat.

Christi estis, nempe de sorte Domini & ipse Dominus tors, pars scilicet vestra, tales præbeate vos, vt & ipsi possideatis Dominum, & possideamini à Domino. verèque dicatis; Dominus pars hereditatis meæ.

Filij mei nolite negligere: vos eligit Dominus, vt stetis coram eo, & ministretis illi.

Videte igitur, quàm valde intentos vos esse oporteat ministerijs vestris, & quàm magna vitæ morumque castitate.

Præborum hominum tantum, præcipuè Sacerdotum, vitæ spiritualis laude præstantium, familiaritate utamini: ex quorum consuetudine, tum fructus vos capitis, tum Episcopus meliorem in die de vobis opinionem concipiat.

Maiores veremini, & obseruate: eisdemque rectè momentibus obtemperate.

Præter latinæ linguæ, & litterarum studia, Ecclesiæ in primis disciplinæ institutionibus diligenter incumbite.

Sic demum vos moribus, & vitæ modestia probate, vt & à Parochiis, & à præceptoribus vestris, tum etiam à populo bonum testimonium Episcopus habeat, vosque dignos iudicet, quos maioribus ordinibus adscribat.

12 Vos vero, qui vel visitationis munus geritis, vel Clericalis disciplinæ curæ quouis nomine præfecti estis, vel in Diœcesi Vicarij foranei constituti, in explendis muneris, atque officij vobis commissi partibus sedulo inuigilate, atque elaborate.

Onus, quod sustinetis, quàm graue sit, quàm plenum curis perpendite: tum quam in eo vobis committendo spem, fiduciamque Episcopus habuit, videte: tum efficit, vt eius expectationi respondeatis, vigiliarum vestrarum, studijs assiduaque sollicitudine.

Ecclesias, quæ in vniuersiusque vestrum regione sunt, sedulo visitate earumque partes singulas inspice.

Peruestigate in vniuersiusque Parochiæ finibus, an aliqua publicorum peccatorum labessan flagitia, quibus Episcopali cura Episcopus medeatur, necesse sit.

Vniuerso Clero, pro rogatione commissa, inuigilate diligenter: illudque in primis videte, vt in disciplina Ecclesiasticæ moribus, atque officijs se continebat, clericalisque moderationis legibus congruenter viuat.

Indecentem eius habitum omnino reiicite: morum sanctæ vitæ; sacrarumque litterarum, & institutionis Ecclesiæ studia; si quæ in eo languescunt, excitare.

Clerici autem minorum ordinum, in hoc maxime vobis commendati sint, vt illorum omnes, tum in vitæ moribus; tum in litterarum, Ecclesiasticæque doctrinæ studijs progressionem accuratè exploretis, atque vt maxime potestis, paternis cohortationibus, atque oburgationibus, ijsque assiduis adiuetis.

Ecclesiarum item cultum, nitorem, cæteraque eius generis omnia curate vestra diligentia, quæ totis in Christi viscibus ab vnoquoque vestrum expeditur.

Quæcumque vero, vel Prouincialium, Diœcesanarumque Synodorum decretis, vel præcipuis instructionibus, vel visitationum iussis præscripta sunt, ea omnia, vt re ipsa præstentur, studiosè perpetuò agite.

13 Hæc omnia, & singula his monitionibus nominatim, sigillatimque expressa, tum cuncta item reliqua, vel Concilij Prouincialibus, Diœcesanisque sancita, vel alio modo vobis præscripta; vos omnes, ac singulos, quorum interest, quanto potestis amore, & pietate non amplectimini solum, & legite; sed mente, animoque comprehendite, seruate, omnique sollicita executione præstate; totosque vos ad cohortationum, admonitionum, Decretorum, & Constitutionum rationum accommodare. Quod omnes, vt faciatis, sicut nos pro Episcopalis nostri officij munere vos in hoc Diœcesano conuentu ex Concilij Prouincialis præscripto commonefecimus: ita etiam vnumquemque vestrum, per vniuersi filij Dei aduentum, per eius Crucem, perque animarum vestrarum salutem obsecramus, obtestamur, diuinaque constitutione monemus. Rursusque vobis ipsis vniuersis, & singulis edicimus, si quis vestrum Constitutionibus, decretisque vel Prouincialibus, vel Diœcesanis, vestra causa editis, non paruerit, contra eum nos actores esse Ecclesiasticis, Canonicisque sanctionibus.

Caute igitur nè quem vobiscum pateruò modo agentem, sollicitèque moneam, & in con-

in conspectu Dei vos hoc sacro deprecantem, auditis, eundem rursus in hac vita non solum culpas vestras animadvertentem, sed in diuino prætereà iudicio eandem accusantem audiat.

At ipse Deus, & Pater noster, & Dominus Iesus Christus dirigat vias vestras in omni sancta obedientia; exhortetur corda vestra,

& confitmet in omni opere, & sermone bono; ita ut dignè ambuletis vocatione, qua vocati estis, per omnia ei placentes; sicque sanctis vestrarum virtutum progressionibus probati, appareatis ante Deum, & Patrem nostrum, in aduentu Domini nostri Iesu Christi, cum omnibus sanctis eius. Amen.

F I N I S.

DISTRIBVTIO ET INDEX HVIVS PRAXIS.

P A R S P R I M A.

De ijs, quæ ante Synodum agenda sunt.

cap. 1.	De nomine, origine, & definitione Synodi Diocesanae. pagina 254
cap. 2.	De Inditione Synodi Diocesanae. <i>ibid.</i> Annotationes. <i>ibid.</i>
cap. 3.	De Epistolis Episcopi pro Synodo. 255
cap. 4.	De congregate ante Synodum. <i>ibid.</i>
cap. 5.	De ordine habendi prædictas Congregationes. 256
cap. 6.	De conscribendis Decretis. <i>ibid.</i> Annotationes. <i>ibid.</i>
cap. 7.	De Preparandis pro actione Synodali. 257
cap. 8.	De hospitibus, & eorum Praefectis. pagina <i>ibid.</i>
cap. 9.	De Apparatu cathedralis Ecclesiae. <i>ibid.</i>
cap. 10.	De distributione sessionum. 258
cap. 11.	De Tabellis Synodalibus. <i>ibid.</i>
cap. 12.	De Catalogo cleri vocandi. 259
cap. 13.	De Habitu cleri. <i>ibid.</i>
cap. 14.	De Processionibus Synodalibus. 260
cap. 15.	De Hymnis canonicis, & Missis Synodalibus. <i>ibid.</i>
cap. 16.	De ijs, quæ cantanda sunt à Musicis. 261
cap. 17.	De Peragendis paulo ante diem Synodi. <i>ibid.</i>
cap. 18.	De Officialibus Synodi. 262
cap. 19.	De Promotore. <i>ibid.</i>

cap. 20.	De Secretario Synodi. <i>ibid.</i>
cap. 21.	De Notario Synodi. 263
cap. 22.	De Lectore Dicoerorum. <i>ibid.</i>
cap. 23.	De Praefectis disciplina Synodali, & Scrutinij. <i>ibid.</i>
cap. 24.	De Iudiciis querelarum, & executionum. 264
cap. 25.	De Procuratore cleri. <i>ibid.</i>
cap. 26.	De Oeconomo, cathedralico. <i>ibid.</i> Annotationes. <i>ibid.</i>
cap. 27.	De Confessarijs cleri Synodalibus. 264
cap. 28.	De Magistris ceremoniarum. 265
cap. 29.	De Osuarijs Synodi. 266
cap. 30.	De Concionatoribus Synodi. <i>ibid.</i>
cap. 31.	De Examinatoribus. <i>ibid.</i> Annotationes. <i>ibid.</i>
cap. 32.	De Iudiciis Synodalibus. 267 Annotationes. 268
cap. 33.	De Testibus Synodalibus. <i>ibid.</i> Annotationes. <i>ibid.</i>
cap. 34.	De Punctatoribus. <i>ibid.</i>
cap. 35.	De Inuamento Examinatorum, Testium, & Punctatorum. <i>ibid.</i>
cap. 36.	De Officialibus. <i>ibid.</i>
cap. 37.	De Reductione Missarum. 269
cap. 38.	De Præsida Synodi, absente Episcopo. <i>ibid.</i>
cap. 39.	De Ceremonijs Synodalibus, absente Episcopo. <i>ibid.</i>
cap. 40.	De ultimo agendis pridie Synodalis actionis. 270

P A R S

PARS SECVNDA.

De Ordine Synodi Diœcesanz .

Ordo Synodi Diœcesanz pro triâ Sessio- ne.	
Prima Sessio.	271
Annotationes.	ibid.
Alia.	272
Continuatio prima Sessiois.	274
Sessio secunda.	275
Annotationes.	276
Continuatio Sessiois secunda.	277
Sessio Tertia.	ibid.
Ordo Synodi Diœcesanz per duos dies.	
Sessio Prima.	278
Sessio Secunda.	279
Ordo Synodi Diœcesanz per unum diem.	
Unica Sessio.	ibid.

PARS TERTIA.

De ijs, quæ Synodum sequuntur.

cap. 1. De poena absentium.	280
cap. 2. De valetudine Decretorum.	ibid.
cap. 3. De editione Decretorum.	ibid.
cap. 4. De approbatione Decretorum Synoda- lium.	282
cap. 5. De statu Ecclesie describendo.	ibid.
cap. 6. Formula Summarij prædicti status Ec- clesie.	283

PARS QVARTA.

De Formulis varijs ad prædicta.

cap. 1. Pro indictione Synodi.	284
Annotationes.	ibid.
cap. 2. Formula Præmonitionum Cleri.	285
cap. 3. Formula Epistolæ Synodaliæ.	ib.
cap. 4. Formula Tabellarum imprimendarum.	
	287
cap. 5. Formula alia exaranda maiori cha- ractero.	289
cap. 6. Formula Edicti de Processione.	ibid.
cap. 7. Formula pro Promotore.	ibid.
cap. 8. Formula pro Procuratore cleri.	291
cap. 9. Formula pro Secretario Synodi.	ibid.
cap. 10. Capita Orationis mentalis.	299
cap. 11. Formula Acclamationum.	300
cap. 12. Formula Indicis totius actionis Syno- dalis pro Ministris.	301
Bulla, & Decreta varia legenda in Synodis Diœcesanis Prouincia Mediolanensis.	302
Decretum Congreg. Concil. Trident. de electio- ne Iudicum Synodaliæ.	302
Bulla Pij II. De clericis male promotis.	303
Bulla Pij V. de confidentijs Beneficialibus.	pag. 303
Bulla eiusdem. De Horis canonicis.	304
De vita, & honestate clericorum, ex Conc. Pro- uinc. 1. & 4.	304
Monitiones cleri, ex Conc. Prouinc. 4.	305

F I N I S.

